

DIDACTICA

Periodic cu apariție lunară

*Articole, metode și tehnici noi de lucru la clasă, proiecte educaționale,
parteneriate, studii*

Redactor și coordonator:
Înv. Sorina Ghiurcă, Școala cu Clasele I-VIII, Lespezi, jud. Bacău

Referenți științifici:

Prof. Adrian Fuiogă, Inspector General, I.S.J. Bacău
Prof. dr. Lăcrămioara Mocanu, Universitatea „Petre Andrei” Bacău
Prof. Gabriel Stan, Casa Corpului Didactic „Grigore Tăbăcaru”, Bacău

Colectiv de redacție:

Inst. Delia Merticariu, Grădinița Nr.2 - structura S.A.M. Cleja, jud. Bacău
Prof. Mariana Ionescu, Școala Nr. 2, Gârleni, jud. Bacău
Înv. Gina Nechifor, Școala Nr. 6 Râmnicu Sărat, jud. Buzău

Periodic avizat de:

Inspectoratul Școlar al Județului Bacău, cu Nr.7400/01.06.2009
Universitatea „Petre Andrei”- Bacău, Departamentul Pentru Pregătirea Personalului
Didactic, cu Nr. 460/01.06.2009
Casa Corpului Didactic „Grigore Tăbăcaru”, Bacău, cu Nr. 2338 /01.06.2009

Responsabilitatea pentru conținutul materialelor publicate revine autorilor.

 www.rovimed.ro

Printed by VLADIMED GROUP

Tel.: 0234 - 525071

Fax: 0234 - 525019

e-mail: tipa@rovimed.ro

BACĂU, ROMÂNIA

Integrarea, toleranța și acceptarea copiilor cu cerințe educative speciale

Inv. Bulgaru Gianina

Școala cu clasele I-VIII „Ioniță Sandu Sturdza” Săucești, Bacău

Ca ființă socială, omul este dependent de ceilalți oameni. Această dependență înseamnă, de fapt, ajutor, posibilitatea de a comunica și coopera. Acest lucru dă naștere la sentimentul de apartenență și solidaritate umană, precum și la sentimentul de securitate al individului. Din categoria copiilor cu CES fac parte atât copiii cu deficiențe propriu-zise – la care, cerințele speciale sunt multiple, inclusiv educative, cât și copiii fără deficiențe, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigențele școlii. Deci, din această categorie fac parte :

- copiii cu deficiențe senzoriale: vizuale, auditive, locomotorii etc;
- copiii cu deficiențe mintale;
- copiii cu tulburări afective (emoționale);
- copiii cu handicap asociat.

Întâlnim pretutindeni oameni cu deficiențe. Perceperea lor socială nu este întotdeauna constantă, ea variază de la societate la societate, furnizând semnificații diferite în funcție de cultură și de valorile promovate. În antichitate se considera că Homer cel orb vede ce ceilalți nu văd și nici nu înțeleg. Despre evanghelicul orb din naștere, vindecăt, Iisus Hristos spune că în aceasta se arată lucrările lui Dumnezeu. Tot Evul Mediu este marcat de ideea că deficiențele umane reprezintă un semn de «ales» al lui Dumnezeu sau de «posedat» de diavol. În cultura modernă europeană repulsia față de acestea este atât de mare, încât nu numai că devine imposibilă propoziția «Scoală-te, ia-ți patul tău și umblă!», dar om și minune deopotrivă sunt izgoniți la periferia lumii, dacă lumea are așa ceva. Principiul separării oamenilor cu deficiențe de restul societății exprimă, pe de o parte, frica acestora de contaminare, iar pe de altă parte forma de a-și transfera propriile eșecuri sociale, politice, economice asupra celor ce nu aveau cum să se apere de asemenea acuzații.

În cadrul societăților ce promovează valori religioase, deficiențele pot fi interpretate ca pedepse pentru păcatele săvârșite, ca semne ale «alegerii» sau ale «pedepsirii».

În cadrul societății moderne, industriale ce promovează valori ale succesului individual și realizărilor personale „deficiența reprezintă un dezastru, o nenorocire, o tragedie personală”.

Ce se crede despre persoanele cu deficiențe? Mulți oameni au reticențe față de acestea deoarece au o concepție greșită despre ele.

Copilul diferit se adaptează greu la relațiile interpersonale, de aceea părinții trebuie să joace rolul de tampon, de mediator între copil și persoanele străine. Uneori părinții pot dramatiza excesiv reacțiile inadecvate venite din partea unei persoane străine, identificând o falsă rea intenție într-un gest oricât de neutru. În alte situații, ei neagă tot ceea ce copilul observă în jurul său legat de propria deficiență, insistă pe răutatea și ipocrizia persoanelor din anturaj, cultivând la copil convingerea că lumea în care trăiește este rea. Pe de altă parte, unii părinți refuză să țină cont de dificultățile sociale determinate de deficiență. În acest fel, ei îi împiedică pe copii să înțeleagă și să accepte toate aspectele legate de propria deficiență.

Majoritatea timpului liber copiii și-l petrec jucându-se. Jocul reprezintă pentru copii o modalitate de a-și exprima propriile capacități. Prin joc, copilul capătă informații despre lumea în care trăiește, intră în contact cu oamenii și cu obiectele din mediul înconjurător și învață să se orienteze în spațiu și timp. Putem spune că jocul este „munca copilului”. În timpul jocului, copilul vine în contact cu alți copii sau cu adultul, astfel că jocul are un caracter social.

Jocurile sociale sunt esențiale pentru copiii cu handicap, întrucât le oferă șansa de a se juca cu alți copii. În aceste jocuri sunt necesare minim două persoane care se joacă și comentează situațiile de joc (domino, table, cuburi, cărți de joc etc.).

Copiii cu handicap trebuie să fie înscriși la grădinița din vecinătate, alături de copiii sănătoși. Copiii sunt curioși, dar practici, astfel că ei vor accepta ușor un copil cu deficiență fizică, care se deplasează în fotoliu rulant sau în cărje. Ei sunt suficient de simpli și deschiși pentru a accepta ușor un coleg cu probleme de sănătate. Perioada de preșcolar este cea mai indicată pentru începerea socializării copiilor cu handicap. La această vârstă, socializarea se realizează ușor prin intermediul jucăriilor și al echipamentelor de joc. Totuși, trebuie să fim atenți la unele probleme deosebite. Unii copii cu

deficiențe au avut experiența neplăcută a spitalizării și a separării de părinți. De aceea, pot apărea reacții intense, mai ales în primele zile de grădiniță. În alte cazuri, copilul are probleme legate de utilizarea toaletei și de deplasare. În aceste situații, este de preferat să se solicite prezența mamei până la acomodarea copilului în colectivitate și acomodarea personalului cu problemele copilului. Jocurile trebuie să fie adaptate în funcție de deficiența copilului.

Școala este, de asemenea, un mediu important de socializare. Formele de integrare a copiilor cu CES pot fi următoarele: clase diferențiate, integrate în structurile școlii obișnuite, grupuri de câte doi-trei copii deficienți incluși în clasele obișnuite, integrarea individuală a acestor copii în aceleași clase obișnuite. Integrarea școlară exprimă: atitudinea favorabilă a elevului față de școala pe care o urmează; condiția psihică în care acțiunile instructiv-educative devin accesibile copilului; consolidarea unei motivații puternice care susține efortul copilului în munca de învățare; situație în care copilul sau tânărul poate fi considerat un colaborator la acțiunile desfășurate pentru educația sa; corespondența totală între solicitările formulate de școală și posibilitățile copilului de a le rezolva; existența unor randamente la învățătură și în plan comportamental considerate normale prin raportarea la posibilitățile copilului sau la cerințele școlare.

În școală, copilul cu tulburări de comportament aparține, de obicei, grupului de elevi slabi sau indisciplinați, el încălcând deseori regulamentul școlar și normele social-morale, fiind mereu sancționat de către educatori. Din asemenea motive, copilul cu tulburări de comportament se simte respins de către mediul școlar (educatori, colegi). Ca urmare, acest tip de școlar intră în relații cu alte persoane marginalizate, intră în grupuri subculturale și trăiește în cadrul acestora tot ceea ce nu-i oferă societatea. Datorită comportamentului lor discordant în raport cu normele și valorile comunității sociale, persoanele cu tulburări de comportament sunt, de regulă, respinse de către societate. Aceste persoane sunt puse în situația de a renunța la ajutorul societății cu instituțiile sale, trăind în familii problemă, care nu se preocupă de bunăstarea copilului.

Lumea de azi evoluează într-o direcție nouă. Învățăm că nu trăim într-un univers al „excluderii”, ci într-o lume a „includerii”, nu într-o lume a scindării, ci într-o lume a relației simbiotice între interacțiune și interdependență. Fiecare persoană care locuiește pe această planetă posedă o abilitate deosebită de a urca culmile sau de a cădea în disperare, dar ni se oferă tuturor șansa de a putea încerca? Toți avem „daruri” și „talente”. Toți suntem identici și, totuși, deosebiți. Îndată ce un om este dezavantajat, marginalizat, zborul este compromis, nu mai poate să atingă înălțimi nemărginite, este reprimat, iar aripile îi vor fi frânte, la fel și spiritul. Egalitatea între oameni ar trebui să reprezinte un mod de viață existent, nu doar o concepție care pare imposibil de atins din cauza unor lucruri minore care în ochii unora iau proporții colosale. Toți greșim, dar creștinește e să ne corectăm. Dacă ni se reproșează obiectiv, să reacționăm adecvat în loc să ne apărăm agresiv. Dacă ne afectează condițiile sau cuvintele adresate nouă, să vorbim despre ele deschis, în loc să cântăm și să atacăm interlocutorul. Dacă ne displace persoana, să ne gândim că și noi nu plăcem tuturor și ne-ar deranja dacă vom fi respinși sau ni se va juca festa.

Unul dintre cuvintele corecte din punct de vedere socio-politic care este folosit de tot mai multă lume în zilele noastre este toleranța. Toleranța reprezintă capacitatea sau practica de a recunoaște și a respecta convingerile și practicile altora. Toleranța nu înseamnă resemnare, cedare, mai ales în raport cu idealurile, convingerile, sentimentele etc, toleranța e grația minții, toleranța e antonimul violenței.

Ideea îngăduinței este principiul fundamental al vieții libere și trăite în pace, în care cea mai mare problemă este, în mod tradițional, tolerarea celor care nu respectă pacea. Limita toleranței este intoleranța, îngăduința față de intoleranță distruge toleranța. Acesta e un paradox existențial și trebuie să conștientizăm foarte bine unde se află limita. Principiul toleranței atrage după sine toleranța, un șir larg de credințe și valori morale ce ar permite în întregime credințele, tacticile și principiile lor în diverse stiluri de viață. Acest principiu presupune o societate deschisă, o societate pluralistică și democratică, care respectă libertățile civile și drepturile umane. El, de asemenea, promovează libertatea intelectuală, artistică, științifică, religioasă, filozofică și morală. Toleranța presupune valoare individului, autonomia lui, libertatea alegerii. O societate tolerantă va tinde mai mult spre a fi creativă și inovativă, deoarece este deschisă față de noi descoperiri, adevăruri și noi pătrunderi psihologice, îmbunătățind astfel experiența umană.

Bibliografie selectivă:

- Cosmovici A., Iacob L., „Psihologie școlară”, Iași, Polirom, 1999
Neamțu C., Gherguț A., „Psihopedagogie specială. Ghid practic pentru învățământul deschis la distanță”, Iași, Polirom, 1999
Popovici D. V., „Elemente de psihopedagogia integrării”, București, Pro Humanitate, 1999

Importanța studiului limbii române în școală

**Prof.de limba română Borhan Crenguța,
Școala Nr. 8, Botoșani**

Scopul studierii limbii române în perioada școlarității obligatorii este acela de a forma un tânăr cu o cultură educațională și literară de bază, capabil să înțeleagă lumea, să comunice și să interacționeze cu semenii, să-și utilizeze în mod eficient și creativ capacitățile proprii pentru rezolvarea unor probleme concrete din viața cotidiană, să poată continua în orice fază a existenței sale procesul de învățare, să fie sensibil la frumosul din natură și la cel creat de om.

Studiul limbii și literaturii române în școală a devenit în timp un mijloc de educație cu implicații în formarea culturii generale a omului, în educarea lui estetică, morală și civică. Dacă ne referim la clasele de gimnaziu, studiul limbii române are în vedere o mare sferă de cuprindere, plecând de la problemele citirii și scrierii și mergând până la cele ale compoziției și teoriei literare. Putem afirma că cea mai mare pondere trebuie să o aibă gramatica fără de care nu ar fi posibilă cunoașterea, stăpânirea și utilizarea corectă a limbii.

Fănuș Neagu spunea, atât de frumos, (în *Însomniile de mătase*), referindu-se la gramatică că “ A vorbi și a scrie gramatical înseamnă a avea puncte cardinale. Gramatica e lumina limbii române. Fără ea cuvintele ar fi cu ochii arși de uitare și și-ar pierde potecile.” Gramatica limbii noastre se studiază în școală având drept scop perfecționarea exprimării scrise și orale a elevilor, însușirea normelor gramaticale ale limbii literare și înțelegerea unor norme din alte compartimente (ortografie, fonetică, etc.) care se interferează cu morfologia și sintaxa. Cunoștințele gramaticale trebuie să aibă caracter aplicativ și acest lucru este pus în evidență cu latura normativă-care dă regulile gramaticale ale limbii literare – și cu latura corectivă-cea care previne greșelile gramaticale. Însă școala este cea care nu trebuie să ignore latura teoretică și cea descriptivă a gramaticii (reguli, definiții, clasificări, termeni). Nu de puține ori s-a contestat utilitatea laturii teoretico-descriptive, despre care s-a spus că nu este necesară în școala generală, în timp ce necesitatea laturii practice este acceptată de către toți. Normele gramaticale ale limbii literare au un caracter mai puțin convențional decât cele ortografice și de aceea sunt mai greu de acceptat uneori. Nu se dorește interzicerea utilizării variantelor din limbă prin indicațiile normative din gramatică, ci renunțarea, pe cât posibil, la utilizarea lor. În predarea limbii române în școală trebuie să se țină cont mai ales de latura practică, de permanenta orientare a teoriei spre practică.

Ca obiect de studiu, limba română ocupă un loc însemnat în planul de învățământ. Aceasta se explică prin faptul că, fiind limba națională, ea este instrumentul întregului popor care îi ajută pe oameni să își exprime, prin vorbire sau în scris, ideile, cunoștințele și sentimentele, să stabilească între ei relații multiple. Pe de altă parte, ca suport al gândirii, limba română are un rol deosebit în formarea intelectuală și morală a elevilor, în educația lor umanistă. Ea determină direct capacitatea elevilor de a înțelege cunoștințele predate la toate obiectele de învățământ și le mijlocește accesul la valorile culturii și literaturii universale, scrise sau traduse în limba română. Pentru toți românii de toate vârstele și profesiile, gradul de stăpânire și de folosire a limbii române este astăzi o trăsătură definitorie a personalității lor.

Într-un sens mai general, ceea ce își propune școala prin studiul limbii române este să-i învețe pe elevi să vorbească și să scrie corect în limba în care s-au născut și au crescut.

„Limba este-spunea V. Alecsandri- tezaurul cel mai prețios pe care îl moștenesc copiii de la părinți, depozitul cel mai sacru lăsat de generațiile trecute și care merită să fie păstrate cu sfințenie de generațiile ce-l primesc.”

Școlii, în primul rând, îi revin cele mai mari obligații în această privință, rolul ei fiind hotărâtor în păstrarea limbii, în cultivarea vorbirii îngrijite, în exprimarea scrisă, clară și corectă. Numai în acest fel ea își îndeplinește una dintre cele mai însemnate îndatoriri cetățenești și patriotice pe care învățământul românesc a onorat-o cu exemple de înălțătoare iubire de neam. Scopul orei de limba română constă în dezvoltarea exprimării orale și scrise a elevilor, având în vedere faptul că vocabularul lor prezintă mari deficiențe individuale determinate de mediul înconjurător, de familie și de societate. Studiul limbii române este calea necesară și condiția de bază pentru a realiza scopul fundamental al școlii. Accentul se deplasează de pe memorarea unei cantități de cunoștințe pe dezvoltarea gândirii creatoare, pe dobândirea deprinderilor de muncă independentă. Gândirea nu este posibilă însă fără învelișul material al vorbirii. Ideile nu se pot naște și nu pot exista în mintea omului decât pe baza unui suport lingvistic: cuvinte, propoziții, fraze. Aceasta înseamnă că nu se poate realiza scopul principal al procesului didactic fără o dezvoltare corespunzătoare a vorbirii copiilor, fără îmbogățirea și activizarea vocabularului, fără dezvoltarea exprimării în propoziții și fraze bine construite. Omul care nu are cuvinte, în fond, nu are idei. Limbaj sărac înseamnă gândire săracă și confuză, simțire săracă și fără expresivitate, creativitate redusă și fără valoare. Pentru filologi locul pe care ar trebui să îl ocupe în școală limba română pare a fi cât se poate de bine conturat; el nu poate fi decât unul central, de mare însemnătate, căci, îndeosebi pentru specialiștii în știința limbii, rolul limbajului în formarea personalității umane este decisiv. Cam așa ar trebui să fie văzut acest obiect de studiu și de către nespecialiști, de către toată lumea, din școală, și din afara școlii. Pentru că limba română este limba țării, limba națională, iar pentru majoritatea covârșitoare a elevilor este și limba lor maternă. Dar lucrurile nu sunt înțelese întotdeauna așa. Tocmai faptul că româna este limbă națională și, de regulă, limbă maternă îi face pe mulți să presupună că româna e cunoscută și de aceea n-ar trebui să i se acorde atâta importanță. Evident că în acest caz nu se are în vedere limba literară, cea care este studiată în școală și pe care elevii urmează să o stăpânească cât mai bine. Dar cei ce nu acordă suficientă atenție limbii române (literare) nu dovedesc numai ignoranță, adesea ei probează neglijarea exprimării corecte și, implicit, neglijarea nivelului lor cultural. Eminescu spunea că „din vorbirea, din scrierea unui om se poate cunoaște gradul său de cultură”. Se cunoaște exigența externă în privința scrisului manifestată de Caragiale, cel ce ironiza exprimarea coruptă a personajelor sale, iar Cioran visa și el o societate în care să se moară pentru o virgulă. Limba română este importantă pentru toți profesorii, ca teren comun al tuturor specialităților; profesorul filolog este factorul principal, dar el singur nu poate suplini responsabilitățile colegilor nefilologi. El este un model, cel mai important. E de presupus că el propune un model bun. Dar elevii ascultă și urmează și alte modele, ale celorlalți profesori, după ce avuseseră în față modelul învățătorului (și, eventual, al educatoarei). Profesorul nefilolog este privit și urmat de elevi nu doar ca specialist într-un domeniu, ci și ca model de exprimare. Preocuparea nefilologilor pentru felul exprimării le servește, de fapt și lor. Din când în când e necesar să li se amintească acest lucru.

Studiul limbii române în școală urmărește câteva obiective între care două sunt de maximă însemnătate. Este vorba de ceea ce lingvistica numește *competență* și *performanță (lingvistică)*. În școală se dorește a se realiza cultura generală a elevilor. În cultura generală intră, desigur, și cultura lingvistică, cea care permite a reflecta, a înțelege și a explica, la un nivel general, fenomenul lingvistic și faptele de limbă. Dar școala urmărește și cultivarea exprimării, obținerea unor performanțe satisfăcătoare în plan lingvistic.

Respectând principiile didactice, studiul limbii române în școală reflectă și mersul cercetărilor din lingvistică. Dar școala este mai conservatoare și, prin forța lucrurilor în urma cercetărilor de specialitate. O anumită „întârziere” în școală este justificată. De aceea reproșurile care vin uneori dinspre cercetători spre oamenii școlii sunt nejustificate. Unele noutăți științifice pot fi adoptate în școală, altele – nu.

Școala, în general, pregătește copiii pentru viața socială, care presupune comunicare, existența limbii. Cel care nu stăpânește acest instrument de legătură și progres social nu poate participa din plin la viața socială, mai ales în condițiile actuale de reformare structurală a întregii societăți românești.

Bibliografie:

1. *Metodica predării limbii și literaturii române în școala generală și liceu*, București, E.D.P., 1973, pp. 306-312.
2. *Metodica predării limbii și literaturii române în școala generală și liceu*, coordonator I.D. Lăudat, București, 1973, p. 27.
3. *Cultivarea limbii*, în „Limbă și literatură”, 1972, nr. 2, p. 38.

Evoluția școlară a elevului prin citit-scris

Institutor: Ferician Carla Andreea Florina

Școala cu clasele I–VIII „Octavian Goga”, Oradea, jud.Bihor

Alfabetizarea este primul act instructiv care deschide drum însușirii culturii și experienței generalizate a omenirii. De realizarea acestui proces, cu rezonanțe eficiente atât informative cât și formative, depinde în mare măsură succesul școlar de mai târziu al elevului, conturarea profilului multilateral al personalității acestuia.

Ciclul primar, ca parte integrantă a sistemului de învățământ, are o contribuție specifică la dezvoltarea multilaterală a elevilor. Principala sarcină a acestui ciclu este aceea de a-i familiariza pe elevi cu cele mai eficiente tehnici sau instrumente ale activității intelectuale. Tocmai de aceea, principala funcție a ciclului primar este funcția instrumentală.

În rândul instrumentelor activității intelectuale, cele mai importante sunt *cititul* și *scrisul*. A învăța pe micii școlari să citească și să scrie, în perspectiva evoluției lor intelectuale viitoare, înseamnă a-i învăța cum să învețe, folosindu-se de aceste instrumente de cunoaștere. A instrui elevii cum să studieze înseamnă a-i înarma cu tehnici pe care să le poată folosi în mod independent, în vederea acumulării unor noi cunoștințe, a formării lor multilaterale.

Studiul limbii române în ciclul primar urmărește realizarea unui complex de obiective, între care menționăm:

- cultivarea limbajului oral și scris al elevilor;
- cunoașterea și folosirea corectă a limbii prin învățarea unora dintre instrumentele esențiale ale activității intelectuale (cititul, exprimarea corectă, scrisul);
- formarea și dezvoltarea deprinderilor de exprimare în mod corect, logic, coerent și concis a observațiilor, gândurilor, ideilor, sentimentelor;
- conștientizarea treptată a îndatoririi de perfecționare continuă a procesului comunicării și cultivării vorbirii, scrierii și citirii corecte, clare, expresive.

Familiarizarea elevilor cu cititul, ca unul din principalele instrumente ale muncii de învățare și de formare a elevilor, constituie, prin urmare, un obiectiv de prim ordin al ciclului primar. Se poate afirma că întreaga evoluție a elevilor, atât în școală, cât și, apoi, în viață, depinde de măsura în care ei și-au însușit deprinderea de a citi, pământ la nivelul la care aceasta să constituie un mijloc de autoinstruire. De felul în care elevii și-au însușit, în ciclul primar și chiar în primele clase ale acestui ciclu, capacitatea de a citi, depinde randamentul școlar și prevenirea rămânerii în urmă la învățătură. Se știe că, “ cititorii ” buni sunt, în cele mai multe cazuri, buni și la celelalte obiecte de învățământ. Dimpotrivă, elevii care nu realizează actul cititului la un nivel corespunzător sunt predispuși insucceselor și la celelalte discipline școlare.

Activitatea cu expresia tipărită și scrisă este cu totul altceva decât simpla alfabetizare. Descifrarea slovelor nu poate asigura, prin ea însăși, înțelegerea mesajului unei cărți, a unei tipărituri, precum și pătrunderea în universul mirific al expresiei tipărite. În această viziune este analfabet cel ce nu e în stare să descifreze, să decodifice mesajul unui text scris (de tipar sau de mână), chiar dacă știe și identifică toate literele alfabetului. Este analfabet cel care nu reușește să transforme acest demers într-un instrument al muncii intelectuale, indicatorul real al evaluării adevăratului știutor de carte, a cărui pregătire de bază se asigură în învățământul primar.

În același timp, cititul și scrisul trebuie privite și prin prisma folosirii lor ca instrumente de învățare în condițiile educației permanente. Dacă în trecut se puteau da tinerilor, în anii de școală, instrumente necesare adaptării lor, în condiții relativ stabile de muncă până la ieșirea din activitate, deci – practic – pentru toată viața, în zilele noastre se pune acut problema prelungirii activității educaționale și după anii de școală.

Procesul familiarizării elevilor cu cititul, ca instrument al muncii de învățare, se realizează într-o perioadă de timp relativ lungă. Când afirmăm acest lucru avem în vedere faptul că a citi nu înseamnă a te rezuma la simpla descifrare a unui text. « A ști să citești (...) înseamnă a fi dobândit o tehnică ce nu prezintă valoare și interes decât dacă cel ce știe să citească înțelege ceea ce citește; (...) faptul că știi să numeri nu înseamnă că știi matematică ». (R. Dottrens)

Având în vedere importanța deosebită a cititului, această activitate se bucură, în ciclul primar, de o atenție specială. Citirea figurează ca disciplină școlară la toate clasele, acordându-i-se cel mai mare număr de ore în planul de învățământ. Așa cum se poate desprinde din programa școlară, în fiecare clasă obiectivele citirii se realizează oarecum în moduri diferite. Astfel, într-un fel se rezolvă obiectivele acestei discipline în clasa întâi, unde se realizează, de fapt, alfabetizarea propriu-zisă a elevilor, și altfel în clasa a II – a, și mai ales în clasele a III – a și a IV – a, unde accentul se pune pe inițierea elevilor cu tehnici ale muncii cu cartea. Se poate spune însă că fără ceea ce se realizează în ciclul primar, prin familiarizarea elevilor cu actul complex al cititului, nu pot fi închipuite nici activitatea de învățare desfășurată pe celelalte trepte ale învățământului și nici însăși activitatea socială, care include, ca o componentă esențială a ei, o continuă autoperfecționare. Iar la baza acestei autoperfecționări stă, în mod necesar, folosirea cărții. Cititul și scrisul deschid școlarului noi posibilități de cunoaștere a realității și noi forme ale comunicării între oameni, permițând trecerea de la faza gândirii și comunicării situaționale la cea bazată pe concepte, formală.

Activitatea de scriere este indisolubil legată de cea de citire. Scrisul se folosește, foarte frecvent, concomitent cu cititul, fie pentru a consemna cele citite, fie pentru a le comenta sau a le interpreta. Pe de altă parte, scrisul constituie un mijloc de exprimare, de comunicare. Se poate afirma deci că scrisul are o evidentă funcție de cunoaștere, că – în acest sens – el însoțește întreaga activitate de învățare.

Chiar în condițiile dezvoltării impetuoase a mijloacelor de comunicare în masă, care, au un rol în transmiterea valorilor culturii umane, scrisul va rămâne, pentru multă vreme, unul dintre instrumentele fundamentale ale activității intelectuale. Stenografia, telefonul, magnetofonul, diversele imprimatoare și alte asemenea creații ale tehnicii moderne, care s-ar părea că subminează poziția scrisului, nu-l vor putea înlocui. Scrisul se menține ca un mijloc important în activitatea de cunoaștere, de comunicare, chiar un mijloc de cultivare a capacităților intelectuale, precum și a unor trăsături de caracter.

Înțelegerea rolului pe care-l au cititul și scrisul în întreaga evoluție a tineretului studios, în general în activitatea de învățare, nu trebuie privită ca un scop în sine. Ea trebuie să ducă la o asemenea abordare a problemelor metodologice corespunzătoare, încât să sporească randamentul întregii activități de familiarizare a școlarilor mici cu cititul și scrisul.

Prin urmare, se poate afirma că temelia întregii munci de învățare se pune în clasele I-IV; și în bună măsură chiar în clasa I, prin însușirea de către elevi a elementelor de bază ale deprinderilor de scriere și citire. De optimizare a procesului învățării cititului și scrisului încă din clasa I depinde în cea mai mare măsură succesul în efortul pe care elevii îl fac pentru formarea și dezvoltarea lor multilaterală.

Disciplinele limbii române se constituie într-un sistem unitar. Acestea se influențează reciproc și sunt coordonate în vederea îndeplinirii unor funcții comune. Funcțiile și obiectivele limbii române la ciclul primar se realizează prin corelarea, în mod armonios, a tuturor acțiunilor ce se întreprind la fiecare din disciplinele specifice.

Bibliografie:

1. ȘERDEAN I. „Didactica limbii și literaturii române în învățământul primar”, Ed. Corint, București, 2003;
2. CRĂCIUN C. - „Metodica predării limbii și literaturii române”, Ed. Emia, Deva, 2001.

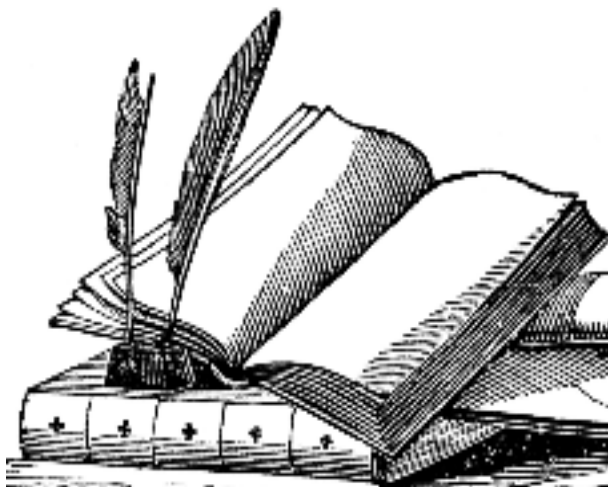
Anotimpuri în sunet, culoare, cuvânt

Opțional clasa a II-a

(Studiu: promovarea inteligențelor multiple)

Înv. Sorina Ghiurcă

Școala cu Clasele I VIII Lespezi, jud. Bacău

Referent științific: Prof. drd. Doina Marinov

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GHIURCĂ , SORINA;

Anotimpuri în sunet, culoare, cuvânt: opțional pentru clasa a II-a / Sorina

Ghiurcă;- Bacău Rovimed Publishers, 2009

ISBN 978-973-7719-96-0

I. Ghiurcă, Sorina

II. Marinov, Doina

©Copyright by Sorina Ghiurcă

Editura Rovimed Publishers

www.rovimed.com

e mail:editura@rovimed.com

Redactare și tehnoredactare: Sorina Ghiurcă

Responsabilitatea privind conținutul cărții aparține autoarei

Coperta : Alin Ghiurcă

Argument

În școala centrată pe individ, atât metodele de evaluare cât și curriculum-ul favorizează diferitele profiluri de inteligențe ale elevilor. În cazul evaluării, se avansează procedurile și instrumentele care se aplica diverselor inteligențe, nu numai celei lingvistice și logico-matematice.

În acest sens Gardner propune **evaluarea proiectelor elevilor**, în timp ce aceștia sunt în progres. Evaluarea prin proiecte preferă avantajul de a contextualiza învățarea și implică și conștientizarea pașilor în rezolvarea problemei, observându-se folosirea diverselor medii specifice

fiecărei inteligențe. Gardner propune reformularea curriculum-ului din perspectiva deprinderilor, cunoștințelor, și mai ales a înțelegerii, adaptându-l, pe cât posibil, stilurilor de învățare și profilurilor intelectuale ale elevilor.

Cea mai importantă aplicare didactică a acestei teorii este **promovarea înțelegerii** profunde a conceptelor fundamentale din diverse discipline, acordându-se elevilor posibilitatea de a le explora folosind o gama larga de inteligențe.

Un element esențial în aplicarea teoriei inteligențelor multiple la clasă este cunoașterea profilului de inteligență al elevilor. Aflarea punctelor tari și slabe este esențială pentru stabilirea strategiilor didactice de diferențiere și individualizare.

În acest sens Gardner propune orientarea copiilor spre mediile de învățare care se potrivesc inteligențelor care promit: evitarea sau dezinteresul pentru celelalte va arata domeniul inteligențelor în risc. Pe de alta parte, observarea elevilor când li se dau diferite sarcini conduce și ea la cunoașterea profilului de inteligență.

Am avut intenția cu multi ani în urma de a-mi redacta un opțional pe placul meu care să-mi satisfacă clasa de elevi, chiar pe fiecare elev în parte, pe fiecare tip de inteligență, mai exact.

Observând că fiecare elev este bun și creativ în felul său, am decis să „inventez” un opțional care ar putea satisface mai multe tipuri de inteligență dintr-o clasă.

Astfel mi-a venit ideea studierii mai multor arii curriculare, armonios îmbinate, într-o singura temă: tema **anotimpurilor**.

Am pornit de la o poveste imaginată, pe care o relatează „bunica” unei „nepoate”, **povestea anotimpurilor**. Cartea este structurată în capitole, fiecare capitol prezentând un anotimp în literatură, desen, muzică, teatru, științe ale naturii. Conținuturile textelor pot fi redactate foarte sugestiv cu ajutorul desenului, notele muzicale pot sta la baza poeziilor studiate. Un mare accent trebuie pus pe dezvoltarea imaginației creatoare, astfel disciplina opțională „*Anotimpuri în sunet, culoare, cuvânt*” se încadrează, în principal, la nivelul a trei arii curriculare: „Limbă și comunicare”, „Arte” și „Tehnologii”, dar și al altor arii: „Om și societate” și „Matematică și științe”.

Am încercat să pot oferi un control al activității de învățare bazată pe teoria inteligențelor multiple.

Am înțeles din experiența la catedră că nu se poate cunoaște și aprofunda mai bine literatura română decât folosind și bazându-se pe aspectul practic al problemelor de limbă și comunicare. Nu se poate dezvolta mai bine limbajul, vocabularul, decât prin exerciții logice, mai mult sau mai puțin tradiționale, cele mai îndrăgite de elevi sunt metodele interactive, lucrul în echipe, în perechi, când fiecare membru al echipei are un rol foarte important. (Deseori elevul cu aptitudini artistice fiind de ajutor celui cu aptitudini literare sau muzicale și invers.)

După fiecare anotimp elevii au posibilitatea să-și prezinte desenele, textele create, într-un portofoliu, să dramatizeze scenetele propuse sub forma unor activități de proiect, prin care pot fi evaluați. Pentru fiecare unitate de învățare există câte o evaluare sumativă, și alte evaluări formative individuale sau în perechi. Copiii nu vor avea timp să se plictisească în studierea acestui opțional deoarece jocul se îmbină cu cititul, scrisul, desenul, muzica și teatrul. Pentru o zi actori în propria clasă!

Textele propuse ofera șansa copiilor de a-și cultiva imaginația, creativitatea, fantezia. Cele mai reușite creații ale copiilor le adunăm într-un colaj tematic pe anotimpuri, sub forma proiectelor educationale:

„Tristeți și frumuseți de toamnă”; „Să păstrăm spiritul sărbătorilor de iarnă!”; „Primăvara, anotimpul renașterii și al bucuriei”; „Vara, anotimpul prietenilor și al vacanțelor”.

Acest opțional se adresează mai ales acelor elevi care doresc să își cultive imaginația, care pătrund cu ușurință în tainele cuvintelor, ale culorilor și ale muzicii.

Fiecare propunător, pornind de la ideile mele, poate să îmbogățească sfera literară a textelor studiate, îmbinând armonios, toate ariile curriculare. Nu este un opțional care constrânge elevul, ci îi lasă libertatea creației, putând fi realizat de întreaga clasă, sau de un grup, după înclinațiile fiecăruia, după tipul de inteligență predominant.

În speranța că **anotimpurile** se pot simți de fiecare dată în cuvânt, cât și în sunet și culoare, opționalul vă va conduce pe tărâmul fanteziei și al imaginației literare și artistice. Teoria

inteligențelor multiple oferă un număr mare de instrumente didactice, care pot fi utilizate în cadrul lecțiilor.

Astfel: **inteligenta lingvistică** este vizibilă prin lecturi, folosirea cărților, discuții în grupuri de orice mărime, fișe de lucru, povestiri, joc de roluri, memorare, lectură individuală.

Inteligenta logico- matematică asigură rezolvarea problemelor de matematică, jocuri logice, demonstrații științifice, clasificări, cuantificări și calcule.

Inteligenta spațială are în vedere exerciții de gândire vizuală folosirea culorilor, povestiri în imagini, colaje, hărți, diagrame, grafice, filme și fotografii.

Inteligenta kinestezică vizează mișcarea creativă, mima, dramatizarea, folosirea limbajului corporal, exerciții de relaxare fizică.

Inteligenta muzicală pune accent pe folosirea muzicii de fond, ascultarea muzicii, analiza ei, murmurarea, crearea de melodii sau legarea acestora de concepte.

Inteligenta interpersonală are în vedere cooperarea în grup, implicarea în viața comunității, simulări, medierea de conflicte, predarea reciprocă, brainstormingul în grup, întâlniri și consultări în contextul învățării.

Inteligenta intrapersonală asigură studiul independent, învățarea în ritm propriu, centrele de interes, reflecția la un moment dat, instruirea autoprogramată, activitățile de autoevaluare.

Taxonomia lui Bloom poate să ofere un control al activității de învățare bazată pe teoria inteligențelor multiple.

Vă ofer un exemplu de curriculum diferențiat, bazat pe inteligențele multiple-

Optional transdisciplinar: „Anotimpuri în sunet, culoare, cuvânt”-clasa a II-a.

Autoarea

Tristeți și frumuseți de toamnă

Prima unitate de învățare (septembrie, octombrie, noiembrie)

_ Cum apar anotimpurile, bunico?

_ Bunico, mai spune-mi povestea cu formarea anotimpurilor, poate așa voi înțelege mai bine!

Măriuca venise de câteva zile în vacanță la bunica ei, la țară. Era ultima vacanță de iarnă de la grădiniță. De la anul va păși bucuroasă pragul școlii unde noi încercări ale cunoașterii o vor aștepta. Focul din sobă trimitea limbi umase pe pereții camerei. Totul era învăluit într-o căldură plăcută, ca într-o vrajă. În cameră mirosea a parfum de gutui și de mere. Bunica împletea liniștită o căciuliță și depăna amintiri frumoase ale vremurilor trecute. Bunicul nu mai era demult, plecase în ceruri, iar acum Mariucă îi era tare dor de dânsul. Doar bunica îi mai rămăsese și nu vroia să o supere, fiindcă și dânsa era tare bolnavă.

_ E mult mai frumos aici, la buni, la țară. Aerul curat, zăpada cu nemiluita care cade puzderie mărunță și deasă ca făina la cernut. Abia așteaptă sărbătorile, urătorii, bucatele alese preparate cu migală și măiestrie de bunica. Anii aceștia petrecuți la bunici sunt ani minunați, de neuitat. ...

_ Draga mea, îți voi spune mai multe povești despre anotimpuri, despre lunile anului, am să-ți citesc poezii, texte, la fiecare anotimp, iar tu vei lua un creion și vei desena ceea ce vei înțelege din spusele mele. Astfel când vei merge la toamnă la școală vei fi cu un pas înaintea colegilor tăi.

Fetița nu a așteptat a doua invitație. A luat creionul în mână, foi de desen și a așteptat ca bunica să înceapă să vorbească. Din când în când însemna cu creionul pe hârtie ceea ce înțelegea, alteori o oprea pe bunica din povestit și îi adresa întrebări. Nu învățase încă să scrie, dar cu ajutorul desenului bunica spera că fetița nu va uita ceea ce aude și astfel o încuraja. Atunci când Măriuca se pregătea de culcare bunica îi fredona un cântecel și Moș Ene îndată venea.

_Pământul se rotește în jurul Soarelui, care se află în centrul Sistemului nostru solar, timp de 365 de zile, cu o durată de 24 de ore fiecare zi. Pământul este ca o sferă uriașă, puțin turtită la Poli (bunica îi demonstrează Măriucăi cu ajutorul ghemului de lână pentru o mai bună înțelegere). Această sferă, Pământul, este „tăiată” cu o linie imaginară, Ecuatorul care desparte în două emisfere, emisfera nordică și emisfera sudică.

Deoarece Pământul este înclinat, emisfera nordică este și ea înclinată către Soare în luna de vară, iunie, iar cea sudică este înclinată către Soare în luna decembrie. Deci în emisfera înclinată către Soare e vară, iar în cealaltă parte e iarnă. Pământul nu păstrează aceeași depărtare față de Soare, cantitatea de lumină și căldură primită de la Soare este diferită.

Astfel apar anotimpurile.

Mariuca deja a desenat un soare în colțul de sus al foi iar în mijloc Pământul, o sferă puțin turtită în părțile opuse. O linie la mijlocul sferei iar în jumătatea de sus ce ar vrea ea oare să deseneze...?

_Bătrânul an avea patru fiice. Cea mai mare dintre ele se numește Iarna, a doua fiică este Toamna, cea de-a treia Vara, iar cea mai tânără Primăvara. Fiecare dintre ele are câte trei fiice, anul mai are și nepoate și nepoți. Toate sunt bune și frumoase pentru bătrânul tată, chiar dacă între ele mai apar mici certuri ca între surori. Am să încep să povestesc acum despre Toamnă, deoarece este luna în care tu vei pași pentru prima oară pragul școlii, când vei deveni școlăriță.

_Cum e toamna, bunico, în poveste? E frumoasă? Seamănă cu o zână?

_Draga bunicii, toate anotimpurile sunt zâne, toate aduc bucurii oamenilor, plantelor și animalelor. Toate au un rost al lor. Nu pot exista unele fără altele, doar sunt surori, nu?

Ce crezi că ar spune zâna Toamnă despre frumusețea și bogăția ei?

Eu sunt Zâna Toamna...

Anotimpurile
de Vasile Filip-*memorizare*

*Vine unul după altul
Dar nu-s frați, ci sunt surori.
Aduc soare, aduc nori,
Aduc ploi, aduc ninsori;
Împrejurul și înaltul
Sunt cuprinse de fiori.
Toate patru sunt surori,
Dar nu seamănă-ntre ele,
Deși toate ne dau flori:
Una ne dă viorele,
Alta crini și trandafiri,
Dar te face să te miri.
Cea de-a treia-crizanteme
Și gherghine, dumitrițe
Mândre ca niste fete
Zugrăvite prin poeme.
Ultima, cea mai bătrână,
Ne dă hainele de lână
Și ne pune drept în față
Dealuri albe, flori de gheață.*

mozaicul

Elevii sunt grupați în echipe câte patru. Fiecare numără de la 1-4 . **Vor avea la dispoziție 10 minute** pentru a redacta fiecare din echipă un desen cu simboluri ale anotimpului :

nr. 1-primăvara

nr.2-vara

nr.3-toamna

nr.4-iarna

După expirarea timpului, elevii cu nr. 1 se grupează la o masă și își prezintă reciproc desenele. Astfel vor proceda toate numerele. Apoi fiecare nou formată echipă va decide ce elemente sunt cele mai potrivite pentru a desena o planșă comună care să reprezinte numele anotimpului respectiv. **Timp de lucru 10 minute.** După expirarea timpului fiecare echipă iese în fața clasei și prezintă planșa. Toți elevii din grup vor formula câte o propoziție care are legătură cu ceea ce au desenat .Cele patru planșe se afișează.

Cea mai reușită va fi premiată cu o diplomă .

Înțelegerea textului

Elevii din echipa „**Cuvinte alese**” vor discuta liber pentru o buna înțelegere a textului.Propunătoarea adresează întrebări frontal iar elevii își vor spune părerea, se vor da explicații clare cuvintelor necunoscute.

1. Ce înțelegeți prin „**împrejurul și înaltul**”?
 - 2.Ce se află acum împrejurul vostru? Dar în înaltul vostru?
 3. Ce flori cunoașteți voi pentru fiecare anotimp?
 4. Ce poate însemna „**mândru**”-se alcătuiesc mai multe propoziții.
 5. Explicați propoziția:„**Mama zugrăvește**”(elevii dau explicații).
- De ce autorul poeziei spune „**zugrăvite în poeme**”?

6. Să ne gândim ce mai poate fi zugrăvit în poeme?

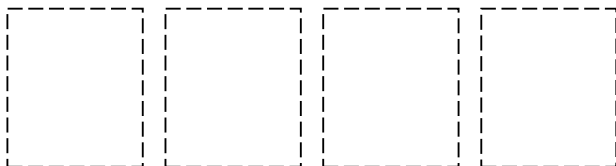
Elevii au păreri proprii și le expun.

Unele cuvinte au alte sensuri, nu cele obișnuite, pentru a fi

înfrumusețat un text. Acestea sunt cuvinte cu sens figurat. În poezii,

povești, povestiri, aceste cuvinte cu sens figurat au rolul de a face atât ființele, cât și lucrurile, fenomenele naturii etc. mai expresive.

Exemplu: „flori de gheață” ; „mândre ca niște fete”.

Echipa „Penelul fermecat”

Desenează și tu câte o floare pentru fiecare anotimp-10 minute.

Pro și contra

Elevii sunt grupați după numere de la 1-4; se va delega un elev care va trage bilețelul de pe catedră cu numele anotimpului pe care îl vor reprezenta. Fiecare grup va argumenta în cinci propoziții de ce anotimpul pe care îl reprezintă este cel mai frumos. Câștigă echipa cu cele mai frumoase și mai clare argumente. **Timp de gândire-5 minute.**

Echipa „Mâini de aur”

Realizează printr-un colaj din frunze uscate, în chenar, chipul mândru al anotimpului pe care îl reprezintă grupa ta! Completează acest desen cu alte elemente esențiale pentru o ploaie de toamnă!

Timp de lucru-10 minute.

CONCLUZII: prin aplicarea acestui opțional am putut demonstra că elevii mei pot să-și atingă propriile potențialități și să-și manifeste creativ și adaptativ **UNICITATEA**. Astfel am realizat, în doi ani de zile, împreună cu ei și creațiile lor, opt reviste tematice:

„ANOTIMPURI ÎN SUNET, CULOARE, CUVÂNT”
și numeroase expoziții artistico-plastice.

Modalități de organizare a orelor de educație civică

Inst. Ionescu Mihaela, Școala Nr. 37 “Mihai Eminescu”,

Craiova, jud. Dolj

Educația civică în formele sale incipiente se fundamentează pe **norme**, **valori și principii morale** și contribuie la structurarea idealității și a capacităților proprii, la dezvoltarea de aspirații, la desfășurarea vieții sociale. Prin educația civică se urmărește inițierea copiilor, viitori cetățeni, în **practicarea unui comportament activ, liber, responsabil, capabil de toleranță și respect** față de sine și față de ceilalți, conștient de drepturi și îndatoriri, dornici să trăiască într-o societate democratică, deschisă spre alte culturi și civilizații.

Formarea profilului moral al personalității este un proces îndelungat care își are originea în familie , se continuă în întreaga școlaritate și se consolidează pe tot parcursul devenirii umane , astfel justificându-se rolul educației civice ca parte a educației morale în ansamblul educației.

Copilul dispune la intrarea în școală de o oarecare **experiență de viață** care poate fi valorificată în vederea introducerii acestuia în universul valorilor morale (înțelegerea acestora , dobândirea capacității de a distinge ceea ce este frumos , bun , adevărat) , a trăirilor afective care **să transforme cunoștințele în conduite**. Formarea conștiinței morale este un proces lung și anevoios , iar transformarea acesteia în conduită presupune corelarea tuturor componentelor specifice formării: obiective, conținuturi, metode, mijloace, forme de organizare , metode de evaluare .

Programa de educație civică este axată pe trei mari obiective : **cunoașterea de sine a copilului , modelarea raporturilor interumane și a raporturilor față de natură și societate .**

Modalități de realizare a obiectivelor specifice educației civice

(derivate din obiectivele generale mai sus enumerate) :

- convorbiri bazate pe exemplificări împletite cu jocuri didactice;
- dezbatere-dialog pe bază de texte literare („Vizita„ , „D-l Goe „ , „Puiul„ , „Recreația mare „ . . .) , privind cunoașterea propriei persoane în fluxul relațiilor cu alte persoane ;
- sondaje concepute pe bază de chestionare simple și atractive, urmărind stabilirea unor norme de comportare civilizată ;
- proiecții de diapozitive și diafilme(reguli de igienă personală, de circulație rutieră în vederea asigurării securității civice) ;
- analiza unor fapte de viață (cultivarea simțului răspunderii , al muncii , autonomia , declinarea identității) ;
- corespondențe pe diverse teme (prietenie ,protecția mediului natural , schimburi culturale. . .) ;
- relatarea unor fapte petrecute sau imaginate , cu emiterea unor judecăți de valoare(punctualitate ,disciplină , simțul datoriei - datoria de a învăța) ;
- dialoguri cu reprezentanți ai comunității locale ;
- vizite - excursii (în care să evidențiem importanța utilizării raționale a banilor , a resurselor naturale , protecției mediului) ;
- redactări de anunțuri , completări de formulare (cunoașterea serviciilor publice) ;
- lecturarea unor texte din presa pentru copii ;
- realizarea de lucrări plastice (desene , colaje ,afișe) pe teme moral-civice;
- dramatizări (meserii, relații sociale , comportamente în situații variate);
- formarea unor grupuri de opinie care să susțină sau să combată, cu argumente, anumite decizii;
- organizarea unor „procese„ pornind de la un fapt , de la o povestire cu bogate valențe formative și informative , cu personaje care acționează diferit ;
- reconstituirea acțiunii , folosind drept repere mici amănunte ;

Urmărind formarea copiilor potrivit exigențelor societății civile , a integrării lor firești în viața socială este necesar ca aceștia să fie sensibilizați, conștientizați , antrenați în exersarea și practicarea unor norme elementare de conduită , pentru formarea propriilor valențe ale EU-lui , conduși spre practicarea acțiunilor sociale solidare , configurarea și selectarea unor relații de grup , comportament ecologic .

Educația nu poate, ea singură, modela viitorul și impune dezirabilul chiar dacă în sălile de clasă se află astăzi cei care în deceniile viitoare își vor asuma depline răspunderi și vor încerca să rezolve în modalitate optimă problemele care li se vor pune . Dar cunoașterea resurselor specifice educației și a factorilor externi care o condiționează sporește șansa noastră de a participa la modelarea educației de m'ine și de **a apropia c't mai mult viitorul de aspirațiile și trebuințele elevilor noștri .** În construirea viitorului calea de urmat nu este o linie dreaptă și ascendentă , ci o **căutare** , o căutare bazată pe arta de a intuit și a anticipa ,precum și pe metodologiile abordate .

Coordonate metodologice ale cercetării privind rezolvarea problemelor de aritmetică (studiu de specialitate)

Inst. Barcan Carmen – Mihaela
Școala cu Clasele I-VIII Barați, jud. Bacău

1. Obiectivele și ipoteza cercetării

Obiectivele propuse în cadrul studiului sunt de fundamentare psihopedagogică, științifică și metodologică:

- să demonstrez că, indiferent de domeniu, rezolvarea creativă de probleme trebuie să fie atributul ce caracterizează omul în orice ipostază s-ar afla: școală, familie, mediu, societate;
- să realizez o cercetare psihopedagogică privind rezolvarea problemelor de aritmetică îmbinând metode tradiționale cu metode și procedee active și de cooperare;
- să promovez ideea că prin rezolvarea problemelor de aritmetică se dezvoltă gândirea și operațiile ei, creativitatea, tăria de caracter, sentimentele și atitudinile pozitive, spiritul de competiție intelectuală.

Cercetarea a pornit de la următoarea **ipoteză**: *dacă se utilizează metode activ-participative în activitatea de rezolvare a problemelor de aritmetică, atunci se contribuie la optimizarea învățării, la eficientizarea acesteia, la creșterea randamentului școlar al elevilor la matematică.*

2. Metodica cercetării

În vederea testării ipotezei formulate mi-am propus mai multe direcții de acțiune care pot fi considerate totodată etape în derularea cercetării:

- stabilirea eșantionului experimental;
- administrarea factorului experimental;
- înregistrarea, prelucrarea, analiza și interpretarea rezultatelor;
- stabilirea diferențelor între cele două faze (finală și esențială) în cadrul eșantionului.

2.1. Eșantionul experimental

Eșantionul a fost alcătuit din 21 de elevi ai clasei a III-a din Școala cu Clasele I-VIII Barați, din care 12 fete și 9 băieți, cu vârsta cuprinsă între 9 și 10 ani.

Colectivul clasei este relativ omogen, majoritatea copiilor fiind normal dezvoltati atât fizic, cât și intelectual.

2.2. Etape de desfășurare

Cercetarea a cuprins **trei etape**:

A) Etapa constatativă, desfășurată în perioada 15. 09. 2008 – 1. 10. 2008, a constat în utilizarea mai multor metode și procedee de cunoaștere a particularităților psihice ale elevilor clasei.

La disciplina matematică am aplicat test de evaluare inițială pentru a cunoaște nivelul de cunoștințe al elevilor, condițiile în care aceștia se pot integra în activitatea care urmează.

Cunoașterea capacităților de învățare ale elevilor, a nivelului de pregătire de la care pornesc și gradului în care stăpânesc cunoștințele și abilitățile necesare asimilării conținutului etapei care urmează, reprezintă o condiție hotărâtoare pentru reușita activității didactice.

Prelucrarea și analiza rezultatelor mi-au dat posibilitatea formulării concluziilor cu privire la colectivul de elevi, la fiecare elev în parte, cât și a adoptării unor măsuri de sprijinire și recuperare a unor elevi.

B) Etapa formativ – ameliorativă, desfășurată în perioada 1. 10. 2008 – 31. 05. 2009, a cuprins proiectarea, organizarea și desfășurarea demersului didactic la disciplina matematică, introducerea „factorului de progres” (folosirea metodelor active și de cooperare în rezolvarea problemelor de aritmetică), urmărindu-se antrenarea tuturor elevilor în procesul propriei lor formări.

Pe baza rezultatelor obținute am adoptat decizii adecvate de organizare a unor activități diferențiate, atât cu elevii ce dovedesc un randament crescut la învățătură, cât și cu elevii ce manifestă goluri în cunoștințe.

C) Etapa finală, evaluativă, s-a desfășurat în perioada 1. 06. 2009 – 15. 06. 2009, în cadrul acesteia aplicându-se probe de evaluare pentru a se stabili nivelul de pregătire al elevilor și modul în care au evoluat de la testele inițiale.

2.3. Metode și tehnici de cercetare psihopedagogică

În cadrul cercetării am pornit de la obiectivele cadru și de referință ale programei școlare, pe baza cărora am redactat o listă a obiectivelor operaționale pe capitole. În funcție de acestea am fixat itemii în vederea realizării unuia din scopurile de bază ale învățării eficiente, acela de a asigura tuturor elevilor cel puțin performanța minimă acceptabilă care, odată atinsă, permite elevului să treacă la activitatea imediat superioară.

Am folosit următoarele metode de cercetare psihopedagogică: *metoda observației, metoda convorbirii, metoda analizei produselor activității, metoda biografică, testul sociometric, testele docimologice și experimentul psihopedagogic.*

3. Modalități de utilizare și aplicare a metodelor în rezolvarea problemelor de aritmetică

În activitatea de rezolvare a problemelor de aritmetică la clasa a III-a, an școlar 2008 / 2009, am avut în vedere plasarea elevului în centrul acțiunii didactice, înlocuirea momentelor de predare centrate pe învățător cu cele de învățare autentică centrate pe elev, comutarea accentului pe selectarea și aplicarea, în demersul predării – învățării, a strategiilor didactice incluzive care fac din spațiul clasei școlare un mediu securizant și prietenos nu doar pentru elevii capabili de performanțe superioare, ci și pentru cei timizi, retrași, neîncrezători, cu dificultăți de adaptare la cerințele învățării școlare.

Strategia alternativă promovată a fost **învățarea bazată pe cooperare** - ca *activitate ce implică efort cognitiv, volitiv, emoțional - în primul rând pentru valențele ei activizatoare, motivante pentru obținerea performanțelor școlare, în al doilea rând, pentru design-ul atractiv pe care îl conferă orei.* Am îmbinat metodele tradiționale cu metodele active și de cooperare, activitatea frontală cu cea individuală, pe perechi sau pe grupuri, am folosit mijloace didactice diversificate: ilustrații, planșe, manualul de matematică, culegeri de matematică, fișe de lucru, soft-uri educaționale cu exerciții și probleme ce au fost rezolvate interactiv folosind operațiile matematice.

Am organizat activități variate de învățare pentru toți copiii, în funcție de nivelul și ritmul propriu de dezvoltare al fiecăruia, îmbinând metode tradiționale cu metode activ – participative (*problematizarea, metoda cadranelor, metoda cubului, organizatorul grafic, Știu/Vreau să știu/Am învățat*), care să stimuleze participarea activă, fizică și psihică, individuală și colectivă a elevilor în procesul învățării, având un pronunțat caracter formativ – educativ.

Exercițiile și problemele au fost judicios gradate sub aspectul efortului mental pe care-l solicită de la elevi și rațional programate atât în suita de lecții, cât și în cadrul secvențelor fiecărei lecții, conducând la **formarea și consolidarea deprinderilor de calcul și de rezolvare de probleme, concomitent cu dezvoltarea psihică a elevilor.**

Efortul pe care l-a făcut fiecare elev în rezolvarea conștientă a unei probleme a presupus o mare mobilizare a proceselor psihice de cunoaștere, volitive și motivațional – afective: gândirea, memoria, imaginația, limbajul, voința, motivația și atenția.

Rezultatele obținute de elevi la evaluările formative și evaluarea finală au confirmat ipoteza cercetării. Astfel, am constatat că prin utilizarea metodelor activ – participative în activitatea de rezolvare a problemelor de aritmetică, am contribuit la optimizarea învățării, la eficientizarea acesteia, la stimularea potențialului intelectual și creativ al elevilor, la obținerea performanțelor fiecăruia în funcție de particularitățile de vârstă și individuale.

Bibliografie:

Dumitriu, C., 2004, *Introducere în cercetarea psihopedagogică*, Editura Didactică și Pedagogică, București

Rolul comunității în reușita educației incluzive

Inst. Brahariu Angela, Școala cu Clasele I-IV Cumpărătura,
Jud.Suceava

Motto

"Adevăratul dascăl este caracterizat prin aceea că mintea sa se mișcă în armonie cu mințile elevilor săi, trăind împreună dificultățile și victoriile intelectuale deopotrivă." (J.Dewey)

Școala nu reprezintă doar o instituție unde copiii și tinerii vin să primească informații, ci un loc unde trebuie să învețe toți cei care lucrează. Până acum, profesorul era considerat principala sursă de informații pentru o anumită disciplină, într-un anumit domeniu, o autoritate de necontestat. Datorită democratizării accesului la cunoștințe, acest rol al profesorului se reduce dramatic, el devenind un organizator, o călăuză a învățării, oferind elevilor, în locul tradiționalei "transmiteri a cunoștințelor", veritabile "experiențe de învățare", provocând elevii să descopere și să aplice în practică noile cunoștințe dobândite. Acest lucru se poate realiza însă doar într-o școală incluzivă, cea care poate răspunde unei diversități mari de copii, o școală în care toți participă și sunt tratați ca fiind la fel de importanți.

Realitățile ce ne înconjoară, precum și noile schimbări ale lumii contemporane, sociale, au impus, la rândul lor, ample schimbări în proiectarea și implementarea politicilor și strategiilor educaționale din majoritatea statelor lumii. În aceste condiții problematica incluziunii/integrării școlare a copiilor cu cerințe educative speciale sau provenind din medii socioculturale precare (cazul romilor) a devenit un domeniu prioritar de acțiune și pentru specialiștii din sistemul nostru de învățământ, în contextul promovării principiilor educației pentru toți și al normalizării vieții persoanelor cu cerințe speciale.

Incluziunea se referă la educația școlară a tuturor copiilor și tinerilor, conform conceptului „școli pentru toți”. În Declarația Conferinței UNESCO de la Salamanca din 1994 se spune că: „Școlile obișnuite cu o orientare incluzivă reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare, care crează comunități prioritară, construiesc o societate incluzivă și oferă forme de educație pentru toți; mai mult, ele asigură o educație eficientă pentru majoritatea copiilor și îmbunătățesc eficiența și rentabilitatea întregului sistem de învățământ”. Altfel spus, școlile incluzive sunt acele școli deschise, prietenoase în care se urmărește flexibilizarea curriculumului, ameliorarea calității procesului de predare – învățare, evaluarea permanentă și formativă a elevilor, precum și parteneriatul educațional, iar educația incluzivă se referă în esență la înlăturarea tuturor barierelor în învățare și la asigurarea participării tuturor celor aflați în situații de risc sau vulnerabili la excludere și marginalizare la activitatea de învățare.

„Școala pentru toți” reprezintă dezideratul maximei flexibilități și toleranțe în ceea ce privește diferențele fizice, socioculturale, lingvistice, religioase și psihologice existente între copii/elevi, misiunea școlii fiind aceea de a le oferi tuturor posibilitatea de a învăța în funcție de ritmul, capacitățile și nevoile proprii și de a se exprima conform trăsăturilor individuale de personalitate. În acest sens educația pentru toți a fost definită ca un proces ce presupune accesul la educație și la calitatea acesteia pentru toți copiii, fiind identificate două obiective generale:

- asigurarea posibilităților participării la educație a tuturor copiilor, indiferent de cât de diferiți sunt ei și cât se abat, prin modelul personal de dezvoltare, de la ceea ce societatea devenind normal. Participarea presupune în primul rând accesul și apoi identificarea modalităților prin care fiecare să fie integrat în structurile ce facilitează învățarea socială și individuală, să contribuie și să se simtă parte activă a procesului. Accesul are în vedere posibilitatea copiilor de a ajunge fizic la influențele educative ale unei societăți (familie, școală, comunitate), de a se integra în școală și de a răspunde favorabil solicitărilor acesteia;
- calitatea educației se referă atât la identificarea acelor dimensiuni ale procesului didactic, ale conținuturilor învățării, cât și calități ale agenților educaționali, care să sprijine învățarea tuturor categoriilor de elevi, să asigure succesul, să facă sistemul deschis, flexibil, eficient și efectiv.

Noțiunea de incluziune este foarte complexă, mai largă decât cea de adaptare și integrare socială. Aceasta presupune toți copiii care au nevoie de o pedagogie specială - aceia care au dificultăți

școlare, un handicap, o boală, tulburări de limbaj, copii precoci, copii de rromi, copii cu performanțe intelectuale deosebite, copii aparținând altor nații... să fie incluși în cadrul școlii.

În vederea creării condițiilor optime pentru dezvoltarea copiilor cu nevoi speciale este necesar ca școala, familia și comunitatea să preia responsabilitatea diferitelor atribuții pe parcursul stadiilor de dezvoltare a copiilor. O cooperare bazată pe încredere asigură integrarea lor socială. Rolul părinților ca experți ar trebui recunoscut și utilizat. Comunitatea poate reprezenta o legătură foarte importantă în acordarea sprijinului între școală și familie. Resursele pot fi utilizate mult mai eficient în cadrul unei cooperări baza te pe încredere.

Scopurile principale ale relației dintre școală, familie și comunitate, în vederea integrării copiilor cu nevoi speciale sunt:

- informarea și sensibilizarea comunității locale cu privire la posibilitatea recuperării, educației chiar și pentru copiii ce au abandonat școala;
- sporirea conștientizării din partea comunității școlare a necesității implicării în transformarea școlii într-o școală integrativă;
- schimbarea mentalității și atitudinii opiniei publice față de copiii cu nevoi speciale;
- dezvoltarea unei rețele de cooperare în domeniul educației, implicată în procesul de integrare(ex.: poliția, serviciile sociale, spitale, etc.);
- implicarea părinților copiilor din clasa în vederea reacționării mai rapide la probleme și acordarea sprijinului suplimentar copiilor cu nevoi speciale;
- implicarea comunității în sprijinul acordat copiilor cu nevoi speciale;
- elaborarea programelor școlare de informare și pregătire a comunității locale pentru educația incluzivă, prin aceasta înțelegând adaptarea școlii la cerințele speciale ale fiecărui copil, indiferent de problemele acestuia, și nu a copilului la cerințele școlii, găsirea unor strategii didactice adecvate, a unor metode și tehnici de lucru specifice: planificare, instruire, evaluare.

Potrivit Convenției Națiunilor Unite la Drepturile Copilului, nondiscriminarea pe criteriul incapacității alături de alte criterii (social, politic, etnic, etc.) este fundamentală pentru respectarea integrală și reală drepturilor copilului.

Copiii cu nevoi speciale beneficiază de aceleași drepturi ca și ceilalți copii din România, în plus ei dispun și de alte câteva drepturi care să-l ajute să aibă o viață cât mai împlinită și decentă.

Educația trebuie făcută posibilă pentru orice copil, pentru orice persoana cu nevoi speciale, atât în familie cât și în grădiniță, în școală, în grupurile sociale, în comunitatea locală.

Din punct de vedere al integrării sociale a copiilor cu nevoi speciale trebuie avute în vedere câteva aspecte importante:

- Interesul superior al copilului și dreptul la viață și dezvoltare în familie și comunitate primează și pentru copiii cu nevoi speciale;
- Acordarea de șanse egale presupune ca intervenția și suportul educativ să fie acordate corespunzător nevoilor copiilor;
- Depistarea precoce și intervenția timpurie este un obiectiv prioritar de acțiune pentru egalizarea șanselor.
- Parteneriatul, cooperarea între specialiști, autorități, O.N.G.-uri, familie alți factori din comunitate sunt esențiale pentru integrarea școlară.

În Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului, ratificată de România prin Legea nr. 18/1990, țara noastră își asuma garantarea și promovarea drepturilor tuturor copiilor, așa cum sunt ele definite în Convenție și în conformitate cu principiile și normele enunțate de aceasta, inclusiv în privința copiilor cu nevoi speciale. În strânsă legătură cu expresia „copii cu nevoi speciale” se afla principiul egalizării șanselor care se referă la procesul prin care diversele sisteme ale societății și mediului, ca, de pildă, serviciile, activitățile, informațiile, documentarea sunt puse la dispoziția tuturor și, în particular, a persoanelor cu nevoi speciale. Egalizarea șanselor trebuie înțeleasă ca drept al persoanelor și copiilor cu nevoi speciale de a rămâne în comunitate și de a primi sprijinul necesar în cadrul structurilor obișnuite de educație, sănătate, a serviciilor sociale și de încadrare în munca.

Convenția include un articol specific asupra drepturilor copiilor cu nevoi speciale (art. 23), în care accentul este pus pe participarea activă la comunitate, precum și pe cea mai deplin posibilă integrare socială ceea ce implică, evident, necesitatea evitării și a reducerii instituționalizării copiilor cu nevoi

speciale. Se realizează astfel valorizarea socială a copilului cu nevoi speciale, ca ființă umană cu drepturi egale, prin integrare școlară ca forma efectivă de integrare socială. Reușita integrării școlare este fundamentală pentru inserția socială.

Performanțele intelectuale realizate de copiii instruiți în școli speciale sunt aproximativ aceleași atinse de copiii cu nevoi speciale care frecventează școlile obișnuite în schimb, sub aspectul învățării sociale, achizițiile copiilor care învață în școlile obișnuite sunt superioare.

Procesul de colaborare dintre școală și familie asigură atingerea scopului educațional. Pornind de la necesitatea cunoașterii sociopsihopedagogică a copilului, școala impune colaborarea cu familia sub diferite aspecte. Urmărind aspectele comune, speciale și diferențiate pe care viața de elev o prezintă, părinții pot completa, sprijini și dezvolta personalitatea copilului cu o singură condiție - colaborarea cu școala.

Integrarea școlară a copiilor cu cerințe speciale în învățământul de masă presupune:

- a educa copiii cu cerințe speciale în școli obișnuite, alături de copiii normali;
- a asigura servicii de specialitate (recuperare, terapie educațională, consiliere școlară, asistență medicală și socială etc) în școala respectivă;
- a acorda sprijinul necesar personalului didactic și managerilor școlii în procesul de proiectare și aplicare a programelor de integrare;
- a permite accesul efectiv al copiilor cu cerințe speciale la programul și resursele școlii obișnuite (biblioteca, terenuri de sport etc);
- a încuraja relațiile de prietenie și comunicarea între toți copiii din clasă/școală;
- a educa și ajuta toți copiii pentru înțelegerea și acceptarea diferențelor dintre ei;
- a ține cont de problemele și opiniile părinților, încurajându-i să se implice în viața școlii;
- a asigura programe de sprijin individualizate pentru copiii cu cerințe speciale;
- a accepta schimbări în organizarea și dezvoltarea activităților instructiv -educative din școală.

Un rol deosebit de important în reușita educației incluzive îl are și biserica, cunoscut fiind faptul că se bucură de o foarte mare încredere, iar programele de asistență socială pe care le poate oferi fiind de un real folos.

Omul singur, prin puterile sale, va putea să faurească doar idealuri ale educației. Hristos însă ne învață că omul trebuie să tindă spre Dumnezeu cerându-i ajutorul căci "prin aceasta împreună lucrare a omului cu Dumnezeu se produce o modificare profundă în ființa omului, pe care antropologia ortodoxă o înțelege ca o transfigurare sau îndumnezeire a omului".

Bibliografie:

1. Gherguț, Alois – *Sinteze de psihopedagogie specială – ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice*, Editura Polirom, Iași, 2005
2. Gherguț, Alois – *Psihologia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrată*, Editura Polirom, Iași, 2001
3. Ungureanu, Dorel – *Educația integrată și școala incluzivă*, Editura de Vest, Timișoara, 2000
4. Vărășmaș, Traian – *Învățământul integrat și/sau incluziv*, Editura Aramis, București, 2001

Demersuri creative în cadrul orelor de istorie

**Hobjilă Daniela Ramona,
Grupul Școlar Industrial „Ștefan Procopiu” – Vaslui**

Cultivarea creativității a devenit în ultima perioadă o cerință importantă a școlii contemporane românești. Astăzi, dascălii sunt solicitați să pună accent pe o învățare eficientă, participativă și creativă. Creativitatea solicită procese de descoperire, de imaginație, de reconstrucție și redefinire a sensurilor și a datelor.

Dar, sistemul actual de învățământ nu ne ajută suficient pe noi, dascălii, la educarea creativității elevilor. Pe de altă parte, cele mai multe cadre didactice preferă în continuare să aprecieze

mai mult elevii inteligenți dar conformiști decât pe cei creativi, dar nonconformiști. Se poate afirma că acei elevi care se caracterizează printr-o inteligență modestă și o creativitate ridicată sunt dezavantajați în școala românească.

Am identificat o serie de factori care împiedică stimularea creativității elevilor în școala românească contemporană, precum:

- oferirea de condiții identice, medii, pentru toți elevii, fapt care îi dezavantajează pe elevii slabi la învățătură care rămân în urmă, pe elevii buni la învățătură care se plictisesc, dar și pe elevii creativi care nu primesc suficiente sarcini în acest sens;
- menținerea ideii că elevul-model, elevul bun la învățătură este acela capabil să reproducă întocmai informațiile din manual sau din caietul de notițe;
- programele școlare încărcate care îi împiedică uneori pe profesori să insiste suficient asupra unor noțiuni sau lecții, darămite să le mai ofere posibilitatea aplicării unor demersuri creative în procesul de predare-învățare-evaluare;
- apelul preponderent la metodele tradiționale de învățământ în dauna celor moderne care, după părerea unor cadre didactice, nu sunt decât pierdere de timp;

Există numeroase metode care pot fi utilizate în cadrul orelor în scopul stimulării creativității la elevi, precum brainstorming-ul, sinectica, metoda 6-3-5, metoda Philips 6-6, discuția Panel, explozia stelară etc. În același timp, activitățile extradidactice oferă numeroase ocazii pentru cultivarea creativității și imaginației (cercurile de elevi, excursiile și vizitele, serbările școlare, vizionările de filme, concursurile artistice și sportive, redactarea de reviste pe tematică istorică, colaborarea la ziarul școlii, realizarea de panouri pentru marcarea momentelor importante din istoria românilor și istoria universală, organizarea colțului muzeal etc.)

Istoria reprezintă unul dintre cele mai îndrăgite discipline școlare, mai ales în rândul elevilor mici care trăiesc sentimente intense și emoții atunci când ascultă sau citesc legendele istorice ale neamului românesc, descrierea faptelor de luptă și de vitejie ale personalităților românești sau universale, descrierea modului de viață din trecut etc.

Prin urmare, se pot face multe pentru educarea spiritului creativ în școală, dar aceste eforturi nu țin doar de elevi sau profesori. Într-adevăr, trebuie subliniată necesitatea de a se modifica mentalitatea educatorilor și a elevilor, dar și stilul de lucru în clasă, cristalizate în secole de învățământ tradițional, prea puțin preocupat de această latură a personalității elevului. Educarea creativității în școală implică eforturi din partea tuturor factorilor implicați în actul educațional.

În continuare, propun două activități didactice în care accentul cade pe stimularea creativității și imaginației elevilor prin utilizarea metodei atelierului de scriere. Elevii au nevoie să li se ofere din când în când ocazia de a scrie și în cadrul altor ore în afara celor de limba și literatura română sau de limbi moderne. Orice elev e capabil să scrie lucruri minunate iar creșterea ponderii activităților care se bazează pe scriere este o realitate a noilor programe și manuale, deși asemenea activități nu pot fi realizate decât într-un context favorabil ca spațiu și număr de ore. Dar, la clasele cu profil socio-uman, dacă profesorul de istorie dorește cu adevărat, poate să construiască activități de învățare bazate pe exerciții de scriere.

Metoda atelierului de scriere are și avantaje și dezavantaje; pe acestea din urmă deja le-am menționat mai sus atunci când m-am referit la faptul că este necesar un context favorabil în ceea ce privește în primul rând numărul de ore. Dar avantajele sunt mult mai numeroase și vizează formarea unor competențe specifice precum: înțelegerea aprofundată a unui context istoric prin stimularea creativității și imaginației elevilor, exprimarea de opinii utilizând limbajul istoric, construirea de afirmații pe baza surselor și formularea de concluzii relative la sursele istorice, descoperirea în sursele de informare a perspectivelor multiple asupra evenimentelor și proceselor istorice, exprimarea de opinii despre personaje și evenimente istorice. Elevii își dezvoltă respectul față de propriile gânduri și idei, își dezvoltă gândirea critică, ceea ce este important din punctul de vedere al unei societăți deschise. În același timp, atelierul de scriere poate reprezenta nu numai un mijloc util de învățare, dar și o metodă atractivă și interesantă care poate stimula curiozitatea elevilor pentru studiul istoriei.

Activitățile de învățare bazate pe metoda atelierului de scriere pe care le propun în continuare pot fi aplicate la clasa a VIII-a și a XII-a la lecțiile despre domnitorii români în secolele XIV-XVI. Activitatea se poate desfășura pe grupe.

ACTIVITATEA I. Ești soldat în armata lui Mircea cel Bătrân și, pornind de la sursele următoare, redactează o scrisoare în care descrii lupta de la Rovine.

Sursa A: „Urmărea și el armata lui Baiazid prin pădurile țării, care sunt numeroase și de peste tot înconjură țara, așa că nu e accesibilă vrăjmașilor și este anevoie de cuprins. Și urmărind armata, făcea fapte însemnate, luptându-se chiar dacă un detașament al inamicului, rupându-se de grosul armatei, mergea în vreo parte a țării după hrană sau după prindere de vite. Pe când armata turcă înainta, el o strâmtora foarte rău și o primejduia și nu-i dădea răgaz, distrugând-o.” (L. Chalcocondil despre lupta de la Rovine)

Sursa B: „Și lănci nenumărate s-au frânt atunci și mulțimea săgeților a fost nenumărată, încât văzduhul nu se mai putea vedea de desimea lor iar râul lângă care s-a dat bătălia curgea roșu de sângele ce iese din mulțimea trupurilor căzute”. (Cronică bulgară despre lupta de la Rovine)

Sursa C: „Mircea, ghiaurul, aducând cu el oaste, a venit împotriva sultanului Baiazid și întâlnindu-se unul cu altul, a fost o mare bătălie, astfel încât din partea musulmanilor, cât și din partea ghiaurilor au fost măcelăriți (...). Când s-a făcut ziuă, turcii au fugit din acel loc.” (Cronicarul turc Orudj despre Rovine)

ACTIVITATEA II. Ești trimisul diplomatic al papalității la curtea lui Mihai Viteazul. Pornind de la sursele următoare, redactează raport în care să prezinți lupta de la Călugăreni.

Sursa A: „Boierii și căpitani, pe capete năvăliră asupra turcilor de-i tăia și-i îneca în tină. Deci cu câtă fală venea Sinan Pașa la acel război, mai cu multă rușine să întoarse. Și lua Mihai Vodă toate tunurile înapoi și multe steaguri turcești.” (Cronica Țării Românești Călugăreni)

Sursa B: „În această ameteală a fugei turcești (...) multe căpetenii și trei mii de oșteni turci fură tăiați ... Și dacă întunericul nopții nu împiedica pe Mihai în acea fierbințeală a luptei, fără îndoială era să frângă de tot puterea dușmanului și să pună deodată capăt războiului.”

(Logofătul Teodosie despre lupta de la Călugăreni)

Sursa C: „Atunci mărinimosul Mihai, invocând ocrotirea salvatoare a Mântuitorului, a smuls o secure sau sulită ostășească și pătrunzând el însuși în șirurile sălbătice ale dușmanilor străpungea pe un stegar al armatei, taie în bucăți cu sabia o altă căpetenie și luptând bărbătește se întoarce nevătămat... În această învălmășeală ce seaună a fugă, Sinan Pașa în partea din față a taberei de pe podul râului Neajlov, pierde doi dinți și se rostogolește fericit scăpând cu viață...” (Baltazar Walter)

Consider că atelierul de scriere ajută profesorul de istorie să construiască activități de învățare atractive, interesante, motivante care să contribuie la dezvoltarea abilităților pe care pune accent învățământul secolului al XXI-lea. Deși necesită un timp destul de mare afectat în timpul orei, atelierul de scriere îi poate ajuta pe elevi să înțeleagă mai bine evenimentele istorice și dezvoltă o serie de procese cognitive de nivel înalt și, în același timp, stimulează interesul pentru lecturi istorice.

Bibliografie:

Lucia Anuțuța, Partenie Anuțuța, *Cunoașterea și educarea creativității la elevi*, Ed. Excelsior Art, 2005

Jeannie L. Steele, Kurtis S. Meredith, Charles Temple, *Lectura și scrierea pentru dezvoltarea gândirii critice*, vol. II, Centrul Educația 2000⁺, București, 2000.

Materialele autentice în predarea limbii engleze

Prof. Corina Vasile
Liceul Teoretic „Henri Coandă”, Craiova, Dolj

Deprinderea abilităților de a citi este o parte importantă în predarea unei limbi străine. Manualele de limbi străine oferă o varietate de texte de citit care, de obicei, sunt aproximativ la fel ca și organizare, ca să corespundă formatului manualului, fără a ține seama de faptul că cititul în limba maternă și cititul într-o limbă străină capătă valențe diferite.

Se poate afirma că, dacă elevul este slab cititor în limba sa maternă, nu putem avea pretenția ca el să fie bun cititor în limba străină, iar dacă este bun cititor în limba maternă, ne așteptăm ca automat să aibă aceleași abilități și în limba străină. Nu este tot timpul un fapt adevărat. Unii elevi folosesc strategiile din limba maternă, capacitățile lor lingvistice, alții nu le folosesc.

Folosirea materialelor autentice este un principiu important în predarea limbii engleze, aceasta pentru că în viața reală citim pentru că ne interesează finalitatea, scopul final fiind comunicarea. Limbajul folosit într-un anumit text autentic este variat, pe când într-un text care nu este autentic, acesta este adesea bazat pe o anumită structură care se repetă. Deși manualele folosesc acest tip de texte, ele nu oferă multe dintre lucrurile pe care un text autentic le oferă:

- Ele, în majoritatea lor, se raportează la subiecte prea familiare elevilor, ceea ce scade din interesul lor.
- Accentul cade pe produsul activităților, nu pe procesul în sine.
- Textele care nu sunt autentice sunt prea explicite, oferă prea multe detalii în loc să lase elevul să intervină cu propria imaginație.

Un mare avantaj al textelor autentice este și faptul că abordează situații din viața reală, punându-i pe elevi în postura de a face față unei anumite realități. Eficiența cu care se abordează aceste texte poate duce la încrederea de care foarte mulți elevi au nevoie. Acestea, se spune, trebuie să îndeplinească anumite cerințe de selecție:

- Textul trebuie să fie la nivelul corespunzător, la nivel structural și lexical.
- Conținutul trebuie să fie adecvat, interesant și informativ, potrivit cu interesele elevilor.
- Posibilitățile de exploatare a textului, care trebuie să faciliteze abilitățile de citire pentru a face din elevi cititori competenți și independenți.

Să nu uităm însă că elevii noștri nu au toți același nivel de cunoștințe, iar clasele nu sunt la fel. De aceea, criteriile de selecție și așteptările în ceea ce privește finalitățile trebuie să fie realiste. Activitățile trebuie să fie adecvate textului, dar și în concordanță cu motivul pentru care un elev l-ar citi. Deasemenea, dacă este prea greu, sau prea ușor, iarăși nu este bine, el trebuie să corespundă nivelului elevului. Mai mult decât atât, trebuie să ne punem noi întrebarea: pentru ce citim textele? În viața reală citim din diverse motive, de la distracție, până la a afla diferite informații. Dacă ținem seama de toate acestea, șansele ca să avem un text autentic, sau aproape de autenticitate, sunt mari.

Un alt aspect care trebuie luat în seamă este evaluarea. Aceasta trebuie să fie în concordanță cu scopul ales, țelul pentru care citim un anumit text. Evaluarea este puțin diferită aici, pentru că ea vizează acuratețea mai mult, pe când activitățile legate de dezvoltarea abilităților de citit sunt altele, iar acuratețea nu este un factor primordial.

Chiar dacă textele autentice nu sunt folosite prea mult la clasă, un aport substanțial îl poate aduce profesorul, prin introducerea unor lecturi suplimentare, cu texte autentice, care să îi familiarizeze pe elevi cu ceea ce pot întâlni în viața reală, la nivel de text, cu conținut și înțelegere de bază a mesajului, și care să îi facă să fie independenți și încrezători.

Bibliografie:

Grellet F. 1981, *Developing Reading Skills*. Cambridge: Cambridge University Press

Utilizarea hărților conceptuale în activitatea de recapitulare și sistematizare a cunoștințelor de geografie

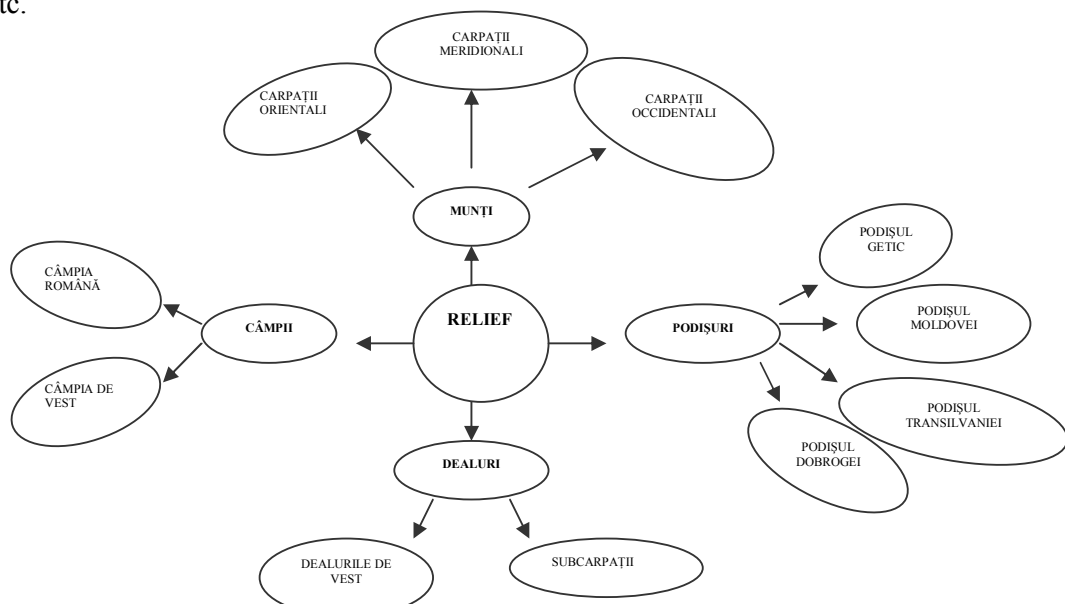
Inst. Cămărașu Maria –Liceul de Artă “Marin Sorescu” Craiova
Inst.Voican Victoria -Scoala Nr.37”Mihai Eminescu” Craiova

Hărțile conceptuale (conceptual maps) sau **hărțile cognitive** (cognitive maps) pot fi definite drept oglinzi ale modului de gândire, simțire și înțelegere ale celor care le elaborează.

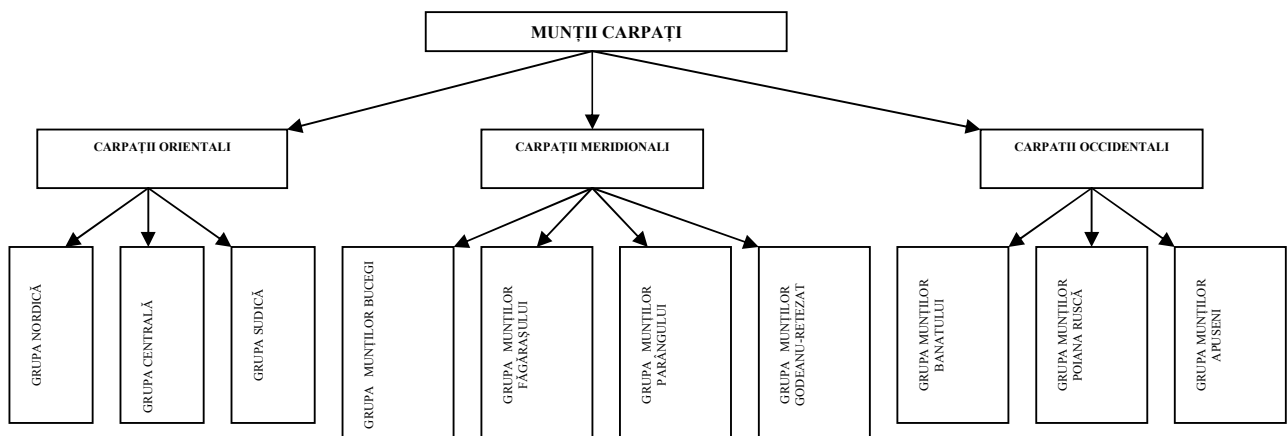
Formal, harta conceptuală este *un grafic* constând în *noduri* și *trimiteri* prin săgeți.

La geografie se pot utiliza toate cele patru tipuri de hărți conceptuale atunci când se repetă și se sistematizează cunoștințele:

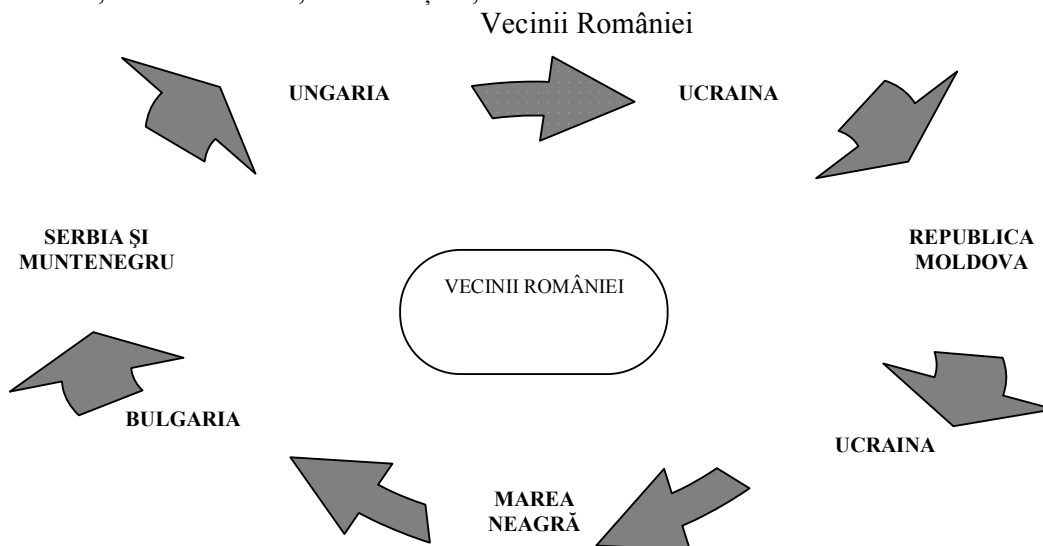
- Hărți conceptuale sub forma **pânzei de păianjăn** (în centru se află un concept central, o temă unificatoare de la care pleacă legăturile sub formă de raze către celelalte concepte secundare), atunci când sistematizăm cunoștințele despre orizontul local, caracteristici generale ale reliefului, vecinii României,etc.

- Hărți conceptuale **ierarhice** (prezintă informațiile în ordinea descrescătoare a importanței. Cea mai importantă se află în vârf. În funcție de gradul de generalitate, de modul cum decurg unul din celălalt și de alți factori, sunt aranjate celelalte concepte. Această aranjare în termenii unei clasificări începând de la ceea ce este mai important și coborând prin divizări progresive către elementele secundare se mai numește și hartă conceptuală sub formă de *copac*), atunci când recapitulăm și sistematizăm cunoștințele despre relieful, hidrografia, vegetația, vecinii României,etc.

- Hărți conceptuale **lineare** (informațiile sunt prezentate într-un format linear), se pot folosi când vorbim despre vecinii României, dacă pornim și ajungem în același punct, râurile din partea de sud, din centrul țării, din estul țării, etc.

- **Sisteme** de hărți conceptuale (informația este organizată într-un mod similar celor anterioare, în plus adăugându-se intrări și ieșiri), atunci când învățăm despre activitatea economică din orizontul local, etc.

Hărțile conceptuale pot fi utilizate la geografie și ca punct de plecare pentru pregătirea noilor asimilări(harta conceptuală ierarhică a reliefului României poate fi utilizată ca punct de plecare pentru principalele activități economice).

Acordând o importanță majoră creării de legături între concepte, hărțile conceptuale vin să detroneze învățământul bazat exclusiv pe memorizare și simplă reproducere a unor definiții sau a unor algoritmi de rezolvare a problemelor, promovând concepția conform căreia elevul trebuie să fie conștient de modul în care se leagă conceptele unele de altele. Creând hărți conceptuale de deschid perspective către un proces de învățare activ și conștient.

Educația copiilor supradotați

Înv.Savin Cristina
Școala „Ion Strat” Gioseni, jud. Bacau

Supradotarea este o manifestare umană deosebită, cu multiple fațete, având ca element comun excepționalitatea și fiind realizată prin combinarea fericită a unor capacități intelectuale și aptitudini deosebite cu anumite trăsături de personalitate (și în condițiile unui mediu socio-familial-cultural favorizant).

Copiii supradotați nu constituie un grup populațional omogen. Nu se poate vorbi de un profil psihologic unic. Totuși, supradotații constituie un grup aparte, care se diferențiază prin caracteristicile de personalitate, stil de învățare, mod de interacționare cu ceilalți. Acești copii necesită programe și /sau servicii educative superioare celor care se găsesc, de regulă, în programa școlară, în vederea realizării contribuției lor față de sine și față de societate. Este absolut necesar să fie luat în considerare conceptul de supradotare în toate formele sale de manifestare, pentru dezvoltarea unui sistem potrivit de servicii, pentru cea mai bună educare a elevilor cu potențial variat și multiplu.

Pentru o mai bună înțelegere a caracteristicilor de personalitate ce dau profilul pedagogic din educația copiilor înzestrați, următoarea enumerare de însușiri ale copilului înzestrat va permite înțelegerea modului în care acesta este privit de către profesor și dimensiunile sale de evaluare:

- * folosește un vocabular bogat și adecvat;
- * este eficient în comunicarea vorbită sau scrisă;
- * are un bagaj de lectură bogat, preferând de obicei cărți pentru adulți;
- * dorește să discute materialele citite;
- * are un interes deosebit pentru o arie de cunoștințe, în care găsește motivație și pasiune;
- * consumă timp pentru pasiunea proprie și pentru proiecte speciale;
- * are rezultate școlare deosebit de bune pe anumite zone de interes;
- * înțelege ce este bine sau rău într-o activitate și găsește căi de optimizare;
- * descoperă valențe noi la idei vechi ;
- * are o memorie deosebită pe arii de interes și stăpânește repede conceptele și abilitățile de bază
- * nu are răbdare cu procedeele de rutină și cu abilitățile automate;
- * pune întrebări penetrante în particular, la nivelul cauzelor și al motivelor;
- * găsește plăcere în activități intelectuale;
- * recunoște repede relații;
- * îi plac structurile, ordinea și consistența;
- * arată virtuozitate și are multe hobby-uri;
- * gândește critic, este sceptic și evaluează prin teste în care acoperă toate posibilitățile;
- * este plin de umor;
- * gândește în afara eului propriu;
- * este interesat de ceea ce este bun sau rău, drept sau nedrept ;
- * învață rapid;
- * poate să-și concentreze atenția un timp îndelungat;
- * este sensibil sufletește ;
- * arată compasiune pentru alții ;
- * este perfecționist;
- * prezintă intensitate a trăirilor ;
- * are sensibilitate morală;
- * prezintă curiozitate neobisnuită ;
- * este foarte perseverent în ariile proprii de interes ;
- * este hiper energic ;
- * preferă compania celor mai în vârstă ;
- * citește devreme(este precoc) și este avid de cunoștințe;
- * este foarte creativ;
- * are tendința de a contesta autoritatea;
- * are abilități în folosirea numerelor ;
- * raționează bine, fiind un bun gânditor;
- * are multe idei de împărtășit cu alții ;
- * este un strălucit gânditor, însă e distrat și neatent la detaliile neimportante ;
- * deosebește cu ușurință detaliile importante și relevante de celelalte;
- * oferă răspunsuri neobișnuite și neașteptate la probleme;
- * poate atinge nivele înalte de gândire abstractă;
- * comunică eul propriu prin mijloace variate (verbale, kinestetice, limbajul corpului etc.);
- * adună o mare cantitate de informații în domeniile de interes;
- * își amintește rapid fapte;
- * este frecvent perceput de alții ca lider;
- * este cooperant în grupuri;
- * acceptă responsabilități;
- * se adaptează cu ușurință la situații noi ;
- * este încrezător în colegi și candid în opiniile despre oameni;
- * îi plac schimbările;
- * cere puțină direcționare din partea profesorilor;
- * sunt mai interesați de răspunsuri la întrebări de tip „cum” și „de ce” decât la alte tipuri de întrebări ;

- * pot lucra independent mult mai devreme decat alții ;
- * sunt adesea diagnosticați ca hiperactivi ;
- * sunt interesați de lucruri neobișnuite sau stranii;
- * dovedesc interes deosebit pentru activitățile intelectuale și artistice;
- * percep cu ușurință asemănările, diferențele și anomaliile;
- * deseori „atacă” materiale complexe, descompunându-le în părți componente simple și le analizează sistematic;
- * sunt gânditori, fluenți, capabili să genereze posibilități, consecințe sau idei înrudite;
- * gândesc flexibil, abordând o problemă pe mai multe căi;
- * sunt originali și deseori neconvenționali în rezolvarea de probleme;
- * pot găsi relații între obiecte, fapte și idei neînrudite;
- * sunt doritori de înțelegere complexă;
- * construiesc deseori ipoteze de genul „dar dacă”;
- * sunt sensibili la frumos și atrași de valorile artistice.

Bibliografie :

Alexandru Roșca, *Copii superior înzestrați*, Editura Institutului de Psihologie al Universității din Cluj la Sibiu, 1941

Mihai Jigău, *Copiii supradotați*, Editura Știință și Tehnică, București, 1994

Bursa Comenius 2.2.C - 2008

**Institutor: Popescu Maria - Școala NR.36,,Gheorghe Bibescu“
Craiova, jud.Dolj**

În perioada 13.10.2008 - 25.10.2008 am beneficiat de o bursă individuală Comenius 2.2.C „Stage d’observation de classes en écoles primaires et secondaires” (Stagiu de observare a activităților în școlile primare și secundare) - organizator Alliance Française Aquitaine Bordeaux. Am aplicat pentru această bursă din dorința de a mă perfecționa, de a intra în contact direct cu cadre didactice europene și cu elevi francezi

Au participat 21 de profesori din Grecia, Germania, Bulgaria, Spania, România care și-au prezentat propriul sistem de învățământ realizând comparații cu alte sisteme educative din Europa.

Din momentul în care am aflat că am fost selecționată pentru a participa la acest curs am luat legătura cu organizatorii, am completat și trimis fișa de participare solicitată, am rezolvat și trimis testul-grilă pentru nivelul de limbă solicitat, am consultat pagina Website a cursului de formare, am adunat de pe internet date despre țara, orașul, sistemul de învățământ francez.

Prin studiu individual am reactualizat și am aprofundat limba franceză, am aflat despre diversitatea și specificitatea sistemelor educative europene, realizând în același timp o abordare comparativă cu sistemul educațional românesc. Am realizat de asemenea o fișă informativă despre sistemul educativ românesc cu exemplificări din școala și experiența mea, un CD cu trei activități desfășurate la clasă, un film cu prezentarea școlii mele.

Stagiul de formare la care am participat a vizat două aspecte : învățarea / aprofundarea limbii franceze și observarea unor lecții și activități în cadrul unor școli pentru care am optat înainte de a începe stagiul. La cursul de limbă franceză, 3 ore/zi timp de două săptămâni, cei doi formatori au utilizat metode și mijloace diverse în care au urmărit exprimarea orală și scrisă a cursanților.

Ca metode s-a făcut apel la discuții pe echipe și în perechi, utilizarea Internet-ului, postere, casete audio și video, dvd-uri cu diferite articole. Temele abordate au fost de actualitate, au utilizat cunoștințele acumulate la diferitele materii studiate de cursanți de-a lungul timpului, au fost ancorate

în realitatea, tradițiile și obiceiurile franceze. Cea de a doua latură a cursului s-a axat pe cunoașterea sistemului educativ francez.

Am asistat la școala primară „Ecole Paul Bert” din centrul orașului Bordeaux, la 3-4 activități pe zi, la diferite clase. Activitățile au fost interesante, s-a lucrat frontal, în perechi, pe grupe prin utilizarea unui material didactic bogat, adecvat și atractiv. M-a impresionat plăcut relația profesor-elev și relația elev-elev. Învățătorul se numea profesor și predă în fiecare an la același nivel de clasă.

La Colegiul Cassagnol din Bordeaux, director J.F. Ardelier, profesorii francezi au stat la dispoziția noastră pentru întrebări, dar și noi am răspuns nelămuririlor pe care le aveau asupra sistemului nostru de învățământ.

Faptul că am fost cazată într-o familie franceză mi-a oferit ocazia de a cunoaște tradițiile și obiceiurile populației, dar și de a exersa limba franceză.

Au fost organizate excursii cu scopul de a cunoaște orașul Bordeaux și împrejurimile sale din punct de vedere geografic, istoric, turistic, cultural și economic. Bordeaux este un oraș în sud-vestul Franței, capitala regiunii Aquitania, prefectura departamentului Gironde și este traversat de râul Garonne.

Bordeaux este principala regiune producătoare de vinuri din Franța, iar Les Chartrons este cartierul în care locuiesc majoritatea familiilor de comercianți de vinuri din Bordeaux, dar și locul unde aceștia își desfășoară activitatea (80% din forța de muncă este implicată în industria vinului).

Centrul istoric vechi al orașului Bordeaux a fost înscris în anul 2005 pe lista patrimoniului cultural mondial UNESCO.

În concluzie, participarea la acest stagiul este o experiență deosebită, care m-a ajutat: să reflectez critic asupra metodelor de predare pe care le folosesc în instituția mea, să pot folosi noi metode de predare/ abordare în instituția mea, să promovez o largă dimensiune europeană/ internațională în activitatea instituției mele. De asemenea, m-a determinat să îmi continui dezvoltarea profesională, motivându-mă să particip în viitor la cursuri de acest gen.

Recomand fiecărui cadru didactic să aplice pentru o Bursă Comenius în țările europene, pentru că este un schimb de experiență și de cultură deosebit.

Dezvoltarea creativității prin joc

Institutor Anton Simona Marinela

Școala cu clasele I-VIII Nr.2 Vorniceni, județul Botoșani

Creativitatea este o capacitate generală de care dispune fiecare individ într-o proporție mai mare sau mai mică în funcție și de nivelul de instrucție și educație pe care l-a primit în școală, dar și de predispozițiile native ale acestuia.

Creativitatea ca structură definitorie de personalitate îmbracă din punct de vedere evolutiv, un caracter procesual supus influențelor de mediu. Formele organizate de instrucție își aduc în mod diferențiat aportul în dezvoltarea potențialului creator al individului în funcție de conținutul activității, de tipurile de metode utilizate, de pregătirea și gradul de angajare al cadrelor didactice participante la acțiunile educative.

La nivelul claselor I-IV, în structura metodelor activ-participative (brainstorming-ul, cubul, metoda celor șase pălării, etc.), își găsesc cu maximă eficiență locul, jocurile didactice, care constituie o punte de legătură între joc ca tip de activitate dominantă în care este integrat copilul. Jocurile didactice sunt metode active care solicită integral personalitatea copilului.

Integrarea organică a jocului în structura de învățare a școlarilor mici este de natură să contribuie la realizarea unor importante obiective ale formării personalității copilului. Școlarul mic trebuie să simtă că este acceptat așa cum este, că se dorește întâlnirea cu el, că vine la școală să desfășoare o activitate

ce-i solicită efort în cooperare cu ceilalți copii, cu învățătorul, într-o atmosferă de bucurie și nu numai să reproducă, în competiții cu ceilalți ceea ce a învățat.

Jocul didactic are conținut și structură bine organizate, subordonate particularităților de vârstă și sarcinii didactice, se desfășoară după anumite reguli și la momentul ales de învățător, sub directa lui supraveghere, rol important capătă latura instructivă, elementele de distracție nefiind mediatori ai stimulării capacităților creatoare.

Jocurile didactice sunt realizate pentru a deservi procesul instructiv-educativ, au un conținut bine diferențiat pe obiectele de studiu, iar prin sarcina dată, aceștia sunt puși în situația să elaboreze diverse soluții de rezolvare, diferite de cele cunoscute, potrivit capacităților lor individuale, accentul căzând astfel nu pe rezultatul final cât pe modul de obținere al lui, pe posibilitățile de stimulare a capacităților intelectuale și afectiv motivaționale implicate în desfășurarea acestora.

Considerarea jocului didactic ca metodă de stimulare și dezvoltare a creativității se argumentează prin capacitățile de antrenare în joc a factorilor intelectuali și non intelectuali.

Jocurile didactice cuprind sarcini didactice care contribuie la modificarea creatoare a deprinderilor și cunoștințelor achiziționate la realizarea transferurilor între acestea, la dobândirea prin mijloace proprii de noi cunoștințe. Ele angajează întreaga personalitate a copilului constituind adevărate mijloace de evidențiere a capacităților creatoare, dar și metode de stimulare a potențialului creativ al copilului, referindu-se la creativitatea de tip școlar manifestată de elev.

A se juca și a învăța sunt activități care se îmbină perfect. Principiul aplicat în jocurile educative și didactice este acela al transferului de energie.

Învățarea este o activitate serioasă ce solicită efort voluntar pentru punerea în acțiune a disponibilităților psihicului; efortul este mai ușor declanșat și susținut mai eficient când se folosesc resursele jocului, când între joc și învățare se întind punți de legătură.

Prin intermediul jocului didactic se pot asimila noi informații, se pot verifica și consolida anumite cunoștințe, priceperi și deprinderi, se pot dezvolta capacități cognitive, afective și volitive ale copiilor, se pot educa trăsături ale personalității creatoare, se pot asimila modele de relații interpersonale, se pot forma atitudini și convingeri.

Manifestând creativitate, învățătorul va determina avântul libertății și creativității copiilor, va realiza echilibru între preocupările pentru formarea gândirii logice, raționale, flexibile, fluide, creatoare, depășind înțelegerea îngustă, eronată, potrivit căreia libertatea de manifestare și creație a copiilor se dezvoltă spontan.

Aplicând cu pricepere jocul didactic, învățătorul trebuie să poată valorifica unele din bogatele resurse formativ-educative ale acestuia în angajarea personalității copilului de a desfășura o activitate ce solicită efort susținut, dar într-o atmosferă de voie bună, de cooperare, de înțelegere.

Jocurile didactice în majoritatea lor au ca element dinamic întrecerea între grupe de elevi sau chiar între elevii întregului colectiv, făcându-se apel nu numai la cunoștințele lor, dar și la spiritul de disciplină, ordine, coeziune, în vederea obținerii victoriei. Întrecerea prilejuiește copiilor emoții, bucurii, satisfacții.

Jocul didactic constituie o eficientă metodă didactică de stimulare și dezvoltare a motivației superioare din partea elevului, exprimată prin interesul său nemijlocit față de sarcinile ce le are de îndeplinit sau plăcerea de a cunoaște satisfacțiile pe care le are în urma eforturilor depuse în rezolvare. Ele sunt antrenante pentru toți elevii și acționează favorabil și la elevii cu situații slabe la învățătură, crescându-le performanțele și căpătând încredere în capacitățile lor, siguranță și promptitudine în răspunsuri, deblocând astfel potențialul creator al acestora.

Creativitatea, ca formațiune complexă de personalitate, se formează și exersează cu metode cât mai adecvate structurii sale, metode care să acționeze pe tot parcursul școlarității elevului, iar din acest punct de vedere jocurile didactice satisfac cerințele la nivelul claselor primare.

Autoevaluarea –o treaptă spre progres

Înv. Carmen Isop
Școala Șerbești Săucești, jud. Bacău

MOTTO:

...Sigur că ai nevoie să te cunoști. Altfel cum ai putea ști ce poți realiza?....

Autoevaluarea este o formă de organizare și apreciere reprezentând expresia unei motivații lăuntrice față de învățare. Ea are efect formativ și se raportează la diferite capacități ale elevului în funcție de progresul realizat și de dificultățile pe care le are a depăși.

Elevul are nevoie să se autocunoască, fapt cu multiple implicații în plan motivațional. El să aibă un program propriu de învățare, să-și autoaprecieze și valorizeze și să-și pună în valoare propriile atitudini.

Sarcina cadrului didactic este de a pregăti elevii pentru autoevaluare, de a-i face să înțeleagă criteriile după care își apreciază propria activitate. Informațiile obținute în urma autoevaluării pot fi folosite pentru a le compara cu cele ale colegilor, pentru a le prezenta periodic părinților și pentru a-și completa portofoliul său .

Modalități de autoevaluare la elevi

O modalitate de evaluare cu largi valențe formative o constituie **autoevaluarea** elevilor. Autoevaluarea poate să pornească de la **autoaprecierea verbală** și **autonotarea supravegheată** eventual de învățător. Pentru perfecționarea practicilor de evaluare, urmează o centrare pe obiective mult mai bine determinate. Trecerea de la evaluarea produsului la evaluarea procesului modifică înseși funcțiile evaluării. Evaluarea procesului devine un moment central și permite un demers circular sau în formă de spirală, prin care se asigură ameliorarea din interior a întregului sistem. În timp ce evaluarea tradițională, menită a garanta obiectivitatea, este pusă în situația de exterioritate în raport cu ceea ce urmează a fi evaluat, demersul sistemic se bazează pe autoevaluare, ea însăși asociată unei deschideri. La limită se poate ajunge la o evaluare fără judecare, fondată numai pe constatări.

Altfel spus, obiectivul evaluării nu constă în a raporta o acțiune educativă la un ansamblu de valori, mai mult sau mai puțin absolute, în vederea unei condamnări sau aprobări, ci de a ajunge la o deschidere suficient de sistematică pentru a putea percepe legăturile între diferite elemente și, în caz de necesitate, de a acționa asupra unora dintre ele pentru a le modifica pe altele.

Componentele autoevaluării

- Elevul își va dezvolta abilitățile de autoevaluare în cazul în care dascălul *va demonstra o atitudine binevoitoare* față de el, încredere în forțele lui, dorința de a-l ajuta să învețe pe toate căile posibile;

- Este important ca elevul să poată să-și dea o caracteristică succintă, să-și poată autoregla activitatea de instruire. **Baza activității de autoevaluare include: dezvoltarea unei atitudini critice față de sine, activizarea proceselor de gândire, organizarea eficientă a activității mintale și practice;**

- Educarea nivelului realist de cerințe a elevilor, a abilităților de autoevaluare necesită un nivel înalt al acestui proces, formarea căruia cere eforturi și timp.

Efectele implicării elevilor în autoevaluare sunt multiple:

- Învățătorul obține confirmarea aprecierilor sale în opinia elevilor, referitoare la rezultatele constatate;

- Elevul exercită rolul de subiect al acțiunii pedagogice, de participant la propria sa formare;

- Permite elevilor să aprecieze rezultatele obținute și să înțeleagă eforturile necesare pentru atingerea obiectivelor stabilite;

- Cultivă motivația interioară față de învățătură și atitudinea pozitivă, responsabilă, față de propria activitate.

Accente privind autoevaluarea:

- În învățământul formativ este necesară substituția notei în sensul tradițional al ei cu mecanismul de autoevaluare;
- Conținutul autoevaluării elevului este determinat de caracterul și formele de evaluare ale activității învățătorului;
- Nivelul format de autoevaluare a elevilor este diferit. Învățătorul trebuie să observe etapele de trecere a elevilor de la orientarea pentru notă spre autoevaluare și insistent să-i dirijeze în această direcție;
- Merită atenție deosebită funcția de proiectare a autoevaluării, care permite elevului sinestătător să determine conținutul etapei ulterioare;
- Formarea deprinderilor de autoevaluare cere o muncă insistentă din partea învățătorului în educarea elevilor în scopul determinării nivelului realist al cerințelor.

Funcțiile autoevaluării sunt:

- de constatare (ce știu bine din conținuturile învățate și ce știu mai puțin bine?)
- de mobilizare (eu am reușit să fac mult, dar la tema respectivă mai am rezerve...)
- de proiectare (ca să nu am probleme în continuare, trebuie să repet următoarele...)

Căi de formare și de educare a spiritului de evaluare obiectivă:

• *Autocorectarea sau corectarea reciprocă.* Este un prim exercițiu pe calea dobândirii autonomiei în evaluare. Elevul este solicitat să-și depisteze operativ unele erori, scăderi, în momentul realizării unor sarcini de învățare. În același timp, pot exista cazuri de corectare a lucrărilor colegilor. Depistarea lacunelor proprii sau pe cele ale colegilor, chiar dacă nu sunt apreciate prin note, constituie un prim pas pe drumul conștientizării în mod independent a rezultatelor obținute în procesul de învățare.

• *Autonotarea controlată.* În cadrul unei verificări, elevul este solicitat să-și acorde o notă, care este negociată, apoi, cu învățătorul sau împreună cu colegii. Învățătorul are datoria să argumenteze și să evidențieze corectitudinea sau incorectitudinea aprecierilor propuse.

• *Notarea reciprocă.* Elevii sunt puși în situația de a se nota reciproc, fie la lucrări scrise, fie la răspunsurile orale. Aceste exerciții nu trebuie neapărat să se concretizeze în notare efectivă.

• *Metoda de apreciere obiectivă a personalității.* Constă în antrenarea întregului colectiv al clasei, în vederea evidențierii rezultatelor obținute de elevi prin utilizarea a cât mai multe informații și aprecieri – eventual, prin confruntare – în vederea formării unor reprezentări complete despre posibilitățile fiecărui elev în parte și ale tuturor la un loc.

Întrebări pe care elevii ar trebui să și le pună:

- *Există un alt mod (metodă) de a rezolva această sarcină?*
- *Am rezolvat sarcina suficient de bine?*
- *Ce ar trebui să fac în pasul următor?*
- *Ce produs, care mă reprezintă, ar trebui să-l valorific?*

Condiții necesare pentru formarea deprinderilor autoevaluative la elevi:

- Prezentarea obiectivelor pe care elevii trebuie să le atingă;
- Încurajarea elevilor în a-și pune întrebările de mai sus și de a da răspunsul în scris;
- Încurajarea evaluării în cadrul grupului;
- Completarea, la sfârșitul unei sarcini importante, a unor propoziții de genul:
- Am învățat...
- Am fost surprins de faptul că...
- Am descoperit că...
- Am folosit metoda...deoarece...
- În realizarea acestei sarcini am întâmpinat următoarele dificultăți...

Grilele de autoevaluare permit elevilor să-și determine, în condiții de autonomie, eficiența activităților realizate.

Valențele formative ale activităților de autoevaluare pot fi sintetizate astfel:

- ajută elevul să se implice în procesul evaluării și în felul acesta să conștientizeze criteriile specifice de evaluare, ceea ce îl face să înțeleagă și să aprecieze eforturile necesare pentru atingerea obiectivelor, să înțeleagă semnificația calificativelor acordate de învățător;
- încurajează elevul să-și dezvolte procesele metacognitive, de autoreglare a proceselor de construire a propriilor cunoștințe;
- contribuie la formarea reflexivității asupra propriei activități, la conștientizarea conduitei și a gradului de adaptare a acesteia la cerințele învățării și activității școlare;
- devine disponibilitate în raport cu învățarea, fiind privită ca un proces de autoreglare care accelerează învățarea;
- dezvoltă o atitudine critică față de sine, ajutând elevul să-și dea seama singur de limitele sale, de poziția pe care se situează în raport cu colegii săi;
- dezvoltă capacitatea de identificare a propriilor progrese și de ameliorare a performanțelor proprii.

Prin noile metode de evaluare se urmărește diversificarea controlului activității școlare având ca finalitate formarea unor competențe și capacități operaționale în mai multe domenii.

Evaluarea trebuie să stimuleze elevii pentru a-și ameliora rezultatele, să evidențieze progresul și nu incapacitatea lor de a realiza anumite cerințe școlare.

Finalitatea evaluării trebuie să ofere „o oglindă” a nivelului de pregătire a elevului de-a lungul unei perioade de școlaritate.

Bibliografie:

- Radu, I. T. *Evaluarea în procesul didactic*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2000.
- Stoica, A.. a). *Metodologia elaborării testelor de progres școlar*, Colegiul Universitar Credis, 1999-2000.
b.) *Metode și instrumente de evaluare*, București, 2000.
- Cucos, C-tin. *Probleme de docimologie didactică*, în *Psihopedagogie pentru examenele de grade didactice*, Iași, Editura Polirom, 1998.

Particularitățile gândirii școlarului mic și accesibilitatea noțiunilor matematicii moderne

**Înv. Elena Tofan,
Școala Schineni, jud. Bacău**

Perioada școlară mică se caracterizează printr-o permanentă solicitare a gândirii, a cunoașterii sistematice a calității sau adevărurilor acceptate și verificate social. Odată devenit școlar, copilului i se impune o serie de cerințe spirituale și relații competiționale care acționează profund asupra psihicului său.

Dezvoltarea intereselor, mai ales a celor intelectuale, se manifestă prin curiozitatea vie a copilului față de tot ceea ce îl înconjoară; el vrând să știe, să înțeleagă tot ceea ce vede, tot ce aude, caută răspunsuri și-și dă răspunsuri în activitate, în joc, pe stradă, peste tot, este atent la tot ceea ce se petrece în jurul său, având curiozitatea totdeauna trează, iar puterea de concentrare asupra a tot ceea ce-l captează este mai mare.

Potrivit prevederilor programei școlare, în clasele I- IV se pun bazele însușirii întregului sistem de cunoștințe matematice prin însușirea noțiunilor fundamentale ale acestei discipline, însă trebuie să acordăm mare atenție felului cum prezentăm aceste cunoștințe pentru a putea fi accesibile copilului de vârstă școlară mică încă de la primele lecții.

Problema vârstei la care se poate începe formarea noțiunilor matematice a preocupat mult specialiștii din domeniul pedagogiei și psihologiei, iar rezultatele au stabilit că primele noțiuni abstracte se pot forma începând cu vârsta preșcolară care este caracterizată de necesitatea aplicării în

domeniul predării matematicii de unul din cele mai importante principii pedagogice și anume, continuitatea influențelor formative.

La grădiniță copilul este pregătit pentru școală, iar învățătorul preia sistematic rolul muncii educatoarelor în vederea înțelegerii noțiunilor matematice și pot porni de la o bază apreciativă care nu numai că le ușurează munca, dar le indică și procedeele metodice pe care le pot folosi mai departe în formarea conștientă a noțiunilor.

În momentul intrării copilului în clasa I, acesta trebuie să fi atins un anumit nivel fizic, volitiv, adică să posede acea „maturitate” de școlarizare, iar școala are sarcina de a-l introduce în sistemul organizatoric al activităților școlare, de a pune ordine în percepțiile copiilor, de a le îmbogăți și orienta spre activități creatoare.

Asimilarea matematicii, prevăzută în programele școlare pentru clasa I, presupune trecerea gândirii intuitive, caracteristică preșcolarului, la stadiul operațiilor concrete. La această vârstă copilul trece de la acțiunea imediată, la operație. Reușita la matematică presupune capacitatea elevului din clasa I de a reprezenta mintal, de a imagina rezultatul unei acțiuni, adică de a anticipa prin reprezentare, desfășurarea unor situații simple.

Odată cu apariția gândirii operatorii, copilul devine capabil să clasifice și să sesizeze obiectele după un anumit criteriu (culoare, formă, lungime). Clasificarea și sesizarea permit copilului să treacă la numerație, nu ca o enumerare mecanică a denumirii primelor unități, fără a raporta numărul la un conținut obiectual, ci în mod conceptual, adică să desprindă relații cantitative existente în seria numerică, fiecare număr devenind un element suficient de articulat al seriei. Astfel, copilul ajunge să înțeleagă aspectul cantitativ, respectiv faptul că numărul obiectelor este o caracteristică independentă de așezarea lor în spațiu. Întrucât el înțelege ordonarea crescătoare și descrescătoare, îi este accesibilă construcția mintală a numerelor prin adăugarea succesivă a unei unități.

Conceptualizarea numărului și a operațiilor matematice presupune „gruparea” operațiilor mintale concrete, adică organizarea, compunerea noțiunilor în unități ierarhice mobile, ca urmare a dobândirii reversibilității gândirii (negație și reciprocitate).

Astfel, copilul înțelege că operația inversă adunării este scăderea, sau a înmulțirii este împărțirea.

Gândirea școlarului mic este însă în mare măsură legată de acțiunea nemijlocită cu obiectele. Din această cauză, la orele de matematică el trebuie pus în situația de a rezolva problemele în mod practic. El înțelege prin propria sa activitate numerele și tot prin aceasta cunoaște sistemul zecimal și numerele lui, își însușește unitățile de măsură, se familiarizează cu sistemul monetar, învață numerele întregi, fracțiile.

Dobândirea cunoștințelor nu se rezumă la o simplă înmagazinare pe baza memoriei formale, ci aceasta este un proces de reconstituire, de trecere prin toate fazele pe care gândirea le-a parcurs. La vârsta școlarului mic însușirea corectă și conștientă a unei noțiuni este determinată de multitudinea de percepții și reprezentări asupra realității și de căile pe care gândirea lui este condusă să desprindă esențialul dintr-o categorie sau alta de obiecte.

În concluzie, orice noțiune abstractă poate fi accesibilă dacă:

- *în transmiterea ei se respectă particularitățile de vârstă și individuale ale celor ce trebuie să și le însușească;
- *la formarea primelor noțiuni matematice se va opera mai întâi cu obiecte concrete, apoi cu obiecte reprezentative, schițe și numai după aceea cu simboluri;
- *se folosește un limbaj familiar copiilor.

Continuând activitatea matematică din grădiniță într-o manieră specifică particularităților de vârstă ale elevilor din clasa I, învățătorul are posibilitatea să evite folosirea unui limbaj matematic abstract, obositor, inaccesibil copilului, putând să introducă cât mai natural și accesibil, unele activități și cunoștințe noi.

Dacă învățătorul tradițional tinde să formeze o serie de mecanisme de calcul și realizează acest lucru cu prețul unui efort susținut, matematica modernă, deși pledează pentru un învățământ abstract, cere să fie ordonată într-un mod cu totul concret, îndeosebi pentru vârstele mici. Orice noțiune abstractă, inclusiv noțiunea de număr, devine accesibilă și poate fi susținută conștient și temeinic dacă este clădită pe elemente de teoria mulțimilor și de logică.

Prin activitățile cu conținut matematic (grupare, ordonare, comparare, punere în corespondență), copiii sunt antrenați în acțiuni operatorii cu diferite materiale (obiecte, imagini schematice ale acestora și simboluri-cerc, linie, punct, etc.).

Aceasta nu înseamnă că deprinderile de calcul și-ar pierde însemnătatea, ele având aceeași ordine de prioritate în activitatea didactică. Calculul scris devine foarte simplu după ce s-a fundamentat cel mintal, iar exercițiile de acest gen dezvoltă procesele psihice la elevi: memoria, judecata logică, atenția, capacitatea de analiză, sinteza și flexibilitatea gândirii.

Toate acestea constituie o bază reală prin care se realizează dezvoltarea intelectuală a copiilor și asigură pregătirea lor pentru învățarea matematicii moderne.

Proiectul „PĂDUREA - AURUL VERDE”

Prof. Mihaela Temelie,
Grup Școlar de Ecologie și Protecția Mediului „Grigore Antipa”, Bacău

Proiectul „Pădurea - aurul verde” se integrează în **Proiectul Internațional LeAF „Să învățăm despre pădure”**, care este un program mondial de educație pentru mediul înconjurător și răspunde necesității reale de înzestrare a elevilor cu cunoștințe, deprinderi, comportamente necesare pentru menținerea și îmbunătățirea calității mediului, în general, și a pădurii, în special.

Motivație:

Pe lângă o instrucție eficientă, școala de azi trebuie să dezvolte la elevi o atitudine pozitivă față de problema mediului înconjurător, în general, și a pădurii, în special. Apare, astfel, acea latură a educației care se adresează elevilor prin lărgirea informației despre mediu, pentru ocrotirea acestuia și implicit a omului.

Eco-educația asigură conștientizarea obligațiilor individului față de mediul înconjurător, pe elevi ajutându-i să-și clarifice atitudinea față de mediu, față de pădure, să evalueze această atitudine și să contribuie, la rândul lor, la rezolvarea unor probleme de mediu. Elevii devin, astfel, cetățeni activi, dotați cu o conștiință civică și, chiar, participanți activi la întreținerea mediului, nemaifiind indiferenți față de probleme precum: defrișările, maltratarea terenurilor, poluarea, menținerea și îmbunătățirea calității mediului, dar și prevenirea unor probleme de mediu ale viitorului.

Titlul Proiectului „Pădurea - aurul verde”

Numele coordonatorului (și funcția) Prof. Mihaela Temelie

Școala de proveniență Școala cu clasele I-VIII Nr.1, Făraoani, jud. Bacău

Prezentarea proiectului

Cunoscând nevoile populației școlare, dorința de a realiza acțiuni în afara orarului școlii, faptul că familia este mai puțin interesată de modul de petrecere a timpului liber de către copiii lor, se impune realizarea unei oferte extracurriculare cât mai atractive pentru elevi.

Întrucât posibilitățile financiare proprii ale școlii sunt aproape inexistente, se impune din nou implicarea comunității locale în sprijinirea financiară a acestor acțiuni.

Proiectul „Pădurea - aurul verde” răspunde necesității reale de înzestrare a elevilor cu cunoștințe, deprinderi, comportamente necesare pentru menținerea și îmbunătățirea calității mediului, în general, și a pădurii, în special. Acest proiect se adresează tuturor elevilor de la clasele V-VIII și considerăm că participarea lor la activități de genul celor propuse de noi ar fi o bună ocazie pentru aceștia să studieze mai mult, mai aprofundat și să beneficieze de materiale educative suplimentare.

Elevii au exprimat cu ajutorul faptelor, cuvintelor, cu ajutorul culorilor ce simt față de pădure, cum o privesc.

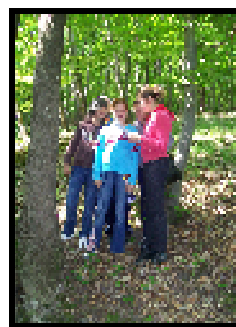
Ca urmare a activităților derulate în cadrul proiectului „Pădurea - aurul verde”, s-au obținut următoarele rezultate:

- ♣ participarea unui număr mare de elevi (110 elevi),
- ♣ realizarea principalelor scopuri propuse și anume:
 - motivarea elevilor pentru o pregătire permanentă,
 - conștientizarea, sensibilizarea, responsabilizarea și implicare în mod activ și concret a elevilor,

- corelarea lecțiilor unor discipline cu cerințele educației ecologice,
- dezvoltarea practică a unor atitudini pozitive față de mediu / pădure,
- înțelegerea relației om - mediu, înțelegerea interdependenței calitatea mediului - calitatea vieții,
- ♣ portofoliul proiectului (fiecare elev a realizat un portofoliu personalizat al proiectului),
- ♣ materiale informative despre proiect și activitățile sale (panouri: „Decalogul protecției mediului”, „Pădurea - aurul verde”, „Fă-ți timp”, „Din viața animalelor-o zi obișnuită”, ș.a.),
- ♣ expoziții (eco-art, moda-eco, foto-eco, desene-eco, jucării-eco, de machete), „eco-unicat”- prezentare de modă ecologică, programe artistice tematice („Semnificația apei”, „Bucuriile pădurii”, ș.a.),
- ♣ acțiuni de ecologizare a curții și grădinii școlii, acțiuni de ecologizare a pădurii satului, acțiuni de ecologizare a pârâului și a satului,
- ♣ sădirea de puiți de specii diferite în curtea și grădina școlii,
- ♣ plantarea de flori în grădina școlii,
- ♣ pliante cu fotografii de la expozițiile și concursurile proiectului,
- ♣ editarea unui jurnal al proiectului „Pădurea - aurul verde”,
- ♣ participarea cu articole la revista de ecologie „NATURA” – revista școlii.
- ♣ materiale pentru ediția a IV^a a Simpozionului Internațional „Educația ecologică – Educarea conștiințelor”: materiale pentru expoziții, program artistic tematic, pliante, carte cu sintezele lucrărilor prezentate în cadrul simpozionului.

jurnalul

proiectului

determinarea unor plante - oră de biologie în pădurea Farașani

expoziție de machete

spectacol cu tematică ecologică

Prin proiectul „Pădurea - aurul verde” am dorit dezvoltarea unor competențe de lucru într-un parteneriat profesor - elev - părinte, în care rolul profesorului este, indiscutabil, major, el fiind cel care, alături de părinți, trebuie să îi însușească elevului dragostea față de pădure, de natură, cea care îi va fi mereu alături.

Închei acest articol cu îndemnul atât de bine exprimat de geograful Vintilă Mihăilescu: „Pe copil îl educă tot ce îl înconjoară: câmpul, pădurea, râul, marea, munții, rândunelele, cucul. Faceți tot posibilul ca și copiii dumneavoastră să iubească tot ce-i înconjoară, pentru că fără dragostea față de natură și animale, omul nu poate să simtă din plin, ceea ce numim, cu cel mai minunat dintre cuvinte - VIAȚA”.

Educația europeană în curriculumul opțional (Curriculum la decizia școlii) pentru clasele III – IV

Inst. Iuliana Mîndrescu
Școala nr. 5 “Spiru Haret” Dorohoi, jud. Botoșani

Un vis frumos s-a împlinit ,facem parte din Uniunea Europeană !

Integrarea României în Uniunea Europeană a fost realizată la 1 ianuarie 2007 . Ea implică creșterea capacității instituțiilor școlare de a participa la aplicarea politicilor europene .

Consider că învățământul primar are un rol important în formarea copiilor în spiritul valorilor europene , că este necesar să dezvoltăm conștiința europeană în rândul acestora , să-i învățăm despre valorile europene , să integrăm dimensiunea europeană în activitatea lor, participând la simple activități cu valențe pedagogice.

Introdus ca disciplină opțională la clasele a III-a și a IV-a , manualul Educație Europeană are un impact deosebit în rândul elevilor . Ei sunt foarte curioși să afle cât mai multe informații despre Uniunea Europeană , despre comunitatea în care trăiesc , despre ce înseamnă să fii european . Deși sunt la o vârstă fragedă , se simt europeni. Și-au însușit câteva cunoștințe elementare cu privire la așezarea geografică , capitalele , populația , limba oficială , simbolurile țărilor membre.

Elevii au fost încântați să remarce că țara noastră este o țară minunată , iar orașul în care trăiesc , deși este mic , slab dezvoltat economic si cultural , se va moderniza odată cu intrarea în Europa..

Pentru a evalua cunoștințele elevilor referitoare la Uniunea Europeană am dat spre completare un chestionar , care cuprindea următoarele întrebări :

1 CHESTIONAR – ROMÂNIA SI UNIUNEA EUROPEANĂ

Alege varianta corectă.

1. România face parte din continentul:
a. Asia b. Africa c. Europa
2. Uniunea Europeană este formată din:
a. 25 de state b. 27 de state c. 12 state
3. Steagul U.E. are pe fundal albastru:
a. 10 stelute b. 12 stelute c. 15 stelute
4. Imnul Uniunii Europene este:
a. „Deșteaptă-te, române!” de Andrei Mureșanu
b. „Primăvara” din „Anotimpurile” de Vivaldi
c. „Odă bucuriei” din simfonia a 9-a de Beethoven
5. Moneda Uniunii Europene este:
a. dolarul b. leul c. euro
6. Capitala Uniunii Europene este:
a. Bruxelles b. Paris c. București
7. România este membră a Uniunii Europene?
a. da b. nu
8. România a aderat la Uniunea Europeană în data de:
a. 1 ianuarie 2007 b. 9 mai 1950 c. 1 ianuarie 1999
9. Ce țară a devenit membră a Uniunii Europene în același timp cu România?
a. Ungaria b. Bulgaria c. Italia

Nu putem să vorbim de Europa sau de Uniunea Europeană fără să nu avem în vedere și comunitatea din care facem parte . În acest scop , în cadrul a două ore de educație civică am abordat tema Comunitatea

În prima oră am încercat să le fixez elevilor noțiuni teoretice referitoare la acest subiect . Am prezentat o planșă pe care erau scrise următoarele întrebări :

1. Ce este comunitatea ?
2. De câte feluri poate fi ea ?
3. Din ce comunitate faci tu parte ?
4. Dorohoi, leagănul copilăriei tale (date istorice și geografice)

5. Care sunt localitățile vecine cu localitatea ta?

6. Răspunzând la toate aceste întrebări veți găsi răspunsul la întrebarea „Cine sunt? ”

Le-am împărțit apoi fișe de lucru , ei având sarcina de a completa locurile libere .

1. Scrie primul vers din Imnul țării noastre

2. Cui se adresează poetul?

.....

3. Cum se numește țară în care trăim ?

.....

4. Din ce comunitate face parte România ?

.....

Completând locurile libere , elevii au descoperit răspunsul la întrebările 1 și 3 de pe planșă . Cu ajutor din partea mea, au aflat răspunsul la întrebă-rea nr. 2, tot de pe planșă .În concluzie, comunitățile pot fi :

-locale –satul , comuna , orașul

-etnice- a românilor , a romilor , a basarabenilor , a tătarilor etc.

-internationale –Uniunea Europeană

Am prezentat harta Europei , pe care am localizat România și am descoperit cui aparțin cele două steaguri de pe fișa de lucru .

Ulterior , am localizat pe harta fizică a României județul Botoșani și orașul Dorohoi.

Pentru cea de-a doua oră , am împărțit elevii clasei în trei grupe: A,B ,C.

Cele trei grupe au avut sarcini diferite de lucru:

a)Grupa A –să culeagă date si fotografii despre orașul Dorohoi ;

b)Grupa B- să culeagă date despre comunitățile etnice prezente în orașul lor ; date despre portul și obiceiurile acestora;

c)Grupa C – să arate cum sunt respectate normele de protecție a mediului , cum se colectează gunoiul , dacă există o groapă de gunoi ecologică , cum sunt sortate , depozitate și reciclate deșeurile ;

Elevii au avut la dispoziție două săptămâni pentru documentare.

În data stabilită , fiecare grupă și-a prezentat , pe rând , în fața clasei rezultatele muncii lor . Am realizat un afișier cu titlul „DOROHOI –leagănul copilăriei mele ”,cu materialele celor trei grupe . La educație plastică elevii au realizat desene ce reprezentau steagurile statelor membre în Uniunea Europeană ,pe care le-au expus tot la afișier .

În urma acestor activități elevii au devenit mai ambițioși, mai mândri că sunt români dar și EUROPENI .

Metodele activ-participative în predarea biologiei

Prof. drd. Mîndrescu Ciprian Radu
Colegiul Național “Grigore Ghica” Dorohoi, jud. Botoșani

Rolul profesorului este acela de a îndruma învățarea. Dascălul nu trebuie să reprezinte doar o sursă de informații care trebuie memorate de elevi. Rolul său este de a sprijini elevul în activitatea de învățare, de a crea cadrul necesar învățării, de a-l sprijini arătându-i cum **să învețe**.

Printre metodele care activează predarea-învățarea sunt și cele prin care elevii lucrează productiv unii cu alții, își dezvoltă abilități de colaborare și ajutor reciproc. Ele pot avea un impact extraordinar asupra elevilor datorită denumirilor foarte ușor de reținut, caracterului ludic oferind alternative de învățare cu “priză” la elevi.

Valențele formativ-educative care recomandă aceste metode interactive ca practici de succes atât pentru învățare cât și pentru evaluare, sunt următoarele:

- stimulează implicarea activă în sarcină a elevilor, aceștia fiind mai conștienți de responsabilitatea ce și-o asumă;
- exersează capacitățile de analiză și de luare a deciziilor oportune la momentul potrivit, stimulând inițiativa tuturor elevilor implicați în sarcină;
- asigură o mai bună punere în practică a cunoștințelor, exersarea priceperilor și capacităților în variate contexte și situații;
- asigură o mai bună clarificare conceptuală și o integrare ușoară a cunoștințelor asimilate, devenind astfel operaționale;
- unele dintre ele, oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului pe o perioadă mai lungă de timp, depășind neajunsurile altor metode tradiționale de evaluare cu caracter de sondaj;
- asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare, adaptat nevoilor de individualizare a sarcinilor de lucru pentru fiecare elev, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia;
- descurajează practicile de speculare sau de învățare doar pentru notă;

Dintre metodele moderne vă propun “turul galeriei” și “metoda cubul”, aplicate în cadrul unei lecții de predare-învățare desfășurată cu elevii unei clase de a IX-a. Redau mai jos un model de plan de activitate:

Unitatea de învățare: Regnul Plantae

Lecția: Încrengătura Bryophyta (mușchi)

Tipul lecției: mixtă

Scopul lecției: Înțelegerea și cunoașterea caracterelor generale ale mușchilor, clasificarea și importanța lor

Competențele lecției:

- stabilirea mediului de viață optim pentru mușchi;
- recunoașterea caracterelor generale ale mușchilor;
- realizarea ciclului de viață al mușchilor;
- argumentarea importanței acestor plante.

Strategia didactică:

- Metode și procedee: Turul galeriei, conversația euristică, algoritmizarea, modelarea, observația, metoda cubului;
- Forme de organizare: activitate individuală, frontală și pe grupe;
- Resurse: capacitățile de învățare ale elevilor, cunoștințele lor anterioare;
- Mijloace didactice: manual, material biologic, laptop, videoproiector;
- Bibliografie:
 - manuale școlare pentru clasa a IX-a,
 - Camelia Ureche, Corina Cucu, 2003 - Metodica predării biologiei, editura Zedax

Etapetele lecției	Activități de învățare
1. Verificarea cunoștințelor anterioare din lecția „Regnul Fungi”	- profesorul solicită elevilor să se grupeze în 6 grupe și să realizeze „turul galeriei” - subiectele propuse pentru fiecare grupă sunt: 1. Precizați caracterele generale ale ciupercilor 2. Precizați caracterele generale ale zigomicetelor; 3. Precizați caracterele generale ale ascomicetelor; 4. Precizați caracterele generale ale bazidiomicetelor; 5. Precizați importanța ciupercilor; 6. Argumentați relația de simbioză în cazul lichenilor. - conducătorul fiecărei grupe prezintă planșa realizată iar elevii celorlalte grupe vizionează fiecare planșă realizată, și-i aduc completări sau corecții
2. Dirijarea învățării: „Regnul Plantae. Încrengătura Bryophyta (mușchi)”	- observarea componentelor mușchiului de pământ folosind material biologic - modelarea prin desen la tablă a ciclului de viață la mușchi; - observarea ciclului de viață folosind mijloace audio-video; - descoperirea caracterelor de algă și a celor superioare, de adaptare la mediul terestru; - identificarea clasificării mușchilor folosind imaginile proiectate și cele din manual; - identificarea importanței mușchilor.
3. Obținerea performanței și realizarea feed-back-ului	Metoda Cubul - elevii sunt împărțiți pe 6 grupe și primesc câte o coală de hârtie la fiecare grupă; - fiecare conducător de grupă aruncă cubul și alege astfel una din fețele cubului cu teme specifice, astfel: 1. DESCRIE – Care sunt componentele unui mușchi frunzos? 2. COMPARA – Realizați o comparație între mușchi și ciuperci 3. ANALIZEAZA – Ce importanță au mușchii? 4. ASOCIAZA – Asociați imaginile în funcție de grupa din care fac parte mușchii (anexa 1) 5. APLICA – Realizați modelul reproducerii folosind imaginile date (anexa 2) 6. ARGUMENTEAZA – Identificați caracterele de algă și cele rezultate din adaptarea la mediul terestru - câte un elev de la fiecare grupă prezintă rezultatele frontal

Anexa 1 – este reprezentată de imagini decupate ce reprezintă diferite specii de mușchi de pământ ce aparțin celor două clase studiate. Cerința este de a grupa speciile în cele două categorii și de a le lipi pe coala de hârtie primită.

Anexa 2 – cuprinde decupaje ce reprezintă momente din ciclul de reproducere al mușchilor de pământ. Cerința constă în lipirea acestora pe coala de hârtie pentru a realiza modelul corect al reproducerii.

Timiditatea - o problemă importantă a copiilor de azi -studiu-

Prof. Laura Herman

Școala cu clasele I-VIII „Nicolae Iorga”, Baia Mare, jud. Maramureș

Copiii sunt diferiți. Ei nu au nici același temperament, nici aceleași gusturi, iar dezvoltarea lor nu este egală în toate domeniile. Câteva salturi înainte într-un sector pot fi însoțite de regres în altul, ori să fie urmate de o perioadă puțin „dezordonată”. Copilul ideal, descris în cărți, nu este decât o năluca.

Perioada școlară (6 /7-10/ 11 ani), „*copilăria adultă*” sau „*maturitatea infantilă*” îl plasează pe copil sub influența forțelor iradiante ale culturii.

Oricât de fascinant a fost jocul până acum, acesta cedează din teren în favoarea actului de învățare.

La această vârstă sunt frecvente tulburările de comportament:

-*tulburări emoționale* (anxietatea, nefericirea, furia, timiditatea, fobia)

-*tulburări de conduită* (minciuna, furtul, agresivitatea)

Studiile din domeniul educațional au arătat ca deprinderile sociale insuficient dezvoltate sunt asociate cu performanțe școlare scăzute, probleme emoționale și comportamentale, dificultăți de adaptare socială. (Trower și Holin 1986).

Cercetările din domeniul vieții sociale a copiilor și adolescenților arată că 75% din persoanele sub 18 ani se simt adesea singure. (Eunson și Henderson, 1987). Aceste date ilustrează că singurătatea la copii și adolescenți este o problemă importantă care necesită o abordare adecvată. Sentimentul de singurătate poate deveni frecvent și acut.

Dacă întrebăm un copil de vârstă școlară mică „Ce este singurătatea?” „Ce înseamnă a fi singur?”, ne va da răspunsul corect (singurătate=tristețe, a fi singur=a nu avea prieteni).

Unul din factorii cei mai importanți care declanșează și menține această stare de singurătate este **timiditatea**.

Zestrea ereditară și factorul nativ sunt baza pe care se clădește caracterul viitorului adult: încă de la naștere copiii au temperamente diferite. Personalitatea se conturează precis mai târziu, în funcție de exemplul parental, de educația primită și de mediul cultural. Toate comportamentele din familie vor avea efect asupra comportamentului copilului, care se va simți mai mult sau mai puțin în largul lui în societate, el fiind mai mult sau mai puțin comunicativ. Încă de la vârsta de 5 ani, trăsăturile principale sunt deja schițate și liniile de forță care au acționat până aici vor continua să influențeze copilul în aceeași direcție.

Fiecare om are nevoie de atenția celor din jur: astfel ne simțim apreciați. Copiii însă ar vrea toată atenția părinților sau a dascălilor și suportă greu să-i vadă ocupați cu altceva sau cu altcineva.

În anumite cazuri, ei nu primesc toată atenția de care au nevoie sau alți copii cer mai multă atenție pentru că nu se simt în siguranță. Din această cauză ei sunt foarte dependenți de părinți și se simt pierduți dacă aceștia nu se ocupă de ei sau pur și simplu nu sunt lângă ei. Starea aceasta poate fi trecătoare sau poate genera timiditate.

Mai mult sau mai puțin, timiditatea ne afectează pe toți. Dar, pentru a depăși această stare trebuie să-i cunoaștem cauzele.

Surprinzător sau poate nu, principala cauză a timidații copiilor sunt chiar părinții (îi includem aici și pe bunici).

Lipsa de afecțiune și atenție din partea părinților, prea multe critici, neglijență uneori chiar violența din familie (asupra copilului sau asupra altor membri) duc în mod sigur la timiditate.

Toate aceste manifestări ale părinților subminează încrederea copilului în forțele proprii pentru multă vreme.

Când părinții nu știu să păstreze un anumit echilibru în familie sau când se comportă în așa fel încât respectul copilului pentru părinte să scadă, vor apărea probleme legate de timiditate.

O altă greșală pe care o fac părinții în privința copiilor este să le ceară acestora unele lucruri greu de obținut. O persoană care se va lupta să împlinească de fapt un ideal al părinților, va ajunge la un moment dat să creadă că n-a făcut niciodată nimic pentru sine și pentru plăcerea proprie.

O persoană care nu te lasă să te manifesti așa cum simți, îți limitează de fapt încrederea în sine.

Unii copii sunt mai timizi decât alții și au mari probleme în a-și face prieteni. Ei preferă să se joace singuri și să inventeze povești sau să răsfoiască niște cărți decât să riște să-i înfrunte pe ceilalți.

Acești copii nu iau cuvântul în mod spontan în clasă, nu salută din proprie inițiativă adulții cu care se întâlnesc când sunt cu părinții lor fără ca politetea lor să nu fie pusă în discuție. De cele mai multe ori, părinții sunt jenați de comportamentul copiilor. Ei nu-și dau seama că acești copii simt teama față de necunoscuți, riscând astfel să devină parțial sau total inhibați.

Învățătorul nu remarcă întotdeauna timiditatea copilului, pentru că este vorba de un copil cuminte care nu ridică nici o problemă și rămâne de cele mai multe ori în colțul său. Acest copil, de fapt, suferă din cauza faptului că nu îndrăznește să ceară ajutorul sau să spună că nu a înțeles ceva. Pentru el să ridice mâna este o problemă, iar să vorbească în public un adevărat supliciu. Toate aceste dificultăți se pot transforma într-un adevărat handicap pentru copil în timpul școlarității. De aceea, trebuie să găsim modalități să-l ajutăm să le depășească.

Iată câteva puncte de sprijin pentru a putea să-l ajutăm să-și învingă timiditatea:

- să nu-l etichetăm drept timid, chiar dacă ne gândim că este așa;
- să acceptăm ideea că nu îl putem forța să vorbească, nici să fie mai sociabil decât este; își va schimba atitudinea numai dacă va câștiga progresiv încredere în el, nu împingându-l forțat în fața clasei, obligându-l să vorbească;
- să-l ajutăm să capete încredere în el, laudându-l;
- să nu vorbim în locul lui, să nu facem demersuri în locul lui, chiar dacă nu răspunde la întrebările care i se pun, trebuie să învețe să-și poarte singur de grijă.

Aceste sfaturi ne pot fi de ajutor în abordarea copiilor timizi, dar nu trebuie să uităm că nu există o rețetă universal valabilă pentru a ajuta un copil să treacă peste timiditate. Concret trebuie să avem în vedere factori precum personalitatea, temperamentul, vârsta și mai ales situația în care se manifestă timiditatea.

Timiditatea nu este un defect. Doar o timiditate excesivă, o timiditate care interferează sau împiedică desfășurarea activității normale a copilului este una care lucrează în defavoarea copilului (de exemplu: la școală din cauza timidității copilul nu se poate implica în activități colective, nu poate lega prietenii cu ceilalți colegi).

Copiii care se manifestă timid, au o stimă pentru sine redusă, nu au încredere în forțele proprii și sunt dominați de un puternic complex de inferioritate. C.G. Jung (1997) remarcă că persoanele timide au pretenția ascunsă de a fi apreciate și recunoscute la adevărata lor valoare, au convingerea propriei competențe rămasă nedescoperită.

Timiditatea mai poate reprezenta și o formă mascată a tipului de **personalitate pasiv-agresivă** (Lelord C. Andre F. 1998). Acesta se caracterizează printr-o stare de nemulțumire, un sentiment de frustrare și o atitudine fătășă de critică la adresa părerilor celorlalți. Personalitățile pasiv-agresive sunt dualiste, nu exprimă direct ceea ce simt. Aparent ele acceptă deciziile și par să nu fie deranjate de nimic însă „pe la spate tot timpul au ceva de comentat și în loc să se antreneze într-o luptă deschisă, se mulțumesc să împingă în arenă alte persoane, mai naive. Personalitățile pasiv-agresive sunt asemeni unui vulcan, care poate la un moment dat izbucni, fără să te aștepți și fără să înțelegi din ce cauză.

Copiii pot avea temperamente sau aptitudini diferite, pot fi dotați de la naștere cu o memorie strălucită sau cu o inteligență ieșită din comun, însă ei nu se nasc mincinoși, timizi, neascultători. Aceste trăsături sunt dobândite pe parcursul vieții, fiind determinate în special de influența pe care o au asupra lor părinții și mediul în care trăiesc. Prin urmare, felul în care părintele își asumă responsabilitatea de a fi părinte se răsfrânge asupra comportamentului copilului într-o foarte mare măsură.

Bibliografie:

Montessori M., -*Descoperirea copilului*, E.D.P. București, 1997.
Jung C. G. -*Personalitate și transfer*, Ed. Teora, București, 1997.
Dolean I., Dolean D.D. -*Meseria de părinte*, Ed. Aramis, 2001.

În lumea povestilor- proiect educațional

Înv. Săndulache Daniela Maria

S.A.M. N. Bălcescu - Școala cu Clasele I-VIII Galbeni, jud. Bacău

Ce îl poate impresiona mai mult pe copil decât poveștile? Se cunoaște importanța pe care o au poveștile în dezvoltarea imaginației și în crearea unei percepții despre lume, pentru copii.

Pornind de la premiza că povestea este un mijloc prin care putem îndruma și învăța pe cei mici mai ușor și în mod plăcut, am inițiat proiectul educațional „În lumea povestilor”. Ne-a oferit sprijinul și Fundația Teatrală „Neghiniță” fiind un partener activ. Prin intermediul acțiunilor desfășurate împreună, copiii au luat contact direct cu lumea basmului.

SCOPUL: Antrenarea elevilor și preșcolarilor în activități comune, prin intermediul cărora să descopere că lumea e ca o scenă a luptei dintre bine și rău, că trebuie să fii curajos și perseverent pentru a răzbi în viață.

OBIECTIVE:

1. Conștientizarea propriilor valori, raportate la calitățile artistice ale celorlalți;
2. Atragerea elevilor și preșcolarilor în organizarea unor activități cu caracter extracurricular;

3. Promovarea dialogului și a colaborării între școlari și preșcolari, între cadrele didactice ale celor două instituții, între actori și subiectul educației;

4. Formarea unor deprinderi de comportare civilizată în timpul unui spectacol, fie că este spectator sau mic actor;

5. Stimularea și promovarea capacităților creatoare, prin participarea la concursuri (literatură și desen);

RESURSE UMANE:

1. cadre didactice ale celor două instituții implicate în proiect;

2. elevi și preșcolari;

3. părinți;

4. actori ai Fundației Teatrală „Neghiniță”;

RESURSE MATERIALE:

1. Fundația Teatrală „Neghiniță” va sponsoriza intrarea la spectacole.

2. Costumele și măștile pentru interpretarea rolurilor se vor confecționa din surse proprii.

3. Părinții vor asigura:

- materialele și instrumentele necesare pentru concursul de desen (acuarele, pensoane, coli de carton);

- transportul la sala Teatrului Bacovia;

- un fond minim pentru acordarea de premii (diplome de merit), sucul și dulciurile, oferite pentru recompensarea copiilor câștigători.

4. Decorul, muzica și scenariul carnavalului se vor realiza cu sprijinul cadrelor didactice care au inițiat proiectul, folosind sursele existente în școală.

LOCUL DESFĂȘURĂRII:

1. Sala de spectacole a Teatrului Bacovia(vizionări de spectacole)

2. O sală de clasă(carnavalul);

3. Holul școlii și holul grădiniței(expoziții de desene);

PLANIFICAREA ACTIVITĂȚILOR:

1. HAI LA CARNAVAL! (concurs cu premii) -- noiembrie

-- Interpretarea unui rol, în funcție de costumul confecționat în prealabil;

-- Acordarea de premii pentru costumație și interpretare;

-- Dramatizare: “Ridichea uriașă” (preșcolarii);

2. SPIRITUL CRĂCIUNULUI-- decembrie

-- Vizionarea spectacolului “Fetița cu chibriturile “ la invitația Fundației Teatrale “Neghiniță “, în sala Teatrului Bacovia.

3. ATELIERELE CREAȚIEI (activitate pe secțiuni) – februarie

Tema: “Copilăria, lume de poveste”

--Secțiunea I: Realizarea unei expoziții cu desene ale elevilor și preșcolarilor, folosind tehnici diferite (activitate pe grupe);

--Secțiunea II: Selectarea celor mai frumoase creații literare (poezie și proză), ce urmează a fi publicate în revista școlii, “Spic de grâu”(masă rotundă);

--Secțiunea III: Confecționarea unor machete și tablouri din diverse materiale, care să ilustreze tema dată (activitate pe grupe);

--SecțiuneaIV: Concurs fulger pe teme literare (test grilă);

Evaluare: Acordarea de diplome de merit.

4. DE VORBĂ CU ACTORII – martie

-- Mediatizarea acțiunii prin afișe;

-- Prezentarea conținutului poveștii “ Hansel și Gretel”;

-- Vizionarea spectacolului de teatru cu păpuși “Hansel și Gretel”, în interpretarea actorilor de la Fundația “Neghiniță”, din Bacău;

Didactica Nr.12

- Dramatizare: “Șase pui și-o biată mamă”, după Vasile Militaru, interpretată de elevii școlii;
- Dialog deschis între actori și spectatori;

5. MICI ACTORI, MICI REGIZORI – mai

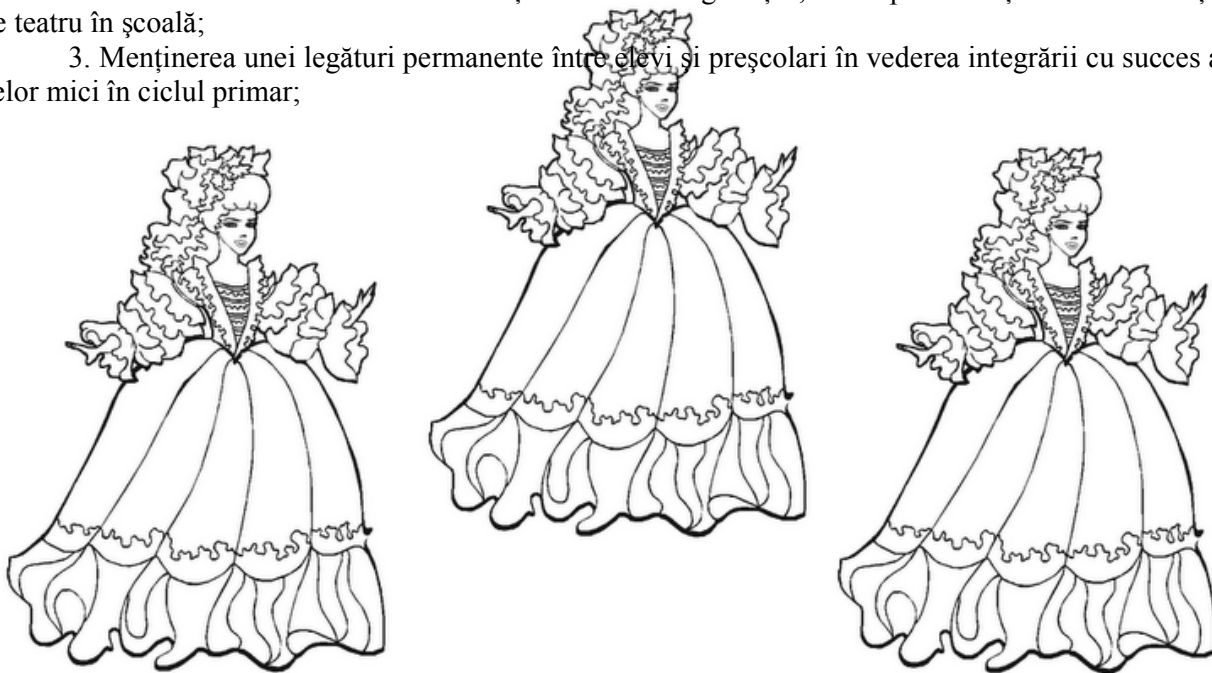
- Spectacol organizat de elevi și preșcolari;

Programul va cuprinde:

- a) Piesa de teatru “Șase pui și-o biată mamă”, în variantă finală , conform indicațiilor date de către actorii Fundației Teatrale;
- b) Dansuri moderne;
- c) Recital de poezie (creații proprii);

EVALUAREA PROIECTULUI:

1. Întocmirea unui panou cu fotografii și diplome, obținute de copii în urma activităților susținute;
2. Continuarea colaborării cu Fundația Teatrală “Neghiniță”, în scopul înființării unei formații de teatru în școală;
3. Menținerea unei legături permanente între elevi și preșcolari în vederea integrării cu succes a celor mici în ciclul primar;

Proiect de activitate

Înv: Gabriela Hoge
Școala cu clasele I-VIII Nr.2 Buhuși, jud. Bacău

DISCIPLINA: Limba și comunicare

UNITATEA DE CONȚINUT: Parti de vorbire

SUBIECTUL: Substantivul

TIPUL LECȚIEI: Predare-învățare

METODA FOLOSITA: Mozaic cu fișe de expert

Înainte de a începe lecția:

MOTIVAȚIA

De ce este valoroasă această lecție?

Didactica Nr.12

Continutul lectiei le formeaza si dezvolta elevilor capacitatile de exprimare corecta orala si scrisa, constientizand valoarea gramaticala a cuvintelor.

Invatarea prin cooperare activeaza intregul colectiv de elevi in gasirea solutiilor pentru rezolvarea sarcinilor.

Cadrul E-R-R si strategiile folosite dau posibilitatea elevilor sa-si expuna parerile, gandurile si sentimentele si ii conduce pe elevi pas cu pas spre desprinderea ideilor finale.

OBIECTIVELE(cognitive, metodologice, atitudinale)

La sfarsitul lectiei, elevii trebuie:

sa se foloseasca de experienta personala pentru a exprima pareri, opinii, ganduri, in legatura cu modul de desfasurare al activitatii;

sa citeasca constient si sa inteleaga cerintele exercitiilor si textele propuse;

sa efectueze corect sarcinile de lucru, intr-un timp dat;

sa alcatuiasca propozitii dupa solicitarile exprimate;

sa selecteze si sa grupeze anumite cuvinte, dupa criteriile date;

sa identifice formele de singular/plural ale unor substantive;

sa sesizeze esentialul, generalizand observatiile particulare;

sa scrie caligrafic, respectand regulile de ortografie si punctuatie;

sa motiveze scrierea substantivelor cu initiala majuscula;

sa explice colegilor din grupa cunostintele noi pe care le-a dobandit, astfel incat acestia sa perceapa corect si cu usurenta mesajul transmis;

sa lucreze in perechi, in grup sau individual;

sa manifeste interes fata de interlocutor (atentie, respect, toleranta).

CONDITII PREALABILE

Elevii trebuie:

sa citeasca si sa inteleaga cerintele/textele propuse;

sa stie ca fiecare om are calitati, dar si defecte;

sa manifeste capacitatea de a lucra in grup si de a colabora cu ceilalti;

sa-si asume responsabil efortul de invatare.

EVALUAREA

De continut:

descoperirea definitiei substantivului;

intelegerea categoriilor gramaticale subst. comun si subst. propriu, nr singular si nr plural, fara definitie sau terminologie;

completarea corespunzatoare a fiselor de expert;

De utilizare a proceselor gandirii:

implicarea elevilor in rezolvarea sarcinilor din lectie;

argumentarea raspunsurilor date.

RESURSELE SI MANAGEMENTUL TIMPULUI

Resurse de timp: 2 ore;

Resurse umane: 20 elevi, invatatorul;

Resurse procedurale: exercitiul, explicatia, problematizarea, conversatia, observatia, mozaic cu fise de expert, brainstorming;

Resurse materiale: fise de lucru, markere, table, creta colorata, caiete, planse;

Mod de organizare: frontal, pe grupe, individual;

SCENARIU DIDACTIC

1)EVOCAREA

exercitii de motivare a afirmatiei „cuvantul=parte de vorbire” si exemplificari;

exercitii de stabilire a sensurilor unor cuvinte (sare, port, vie, bostan);

prezentarea obiectivelor activitatii si organizarea colectivului in grupe initiale de cate 4 elevi, respectiv de cate 5 „experti”

2)REALIZAREA SENSULUI

Fiecare grupa primeste fisele de lucru, citeste si efectueaza cerintele individual sau cu ajutorul coechipierilor, desprinzand esentialul.

Invatarea supravegheaza activitatea, intervenind acolo unde este nevoie, clarificand si explicand neintelegerile, alocand mai mult timp elevului C.V

Pentru acesta au fost pregatite planse cu reprezentarile grafice ale unor substantive cerandu-se sa recunoasca si sa denumeasca obiectele respective. Se insista asupra pronuntiei corecte, intrucat elevul prezinta grave

Didactica Nr.12

deficiente de vorbire si handicap mintal de gradul III.I se cere apoi sa deseneze o casa-mai multe case,un baiat-mai multi baieti.

▢Elevii revin la grupele de baza si comunica noile cunostinte coechipierilor raspunzand la intrebarile acestora si concluzionand impreuna.

Numele si prenumele:_____

Fisa de expert Grupa 3

Scrie cuvinte cu sens asemanator pentru cele subliniate:

“Totul este acoperit cu gheata si zapada prin aceste tinuturi pustii ale Antarcticii.Singurele parti descoperite sunt cateva maluri,cateva piscuri singuratice,cateva plaje mici,cateva insule si insulite.”
(Emil Racovita-“Spre Polul Sud”)

“Odaia da in strada,peste petecul de gradina cu pomii in desfasurare.Au inflorit caisii deodata,peste noapte,mai inainte ce frunzele sa li se fi desfacut.Le-am gasit dimineata furcile ramurilor cu totul albe,ca si cum ar fi inghetat pe ele varul de argint al lunii.”
(Tudor Arghezi-“Un ciob de primavara”)

Grupeaza, in perechi, cuvintele cu sens opus:

bunatate, succes, curatenie, frica, rautate, stapan, bucurie, saracie, urcus, tristete, mizerie, esec, cearta, curaj, rob, bogatie, impacare, coborare

Test inițial, clsasa a V-a

**Prof. Mariana Ionescu
Școala cu Clasele I-VIII, Nr.2 Gârleni, jud. Bacău**

Partea I (3x3x3puncte=27puncte. Pe foaia de test se trec numai rezultatele.)

1.a)Numerele de trei cifre distincte formate cu cifrele 4,9 si 0 sunt.....

b)Dintre numerele 673 si 6073 mai mic este numarul.....

c)Suma numerelor 754 si 809 este egala cu.....

2.a)Diferenta numerelor 980 si 179 este egala cu.....

b)Daca suma a doua numere este 2509 si unul din numere este egal cu 1978, atunci celalalt numar este egal cu.....

c)Produsul numerelor 35 si 68 este egal cu.....

3.a)Catul numerelor 289 si 17 este egal cu.....

- b) Dacă produsul a două numere este 576 și unul din factori este 9, atunci celălalt factor este egal cu.....
- c) Rezultatul calculului $3+4\cdot 8$ este.....

Partea a II a (3x3puncte=9puncte). Asociați fiecărei litere din coloana A cu cifra corespunzătoare din coloana B. Scrieți pe foaia de test toate asocierile care exprimă enunțuri matematice adevărate.

A	B
a) Suma dintre dublul lui 7 și triplul lui 8 este egală cu	1. 1187
b) Cel mai mare număr de trei cifre consecutive	2. 987
c) Dacă $a+c=475$ și $b+d=712$ atunci $a+b+c+d$ este egal cu	3. 39
	4. 38

Partea a III a (4x5puncte=20puncte). Pe foaia de test scrieți rezultatul corect lângă numărul din fața exercitiului. Dintre cele patru variante de răspuns, scrise la fiecare cerință, doar una este corectă.

- Dacă incincitul unui număr este 7635, atunci numărul este:
A. 1526 B. 12475 C. 1527 D. 152
- Câte numere se afla între 3986 și 6831?
A. 2845 B. 2846 C. 2844 D. 1626
- Dacă $5\cdot(a:7+5)-10=30$, atunci numărul a este egal cu:
A. 21 B. 35 C. 14 D. 10
- Dacă jumătatea unui număr este egală cu 59, atunci dublul său este egal cu:
A. 118 B. 234 C. 360 D. 236

Partea a IV-a (9puncte+10puncte+15puncte=34puncte). Pe foaia de test scrieți rezolvările complete.

- a) Un număr de două cifre are suma cifrelor 12. Cifra zecilor este triplul cifrei unitatilor. Determinați numărul.
b) Suma a două numere este 39756. Diferența lor este 756. Calculați numerele.
c) Cinci pixuri costă 30 lei. Cu valoarea a două pixuri se pot cumpăra trei creioane. Aflați cât costă șapte creioane.
- Calculați și scrieți apoi în ordine crescătoare numerele :

$$\begin{aligned}A &= 8140 - [(7+305\cdot 9)-932] \\B &= 8+4\cdot [23\cdot 6+7\cdot (6\cdot 9-7\cdot 3)] \\C &= 3+10\cdot [579+10\cdot (18+18:9)] \\D &= 90+4\cdot \{72:9+5\cdot [60+2\cdot (500:5-86:2)]\}\end{aligned}$$

- a) Diferența dintre jumătatea și sfertul unui număr este 479. Aflați numărul.
b) Efectuați suma numerelor de patru cifre care se pot forma cu cifrele 6, 3 și 0 și au exact două cifre egale.
c) Efectuați produsul numerelor mai mici decât 35 care împartite la 8 dau restul 3.

Jocul culorilor

Inst. Guriță Oana Mihaela, Școala cu clasele I-VIII Nr. 8
Suceava

Joc didactic

Domeniul de cunoaștere: educație plastică

Nivelul: primar

SCOPUL DIDACTIC:

- verificarea și consolidarea cunoștințelor despre culori și nuanțe.
- cultivarea imaginației creatoare a copiilor în alegerea și realizarea subiectelor și lucrărilor artistico-plastice.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

O1: să găsească obiecte care au aceeași culoare cu cea prezentată;

O2: să așeze jetoanele cu nuanțe de la cea mai deschisă la cea mai închisă între culorile cu ajutorul cărora se formează;

O3: să asocieze culorile cu obiectele pe care le posedă în mod constant;

O4: să compună un spațiu plastic, folosind culori calde sau reci.

SARCINA DIDACTICĂ:

- recunoașterea, denumirea și așezarea corectă în cercul cromatic a culorilor și a nuanțelor;
- realizarea unui desen cu tema la alegere folosind culori calde sau reci;

CONȚINUTUL JOCULUI:

Pe un panou se află 3 cartoane care au culori de bază (primare): roșu, galben și albastru. Se identifică culorile și cu ajutorul copiilor se enumeră câteva obiecte din clasă care au culorile numite.

La tablă se află conturul cercului cromatic pe care se așază culorile de bază, iar pe catedră, cu fața în jos, sunt jetoane cu diferite nuanțe.

Clasa este împărțită în două grupe. Câte un copil din fiecare grupă vine la tablă, pe rând, ia un jeton de pe catedră și îl așază la locul lui în cercul cromatic, justificând alegerea locului și denumind nuanța. Pentru fiecare răspuns corect elevul va fi aplaudat, iar grupa va primi câte un punct. Dacă alegerea făcută este greșită, elevul va primi câte o pedeapsă hazlie pe care o va da ultimul elev care a răspuns corect de la grupa adversă: să imite onomatopee, să mimeze diferite activități, să cânte o strofă, etc.

VARIANTE ALE JOCULUI (COMPLICARE):

◆ Într-un alt plic se află jetoane cu contururi de obiecte. Câte un elev din fiecare grupă vine la tablă, pe rând, alege un jeton așezat cu fața în jos, spune ce culoare are imaginea desenată și o așază în dreptul culorii lui din cercul cromatic. „Există pe panou vreun desen care poate avea mai multe culori din cele expuse?” (măr, minge, balon, etc.)

◆ Învățătoarea arată o culoare, iar copiii trebuie să enumere obiecte care au în mod constant acea culoare: „Cine poate avea culoarea galbenă?” (lămâia, soarele, banana, puiul de găină, etc.)

◆ În funcție de punctajul acumulat de fiecare echipă, grupa câștigătoare va extrage dintr-un bol numele pe care-l va primi echipa: „Echipa soarelui”, „Echipa norilor întunecați”. Sarcina tuturor va fi aceea de a realiza o compoziție plastică, folosirea culorilor și a nuanțelor fiind condiționată de denumirea echipei: „Echipa soarelui” va folosi culori calde, iar „echipa norilor întunecați” va folosi culori reci”. Pentru fiecare desen realizat corect echipa va primi câte un punct: paletă cromatică și originalitate. Va câștiga echipa cu cel mai mare punctaj.

REGULI ALE JOCULUI:

- fiecare răspuns corect va fi recompensat cu aplauze și cu câte un punct pentru echipă;
- răspunsurile incorecte nu vor fi recompensate, iar elevul va primi o pedeapsă hazlie de la colegul ce a răspuns corect de la echipa adversă;
- răspunsurile corecte sunt înregistrate în caiete, pentru fiecare echipă fiind creată o rubrică separată;

MATERIAL DIDACTIC: jetoane cu diferite nuanțe, conturul cercului cromatic, contururi de diferite obiecte

ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR

Dezvoltarea vorbirii preșcolarilor prin jocurile didactice

Inst: Delia Merticariu

Grădinița Nr. 2 Cleja – Structură S.A.M. Cleja, jud. Bacău

Cercetările psihologice au arătat că dezvoltarea vorbirii copiilor, a limbajului, în special, are loc sub influența mediului și a educației.

În procesul de comunicare cu copiii, cu educatoarea, cu părinții, copilul spune ceea ce a văzut, ceea ce a făcut și a gândit, precum și ceea ce a simțit. El povestește ce a văzut în timpul plimbărilor, la teatrul de păpuși, ce a făcut la grădiniță, etc.

Sub influența cerințelor crescânde ale activităților și comunicării în timpul perioadei de grădiniță, copiii asimilează, își însușesc forme de limbă privind fonetica, vocabularul și structura gramaticală. Astfel, între 4 ani și jumătate și 6 ani, odată cu interiorizarea limbajului exterior, se intensifică acea funcție a limbajului - „funcția intelectuală” – care constă în planificarea mintală și reglarea activităților practice. Așa se explică participarea activă a copiilor la realizarea sarcinilor stabilite prin activitățile desfășurate în grădiniță.

Cercetând particularitățile de vorbire ale preșcolarilor, educatoarele constată că pronunția copilului mic este defectuoasă. Mulți copii nu diferențiază consoanele „r” și „l” (spun „lață” în loc de rață, „tlei” în loc de trei, etc). Sunetele „ș” și „j” sunt înlocuite cu „s” și „z” (spun „sase” în loc de șase și „zoc” în loc de joc). De asemenea, apar și alte omisiuni sau inversiuni de sunete și chiar de silabe. Așa se explică faptul că majoritatea educatoarelor insistă asupra percepției auditive a fiecărui sunet din cuvânt, asupra diferențierii sunetelor, fac analiza fonetică a cuvintelor prin activități de dezvoltarea vorbirii și în special prin jocurile didactice.

Programa activității instructiv-educativă din grădiniță cuprinde jocuri pentru exersarea auzului fonematic, în scopul percepției corecte a sunetelor și al pronunțării corecte a cuvintelor de către copii. Astfel, jocul „Spune mai departe” sau jocul „Cum face” sunt desfășurate cu scopul de a deprinde pe copii să pronunțe corect sunete și grupuri de sunete mai dificil de pronunțat (c, g, r, ș, t, ț, cra, chiț, gru, etc.). Educatoarea formulează propoziții incomplete, apelând în special la onomatopee, pentru completare, însoțind conversația cu material intuitiv. De exemplu, se prezintă jucării sau ilustrații cu animale, sau cu diferite obiecte despre care educatoarea și-a propus să vorbească. Copiii intuiesc pe rând materialul și răspund prin onomatopee la întrebarea educatoarei: „Cum face...?” (cocoșul, câinele, pisica, trenul, mașina, vântul care suflă). Apoi, copiii sunt antrenați să spună și ei ce știu despre alte ființe sau lucruri, după ilustrațiile care le reprezintă, aflate pe un suport pregătit din timp. După modelul dat în prima variantă, copiii formulează singuri, pe rând, propoziții incomplete, care sunt completate prin onomatopee și mișcări imitative de către copii.

Dezvoltarea limbajului la preșcolari nu se reduce numai la fonetică, la creșterea cantitativă a vocabularului, ci, odată cu asimilarea fondului lexical, copilul își însușește și semnificația cuvintelor și structura gramaticală, în mod practic, în procesul viu al comunicării, ascultând vorbirea celor din jur, participând la activitățile organizate în grădiniță.

Copiii vorbesc așa cum vorbesc adulții în familie, cum vorbește educatoarea la grădiniță sau celelalte persoane cu care vin în contact. Deci, pentru a dezvolta de timpuriu o vorbire îngrijită, este necesar ca toți cei care vin în contact cu copiii să aibă o vorbire îngrijită, să respecte regulile gramaticale după care se structurează vorbirea.

După ce copiii se obișnuiesc să spună corect propoziții, pe baza imaginilor sau a obiectelor prezentate, se poate cere copiilor să formuleze singuri propoziții despre alte subiecte, fără să mai aibă suportul intuitiv. Astfel, se poate cere copiilor, sub formă de întrecere, să spună cât mai multe propoziții despre ființe sau lucruri din jur, fiind stimulați și corecți, când este cazul. Deoarece în vorbirea copiilor se constată și lipsa acordului adjectivului cu substantivul în gen și număr, se poate organiza jocul „Spune cum este?”.

Se prezintă copiilor un măr roșu și se vorbește despre el: mărul este roșu;(putea fi și galben), apoi o minge care poate să fie mare, roșie, albastră. Deci, cum putem spune că este mingea? Îi întreabă educatoarea pe copii. Aceștia pot răspunde – mică, nare, roșie....

Dacă educatoarea observă că preșcolarii au înțeles și pot răspunde cu ușurință, jocul poate fi desfășurat oral, solicitând copiii să completeze propozițiile formulate (incomplet) de educatoare:

Rochița păpușii este.....(frumoasă, albă, curată)

Caiețele sunt(curate, îngrijite)

Strugurii sunt.....(gustoși, dulci, acrișori, negri).

Jocul didactic „Eu spun una, tu spui multe” îi deprinde pe copii să treacă fără dificultate substantivele de la singular la plural și invers, în structuri gramaticale diferite (în cuvinte izolate și în propoziții). La început se prezintă copiilor un obiect (un creion), apoi mai multe obiecte (creioane) și se precizează cum se spune când avem unul și când avem mai multe. Se dau mai multe exemple: păpușă – păpuși; ursuleț – ursuleți; balon – baloane; după materialul prezentat, bine selectat, cu obiecte sau imagini ale acestora care să deseneze substantive de toate genurile. Pentru complicarea jocului, educatoarea ridică jetonul cu imaginea unui obiect și copiii îl numesc la plural. Apoi copiii pot fi solicitați să formuleze scurte propoziții despre mai multe obiecte, după ce educatoarea a spus o propoziție despre un singur obiect: „păpușa este frumoasă” - „păpușile sunt frumoase”(spun copiii); „copilul merge la grădiniță” - „copiii merg la grădiniță”. În felul acesta se poate completa sarcina, solicitând copiii să spună singuri propoziții despre un singur obiect și despre mai multe obiecte.

În grădiniță sunt folosite numeroase jocuri pentru însușirea unei vorbiri corecte, dar dacă în jurul copiilor se mai găsesc persoane care nu au o vorbire corectă, copiii sunt influențați ușor și corectarea lor se realizează foarte greu și în timp.

Proiect de activitate

Educ. Laura Olaru
G.P.N. Șerbești-Săucești-Bacău

DATA : martie

GRUPA : Mare

NIVELUL : II

TEMA : „Primăvara , natura prinde viață “

DOMENII EXPERIENȚIALE : D.Ș. ; D.L.C. ; D.E.C. ; D.O.S. ; D. P. M.

MODALITATE DE REALIZARE : „Activitate de tip integrat “

OBIECTIV CADRU : dezvoltarea capacității de utilizare a cunoștințelor , deprinderilor și priceperilor în situații noi .

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ :

- **DOMENIUL ȘTIINȚĂ (D.Ș.) :**

- să cunoască unele elemente componente ale lumii înconjurătoare , precum și interdependența

- dintre ele ;

- să numere de la 1 la 9 recunoscând grupele cu 1-9 obiecte și cifrele corespunzătoare ;

- **DOMENIUL LIMBĂ ȘI COMUNICARE (D.L.C.) :**

- să-și îmbogățească vocabularul activ și pasiv pe baza experienței , activității personale și/sau a

- relațiilor cu ceilalți și simultan să utilizeze un limbaj oral corect din punct de vedere gramatical ;

- **DOMENIUL OM ȘI SOCIETATE (D.O.S.) :**

- să cunoască și să utilizeze unelte simple de lucru pentru realizarea unei activități practice ;

- **DOMENIUL ESTETIC ȘI CREATIV (D.E.C.) :**

- să utilizeze elemente ale limbajului plastic și să diferențieze forme și culori în mediul

înconjurător ;

• **DOMENIUL PSIHOMOTRIC (D.P.M.) :**

- să manifeste în timpul activității atitudini de cooperare, spirit de echipă, de competiție, fair-play;

OBIECTIVE OPERAȚIONALE :

a) Cognitive

- să identifice animale , obiecte , ființe , specifice temei ;
- să analizeze senzorio-motric aspectul diferitelor obiecte , cu care intră în contact ;
- să utilizeze creator , în situații noi , cunoștințele , priceperile , deprinderile însușite anterior ;
- să utilizeze cunoștințele dobândite în educația formală în cadrul diferitelor tipuri de activități (joc de atenție , joc de mișcare) ;

b) Psihomotorii

- să păstreze o poziție adecvată efectuării diferitelor acțiuni (tehnici de lucru , sarcini de învățare) ;
- să utilizeze corect tehnici de lucru specifice desenului, activității practice ;
- să execute corect operațiile specifice deprinderilor , decupare prin înțepare ;
- să se coordoneze oculo-motor pentru trasarea semnelor grafice învățate pe diferite rețele de linii ;
- să execute corect deprinderi motrice de bază ;
- să perceapă componentele spațio-temporale (durată , distanță , localizare) ;

c) Afective

- să participe cu interes , într-o atmosferă destinsă , stimulativă la activitate ;
- să manifeste stări afective : bucurie , mulțumire sufletească ;
- să exprime prin diferite forme ale artei , sentimente față de frumusețea naturii ;

I. STRATEGII DIDACTICE :

a) tipuri de strategii utilizate : mixte , algoritmice , semialgoritmice , bazate pe joc , euristice ;

b) metode și procedee :

- de comunicare orală : conversația , explicația , descrierea , dialogul ;
- de învățare prin acțiuni reale : exercițiul , demonstrația , elemente de problematizare ;
- de învățare prin acțiune fictivă : joc didactic ;
- de explorare și descoperire : observația , surpriza ;

c) mijloace de învățământ : fișe , planșe , siluete , panouri , jetoane , carioca ;

d) forme de organizare : frontală , individuală , pe grupe mici , pe echipe ;

II. RESURSE BIBLIOGRAFICE :

- a) Oficiale - „ Curriculum pentru învățământul preșcolar “
- b) Metodico-didactice : - „Secrete metodice în didactica preșcolară” vol. I-II
- revista „Învățământul preșcolar “

III.RESURSE TEMPORALE : activitatea integrată se va desfășura pe parcursul întregii zile ;

IV.UMANE : Grupa este alcătuită dintr-un număr de 20 copii , mixtă din punct de vedere al vârstei .
Copiii posedă cunoștințe , priceperi și deprinderi la nivel mediu .

Model fișă:

- ★ Desenează 9 floricele pe coroana copacului și completează lalele ca să fie în total 8 !
- ★ Desenează fiecărei floricele din copac , câte o frunzuliță .

"Iubitorii artei" Opțional

Inst. Ciobanu Elena Monica
Grădinița Nr. 1 Târgoviște, jud. Dâmbovița

ARGUMENT

Activitățile artistico-plastice vizează dezvoltarea sensibilității estetice și a gustului artistic al copiilor, inițierea acestora în procesul de creație prin stimularea interesului pentru activitățile artistice și obișnuirea lor cu limbajul plastic.

DESCRIEREA OPTIONALULUI

1. GRUP ȚINTĂ

Preșcolarii în vârstă de 4 / 5 / 6 / 7 ani care fac parte din cercul 'Iubitorii Artei', cadrele didactice care conduc acest cerc.

2. DURATA

Un an școlar sau un semestru. Aceasta perioadă va fi folosită în exclusivitate pentru derularea activităților prevăzute în programă.

3. MATERIALE NECESARE: bloc de desen, acuarele / guașe, pensule, lipici / aracet, hartie glacie, hârtie creponată, autocolant, carton, culori, carioci. Aceste materiale vor fi folosite în spațiul special amenajat pentru derularea în bune condiții a activității cercului 'Iubitorii Artei'

4. RESURSE UMANE : cadre didactice, preșcolarii

5. SCOPUL OPTIONALULUI

Scopul general al introducerii acestui opțional la acest nivel (cu caracter facultativ) este de a dezvolta comportamentul cognitiv, afectiv și psiho – motor la copii.

OBIECTIVELE OPTIONALULUI : să folosească corect materialele și instrumentele de lucru, să recunoască culorile primare și nonculorile în natură, reproducere de artă și lucrări ale colegilor, să recunoască culorile calde, în natură, pe planșe și reproducere de artă, să recunoască culorile reci în natură, pe planșe și reproducere de artă, să obțină tonuri închise și deschise prin amestecul culorilor cu alb sau negru, să recunoască culorile primare (roșu, galben, albastru), să compună un spațiu folosind elementele limbajului plastic : punctul și linia, să compună suprafețe folosind pete de culoare și forme, să obțină forme spontane plînd o hârtie pe care au fost așezate pete de culoare, să folosească tehnica fuzionării și fluidizării culorilor pentru obținerea unei compoziții figurative sau nonfigurative.

SUGESTII DE ACTIVITAȚI

1. Cunoașterea și utilizarea materialelor și a tehnicilor de lucru

- identificarea materialelor de lucru (pensule, tuburi de culori, bureți, etc)
- exerciții de folosire a pensulelor și a culorilor pigment

2. Colorarea diferită prin amestecarea culorilor direct pe hârtie

data:

tema: « pata de culoare »

subiectul : « tablou de toamnă »

tehnica : « tehnica pensulei aplicate »

element de limbaj : « pata de culoare pe suport uscat »

3. culori primare : roșu, galben, albastru

data :

tema : « «pata de culoare »

subiectul : « zmeie colorate »

tehnica: « tehnica pensulei aplicate »

element de limbaj: « pata de culoare pe suport uscat »

4. culorile cercului cromatic

data :

Didactica Nr.12

tema : « linia »

subiectul : « culorile cercului cromatic »

tehnica : « tehnica pensulei aplicate »

element de limbaj : « linia dreaptă »

5. culori calde : roșu, galben, portocaliu

data :

tema : « punctul »

subiectul : « câmpul cu flori »

tehnica : « botului de hârtie îmbibat în culoare »

element de limbaj : « punctul »

6. culori reci : verde, albastru, violet

data :

tema : « pata de culoare »

subiectul : « eșarfe pentru fete »

tehnica : tehnica tamponarii umede (cu buretele) element de limbaj: « pata de culoare »

7. nonculori : alb si negru

data :

tema : « pata de culoare »

subiectul : « cerul cu stele (noaptea) »

tehnica: «stropirii»

elemente de limbaj: «pata de culoare »

8. tonuri de culoare : (obținerea a cel puțin trei tonuri spre închis și trei tonuri spre deschis prin amestecul culorilor cu alb și negru)

data :

tema : « pata de culoare »

subiectul : « batiste colorate »

tehnica : « tehnica pensulei aplicate »

elemente de limbaj : « forma plană cu reprezentare grafică, pata de culoare dirijată »

9. metoda ștaifurilor

data :

tema: « linia »

subiectul: « valurile mării »

tehnica : « metoda ștaifurilor »

elemente de limbaj: «forma plană»

10. compoziția decorativă

data :

tema: « linia și punctul »

subiectul : « să decorăm costumul național »

tehnica : « motivul decorativ – repetabil »

elemente de limbaj : « linia și punctul »

11. metoda stampilei

data :

tema: « pata de culoare »

subiectul : « să ștampilăm foaia de hârtie »

tehnica : « tehnica desenului cu ștampila »

elemente de limbaj : « linia »

12. dactilopictura

data :

tema : « punctul »

subiectul : « flori »

tehnica : « pictura cu degetul »

elemente de limbaj : « punctul »

13. forme spontane

Didactica Nr.12

data :

tema : « pata de culoare »

subiectul : « colorăm jumătate de foaie »

tehnica : « obținerea de forme spontane prin plierea hârtiei »

elemente de limbaj : « pata de culoare »

14. fluidizarea și fuzionarea culorilor

data:

tema: « pata de culoare »

subiectul : « peisaj »

tehnica : « pictura pe suport umed »

elemente de limbaj: «pata de culoare»

15. tehnica picturii cu lumânarea

data:

tema: « pata de culoare »

subiectul : « semne de carte »

tehnica : « desenarea cu lumânarea urmată de acoperirea desenului cu diverse culori »

elemente de limbaj : « pata de culoare »

Proba docimologică multidisciplinară

Educatoare: Lupușoru Dumitrița Petronela

Grădinița cu program normal, „Emil Braescu”, Măgura Bacău

Domenii: DS-domeniul știință (cunoașterea mediului, matematică)

DEC-domeniul estetic și creativ (educatie plastică,
educatie muzicală)

DLC-domeniul limbă și comunicare (educarea limbajului)

DOS-domeniul om și societate (modelaj, educatie pentru
societate)

DPM-domeniul psihomotric (educatie fizică)

D.S.

O1-sa recunoască animalele

O2-sa raporteze numărul la cantitate

D.E.C.

O3-sa coloreze corespunzător animalele

O4-sa intoneze cântecul pastrand linia melodică și o respirație

D.L.C.

O5-sa recite expresiv poezia, folosind intonația, ritmul și pauza adecvate

D.O.S.

O6-sa redea prin modelarea plastilinei forma unor animale

O7-sa manifeste atitudini pozitive față de mediul înconjurător

D.P.M.

O8-sa escaladeze un obstacol

Sarcini didactice (itemi)

I1-spune cum se numesc animalele

A-(le numeste pe toate)

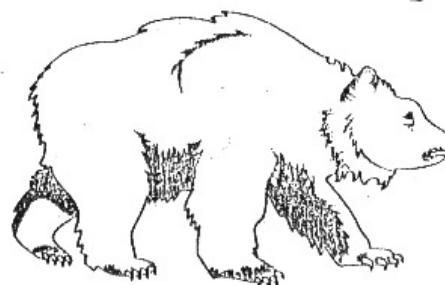
D-(numeste doar 5 din 8)

S-(numeste 4 sau mai puțin)

I2-numara și scrie cifra corespunzătoare numărului de animale din fișa

corespunzătoare.

Didactica Nr.12

A-(scrie 8)

D-(numara si indica cifra 8)

S-(numara si indica alta cifra)

I3-coloreaza corespunzator animalele

A-(coloreaza corespunzator fiecare animal si nu depaseste spatiul)

D-(coloreaza corespunzator doar 5 din 8 si nu depaseste spatiul)

S-(coloreaza mai putin de 5 din 8)

I4-intoneaza cantecul,pastrand linia melodica si o respiratie corespunzatoare

I5-recita expresiv poezia,folosind intonatia,ritmul si pauza adecvate

I6-modeleaza din plastilina animalul preferat

I7-cum protejam animalele din padure?

I8-escaladeaza obstacolele!

Stimularea creativității la vârsta preșcolară

Educatoare: Irina Filip

Grădinița Nr.2 Cleja – structura S.A.M. Cleja, jud. Bacău

Preșcolaritatea este apreciată tot mai mult ca vârsta ce cuprinde cea mai importantă experiență educațională din viața unei persoane ; pe parcursul ei înregistrăm ritmurile cele mai pregnante în dezvoltarea individualității umane și unele din cele mai semnificative achiziții cu ecouri evidente pentru etapele ulterioare ale dezvoltării sale .

De aceea, nu putem face abstracție de una din dimensiunile esențiale pentru întreaga dezvoltare și afirmare a personalității –creativitatea .

Din această perspectivă, subliniem că profilul psihologic al vârstei preșcolarității cuprinde multiple premise favorizante pentru cultivarea și stimularea potențialului creativ. Avem în vedere dinamismul, impetuoșitatea și expresivitatea proprii acestei vârste, acel freamăt permanent sau acea vibrație și efervescență lăuntrică ce conferă copiilor note specifice de dinamism creativ, disponibilități de exteriorizare spontană și autoexpresie însușită, analoage oricărui elan creator .

Stimularea creativității este un demers socio-educațional complex, ce cuprinde simultan fenomenele de activizare (incitare și susținere) antrenare, cultivare și dezvoltare prin actualizarea virtualităților creative, pentru accederea lor de la posibil la real, prin afirmarea efectivă .

Este necesar să avem în vedere întregul sistem al condițiilor sau factorilor favorizanți afirmării și dezvoltării creativității, cum ar fi :

- factori structurali, intrinseci creativității
- factori de climat general în dezvoltarea și afirmarea personalității copiilor;
- factori de ambianță psihosocială și respectiv de climat psihoeducațional –stimulativ pentru afirmarea și evoluția creatoare;

Totodată este necesară utilizarea adecvată a diferitelor metode și procedee specifice de stimulare și antrenare a creativității.

Orice fenomen de căutare euristică sau de noi restructurări și reformulari ce pot fi rod al unui efort independent contribuie la antrenarea potențialului creativ.

Receptivitatea și curiozitatea copilului, bogăția imaginației, tendința sa spontană către nou, pasiunea pentru fabulație dorința lui de a realiza ceva constructiv creativ pot fi “alimentate” și împlinite efectiv pot fi puse adecvat în valoare prin solicitări și antrenamente corespunzătoare care astfel pot oferi multiple elemente pozitive în stimularea și cultivarea potențialului creativ propriu vârstei preșcolare.

În același sens, atmosfera sau climatul psihosocial în care își desfășoară activitatea copilul constituie aspectul hotărâtor. Rolul unui climat caracterizat prin deschidere și stil relaxat de creație, prin asigurarea libertății de afirmare și expresie independentă, prin recunoașterea și aprecierea pozitivă ca și prin încurajarea și promovarea efortului creativ pot participa în mod decisiv la dezvoltarea creativității copiilor.

Dezvoltarea capacității de acțiune, îmbogățirea experienței senzoriale ca și evoluția întregului plan al cunoașterii pot oferi elemente care să concure la acea expansiune subiectivă specifică și la aceea independentă acțională pe care o presupune potențialul creativ al copiilor. Însăși îmbogățirea repertoriului de experiențe și evenimente cu care se confruntă copilul poate conferi noi premise pentru cultivarea unor elemente de creativitate sau a unor componente ale potențialului creativ .

Ca strategie generală de acțiune în stimularea creativității în învățământul preșcolar, este utilă valorificarea în sistemul activităților instructiv-educative a condițiilor și principiilor învățării de tip creativ. Învățarea creatoare presupune o serie de condiții privind stimularea creativității cum ar fi :

a) Antrenarea capacității de elaborare verbal expresivă a unor povestiri libere sau cu început dat, după un șir de ilustrații, după o jucărie după un plan sau după o temă, punând la dispoziție copiilor planșe, machete, siluete, jucării.

b) Interpretarea independentă a unor imagini prin solicitarea de a le conferi cât mai multe titluri posibile .

c) Elaborarea independentă a unor istorioare ce se pot concepe plecând de la diverse modalități de ordonare logică posibilă a unui număr mare de imagini .

d) Desene libere în care să se elaboreze nu numai o idee tematică, dar și unele modele posibile pentru decorarea anumitor spații sau anumitor materiale. De exemplu am conceput o probă dându-le copiilor cartonașe cu zece pătrate care reprezentau “ batistuțe “ sau șervețele, băsmăluțe pentru decorat, ei trebuiau să dea cât mai multe și diferite soluții. Chipuri și forme abstracte (obținute la întâmplare), găsirea asemănărilor cu lumea din jur, stimulând dezvoltarea imaginației, fanteziei, creativității:

“Eu și lumea din jurul meu”, ”Un buchet de toamnă”, ”Mama mea”, ”Animalul îndrăgit”.

e) Analiza și interpretarea desenelor realizate de copii astfel încât să se releve posibilitățile multiple de utilizare a formelor și culorilor.

f) Desfășurarea diferitelor jocuri didactice sau a unor jocuri de rol care să antreneze gândirea creatoare.

Jocul și învățarea oferă copilului nenumărate prilejuri de a combina și recombina reprezentările pe care le dispune propriile sale imagini, ascultând povești, basme, poezii, reconstruiește mental principalele momente de narațiuni, le inversează, le omite, le amplifică și inventează altele noi.

Prin tot ceea ce are specific-manifestarea liberă a opțiunilor, ideea libertății depline în acțiune, spiritual de independență generat și întreținut de ideea realei competențe, realizarea imediată a scopului, caracterul fictiv al acestuia și al acțiunii, precum și al mijloacelor implicate în acțiune, trăirile afective intense în tot timpul acțiunii etc.,-jocul permite copilului să întrețină legătura permanentă cu realitatea cotidiană, să-i înțeleagă exigențele și să acționeze în modul său propriu și creator, în lumea în care trăiește.

g) Analiza unor erori și a posibilităților multiple de prevenire a lor.

h) Enumerarea unor răspunsuri multiple la întrebări posibile (de tipul lui “de ce ?”) pe care le pot formula copiii sau chiar (în situații mai dificile)educatoarea

i) Utilizarea unor procedee de activizare a capacităților de creație în plan verbal-expresiv cum ar fi: alcătuirea unor propoziții multiple plecând de la anumite cuvinte date; solicitarea de a formula propoziții cât mai frumoase și interesante, pentru a exprima o anumită idee sau temă dată; solicitarea de a continua în forme multiple anumite începuturi de propoziții sau fraze, solicitări de tipul: ”Dați cât mai multe exemple de jucării”; „Enumerați cât mai multe obiecte care sunt sau pot fi rotunde etc.” Aceste solicitări pot fi adaptate la contextul natural- concret al activităților curente din grădiniță.

Există multiple posibilități de formare a unei personalități creative. Consider că una dintre cele mai eficiente la vârsta preșcolară este dezvoltarea creativității prin activitățile manuale.

Pentru a fi cât mai stimulativă, interesantă și a pune copiii în situația de a crea lucrări noi și originale în cadrul activităților manuale am utilizat materiale diferite (hârtie, deșeuri textile, staniol), cerându-le să le modifice forma fără a ține seama de conturul inițial. Prin întrebări de genul “Poți să creezi diferite obiecte prin îndoirea și decuparea hârtiei?”, copiii au creat: podoabe pentru Pomul de Crăciun, avioane, bărcuțe etc.

În cadrul activității manuale desfășurată cu copiii în vârstă de 5 ani am realizat o lucrare colectivă cu tema :”tablou de primăvară”.

Copiii se așază la măsuțe lângă vecinii preferați. Apoi fiind invitați să privească tabloul, li s-a cerut să spună cum cred ei că se poate face un “tablou de primăvară”.

Unii copii au propus să-l picteze; alții examinând hârtiile de pe masă și foarfecele au propus să decupeze ceea ce au desenat pe hârtii și să le lipească unde se potrivesc. Astfel fiecare copil poate alege figura pe care o dorește să o decupeze și să se gândească unde o poate așeza în tablou.

Copiii au lucrat cu nespul elan și seriozitate minunându-se frumusețea tabloului. Pomii au început să primească flori de măr de culoare roz; pe pământ au apărut fire de iarbă și flori colorate; pe cer nori și soare etc.

Tabloul a fost realizat neașteptat de frumos, reflectând veridic structuri posibile din natură purtând nota de originalitate a copiilor care au colaborat la crearea lui.

Toate acțiunile de stimulare a creativității urmăresc să determine productivitatea capacităților umane .

Ridicarea potențialului creativ al copiilor începe de la munca creatoare a cadrului didactic(pentru aceasta sunt necesare cunoștințe vaste și o bună pregătire).

Este adevărat că stimularea creativității, a originalității și a gândirii critice presupune o serie de riscuri pe care educatoarea trebuie să și le asume, conștientă fiind că rezultatul final merită un asemenea preț.

A.S. Macarenco aprecia capacitatea pedagogului de a visa împreună cu copiii, de a-i pasiona prin visul său, a-i ajuta să vadă “bucuria de mâine”.

Bibliografie:

- 1.AL. Rosca: Creativitatea,Colectie,Orizonturi, Editura Enciclopedica Romana, Bucuresti 1972
2. U. Schiopu: Psihologia Copilului, Educatia Didactica si Pedagogica 1967
- 3.C Cojocar: Creativitate si inovatie, Editura Stiintifica si Enciclopedica, Bucuresti 1975
- 4.E Claparedé:Psihologia copilului si pedagogia experimentală , E.D.P.,1975

Cerințe psihologice pentru integrarea în grădiniță a copiilor cu CES

**Institutor: Ostache Mihaela Gabriela
Grădinița Nr.1 – structura S.A.M. Cleja**

***„Este imposibil de a găsi o minte atât de redusă, căreia educația să nu-i poată fi de ajutor”
I.A.Comenius***

Focalizarea atenției educaționale pe grupele vulnerabile este un indiciu al nivelului de civilizație atins de o anumită societate și impune căutarea unor noi formule de solidaritate umană, lucru ce are o semnificație aparte în societatea noastră.

În conformitate cu Convenția pentru Drepturile Copilului și apelând la principiul nondiscriminării, drepturile copiilor trebuie respectate indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau altă opinie a copilului ori a părinților, indiferent de situația lor materială, de incapacitatea lor, de nașterea lor sau de altă situație.

În prezent se consideră că cea mai bună soluție pentru copiii cu CES este integrarea lor în grădinițele de masă. Aceasta nu înseamnă că educația lor se realizează la fel cu cea a celorlalți elevi. Educația lor trebuie să se realizeze în funcție de particularitățile lor: să fie o educație diferențiată sau personalizată.

Pentru a realiza integrarea copiilor cu CES, trebuie să acționăm asupra diferitelor *nivele de dezvoltare a personalității lor și anume:*

1. *La nivel biologic* un copil trebuie să crească, să se maturizeze fizic, morfologic și biochimic. Un copil dezvoltat insuficient se va încadra mult mai greu într-o grupă de elevi dezvoltați datorită faptului că activitățile educative își vor pune amprenta asupra stării generale de oboseală a copilului.

În afară de copiii dezvoltați insuficient pentru vârsta lor, la acest nivel se încadrează și copiii cu deficiență de natură biologică. Printre deficiențele de natură biologică putem enumera: deficiențe ale dezvoltării creierului datorate unor leziuni ale materialului genetic în special în perioada intrauterină, deficiențe de auz, văz, paralizii, lezări locale. Deseori se întâmplă să întâlnim cazuri de copii cu deficiențe la nivel biologic combinate, care cuprind atât elemente de nedezvoltare cât și de lezare.

În sprijinul integrării copiilor cu deficiențe biologice trebuie să existe un efort de adaptare atât a copiilor în cauză cât și a comunității în cadrul căreia va trebui să se integreze copilul respectiv.

2. *La nivel psihic* un copil trebuie să fie dezvoltat și să fie capabil să desfășoare diferite funcții psihice în mod continuu, ascendent, progresiv, dinamic, la diferite niveluri de complexitate.

Cei trei factori ce influențează dinamica dezvoltării psihice sunt: ereditatea, mediul și educația. Ereditatea este dată de ansamblul de gene ce conțin informații transmise prin mecanisme genetice, fiziologice, anatomice. Mediul reprezintă ansamblul factorilor naturali și sociali ce determină dezvoltarea psihologică a personalității copilului. Factorii naturali sunt dați de mediul geografic în care trăiește copilul, mediul ce intervine în evoluția pozitivă sau negativă a personalității copilului. Mediul social este dat de familie, școală, prieteni, colegi, ce acționează diferit în funcție de vârstă și de cerințele educaționale ale copilului implicat.

3. *La nivel social* un copil trebuie să se poată compara conform standardelor profesionale, pedagogice, civice ale comunității în care se află. Evoluția personalității copilului este ghidată de mediul natural și social cu care interacționează. Pregătirea insuficientă a personalului didactic din învățământ ce interacționează cu copiii cu deficiențe la nivel social, poate duce la o neadaptare urmată de nedezvoltarea deprinderilor de învățare corectă și asimilare a noilor cunoștințe. În funcție de particularitățile specifice existente ale cazurilor de copii cu deficiente, trebuie determinată o strategie de dezvoltare socială și de integrare a lor.

După ce se află deficiențele copiilor ce trebuiesc integrați într-o comunitate de copii dezvoltați normal, următoarea etapă ar fi efectuarea diferitelor acțiuni ce au ca scop realizarea integrării. Mijloacele de creare a mediului climatic corespunzător integrării copiilor cu cerințe educative speciale sunt:

- a) Analiza elementelor distinctive de dezvoltare a copiilor cu deficiențe în diferite situații sociale.
- b) Crearea unor elemente de bază ale unei strategii de integrare a copiilor.
- c) Formarea personalului didactic în vederea pregătirii corecte și eficiente a copiilor cu CES.
- d) Crearea unor programe de integrare a copiilor cu CES în comunitatea locală.
- e) Realizarea unor centre zonale de tratare a copiilor cu diferite forme de CES, greu integrabili în societate.

Integrarea copiilor cu cerințe speciale este esențială pentru promovarea calității vieții acestora, accesul la educație asigurându-se indiferent de natura sau de tipul deficienței.

Este foarte important efectuarea integrării copiilor cu CES prin realizarea procesului de înțelegere a colegilor cu privire la deficiențele lor. Copiii pot fi foarte cruzi sau foarte drăguți cu alți copii care sunt diferiți de ei. Atunci când sunt în preajma lor, îi pot imita, pot râde de ei, se pot juca lângă ei fără să-i includă și pe ei, prefăcându-se că nu există. De obicei copiii reacționează așa atunci când nu înțeleg. Pentru a-i putea înțelege mai bine se pot organiza jocuri cu ajutorul cărora pot înțelege pe rând diverse handicapuri. De exemplu pentru a-i înțelege pe copiii cu deficiențe de vedere se poate propune un joc în care pe rând copiii sunt legați la ochi și lăsați să se descurce într-un perimetru definit. În felul acesta copiii vor înțelege mai bine situația în care se află un copil cu deficiențe de vedere.

Crearea unui climat favorabil în colectivele de elevi de unde fac ei parte contribuie la dezvoltarea motivației pentru învățare. Este bine ca să se învețe împreună cu ceilalți copii, și nu separat de ei. Învățarea este mult mai plăcută și eficientă pentru acești copii, dacă se folosește învățarea prin cooperare, dacă se asigură sprijin permanent atât din partea educatorului cât și a colegilor.

Cultura psihopedagogică a cadrului didactic se compune din cunoștințe de psihologie, pedagogie, metodică, într-un cuvânt din totalitatea cunoștințelor teoretice privitoare la educație și personalitatea umană, și dintr-un ansamblu de priceperi și deprinderi practice solicitate de desfășurarea, ca atare, a acțiunii educaționale. Cultura psihopedagogică a educatorului se referă la

acele cunoștințe, tehnici de lucru și modalități de acțiune care facilitează, în cele din urmă comunicarea pedagogică. Fără declanșarea unei rezonanțe în psihicul copiilor cărora li se adresează ea este neutră din punct de vedere educativ. Pregătirea psihopedagogică permite educatorului să transforme informațiile cultural-științifice în mesaje educaționale.

Atitudinea pozitivă a educatorului, a colegilor și mai ales a familiei față de acești copii, reprezintă pilonii reușitei lor școlare. Educatorul va ține seama de o serie de reguli care să contribuie într-o oarecare măsură la instrucția și educația acestor copii:

- va folosi un limbaj cât mai adecvat, verificând permanent dacă a fost înțeles;
- va folosi material intuitiv adecvat;
- va încerca legarea lecției de experiența de viață a copilului;
- se va insista și repeta aceeași temă până în momentul în care elevul o va reține, apoi va trece la altă temă (prin exerciții diversificate pentru a nu interveni monotonia);
- se va lucra pe unități mici de învățare;
- se va porni întotdeauna de la ce știu copiii;
- se vor da doar noțiuni de bază, cât mai simple, dar necesare;
- sarcinile de lucru vor fi ușoare, clare, plăcute;
- se vor urmări copiii permanent și vor fi îndrumați anticipativ, prin organizarea „perspectivelor”;
- după fiecare sarcină efectuată corect (sau parțial corect) vor fi lăudați, apreciați;
- rolul colegilor este deosebit de important în sprijinirea lor;
- să nu fie izolați de restul clasei, (așezarea lor în apropierea unui coleg mai bun la învățătură, acordarea unor responsabilități ușoare, dar permanente în cadrul colectivului).

În felul acesta există șanse mari ca tratamentul pedagogic, în completare cu cel psihoterapeutic și farmacologic, să faciliteze integrarea în grădinițele normale a copiilor cu CES. Deși acești copii ridică multe probleme, trebuie să înțelegem că fiecare individ are ceva bun în el, în fiecare se găsește o „lumină” care așteaptă să fie aprinsă, dar și menținută permanent.

Bibliografie:

Asociația Reninco România, Ghid de predare-învățare pentru copiii cu cerințe educative speciale, Editura MarLink, București, 2000.

Oprea.N Cunoașterea și tratarea diferențiată a copiilor preșcolari, Revista Învățământul Preșcolar, nr.3-4, 1995

Neamțu.C., Gherguț A. Psihopedagogie specială, Editura Polirom Iași, 2000.

Gherguț,A. Psihopedagogia persoanelor cu cerințe educative speciale: strategii de educație inclusivă. Editura Polirom, Iași, 2001.

Strategii de realizare a educației artistic-plastice în preșcolaritate – de ce și cum?

Institutor: Daniela Dorobăț
Grădinița cu P.P. nr.29, Bacău

Activitatea educativă trebuie adaptată continuu la cerințele și condițiile societății spre a-i asigura copilului, de la cea mai fragedă vârstă, un volum de cunoștințe, deprinderi și capacități, o orientare activă creatoare.

În învățământul preșcolar, stimularea creativității și ocrotirea spontaneității constituie parte integrantă a demersului de perfecționare, a pregătirii copilului pentru școală, pentru viață, în conformitate cu funcțiile vârstei preșcolare.

Fără a neglija dezvoltarea fizică, morală și intelectuală, în instituția de învățământ este necesar să se acorde o atenție permanentă dezvoltării educației estetice și, prin aceasta, stimularea creativității, grădinița, constituind un cadru favorizant afirmării acestora.

Însăși **Programa activităților instructiv-educative în grădiniță** stabilește, printre altele, sarcini și obiective referitoare la educarea creativității copiilor, la formarea gândirii independente și creatoare.

Vârsta preșcolară și școlară mică reprezintă prin particularitățile sale psihologice o perioadă deosebit de propice stimulării creativității. Această afirmație poate fi argumentată prin: bogata afectivitate, curiozitate maximă, disponibilitate volitivă.

Ca parte componentă a procesului educației integrale a personalității copilului, educația estetică vine în sprijinul educației intelectuale, contribuind la îmbogățirea cunoștințelor și a proceselor de cunoaștere.

Contactul cu obiectivele și fenomenele din natură, viața socială și artă, are partea lui de contribuție la educația morală a copilului, la conștientizarea valorilor morale ale societății și individului și are o mare forță educativă, armonizând sensibilitatea cu rațiunea. De la cea mai fragedă vârstă putem imprima în conștiința copilului convingerea că arta este un mijloc de comunicare universală între oameni, o punte între suflete care simt la fel și care nu au nevoie de cuvinte.

În cele ce urmează voi prezenta cîteva strategii de realizare a educației artistico-plastice axate pe tehnici de lucru specifice activităților de pictură :

Tehnica umedă: - constă în aplicarea culorii pe suportul umezit în prealabil. Pentru umezire suportul se fixează pe o suprafață netedă (planșetă sau sticlă) pentru a se evita vâluirea ei. Umezirea se face cu pensula mare, cu burete sau cu vată muiată în apă. Se observă că pe hârtia umedă culoarea stoarsă, stropită sau întinsă cu pensula aderă mai ușor și mai repede. Ea fuzionează cu celelalte culori mai ușor, dispersarea particulelor de culoare face să se obțină pete cu un aspect viu, transparent, catifelat, cu aspect de prospețime.

EXEMPLU:

Tehnica uscată: - constă în aplicarea culorii pe suportul uscat. Lucrările se pot realiza direct din pensulă sau sunt realizate pe baza unei schițe ușor creionate. În cazul în care se realizează mai întâi o schiță, copiii trebuie să regăsească compoziția în momentul colorării, pentru a înțelege culorile în așa fel încât prin juxtapunerea formelor și culorilor să se creeze o armonie. Tușele se trasează de la stînga la dreapta începând cu partea de sus a suportului. Spațiile mici se colorează de la exterior la interior.

EXEMPLU:

Desenul cu bețișorul pe o suprafață acoperită cu vopsea opacă - culorile pregătite (de culoare închisă: cafeniu, albastru și nonculoarea negru) se aștern cu o pensulă pe întreaga suprafață albă a suportului de hâtie. Imediat, până nu se usucă culoarea, se desenează cu un bețișor tăiat în formă de lopățiță. Aceasta rade vopseaua iar urmele lăsate sunt albe. *Desenarea cu bețișorul pe o suprafață acoperită cu vopsea opacă este o tehnică corespunzătoare pentru elevii din toate clasele* (Ilioia Maria, 1981, pg. 109), dar poate fi folosită cu succes și în grădiniță, și are efecte plastice deosebite.

Însușirea acestei tehnici îi atrage pe copii prin contrastul dintre liniile luminoase și culoarea suportului închis ce scoate în relief imaginea dorită.

EXEMPLU:

Desenul cu lumânarea - în vederea realizării sarcinii didactice propuse prin această tehnică, se procedează în felul următor: se desenează cu lumânarea pe suprafața albă sau pe suprafețe colorate și uscate. După ce desenul a fost terminat se acoperă suportul cu acuarelă în culori tari (roșu, albastru etc.). Locurile pe unde s-a desenat cu lumânarea nu primesc culoarea care a fost aplicată ulterior.

Este bine ca înainte de a începe desenul să se alcătuiască o schiță pentru ca desenul să se efectueze dintr-o dată. Compozițiile să nu cuprindă pete albe prea multe, ci să aibă ca element plastic preponderent linia.

EXEMPLU:

Tehnica imprimeurilor - etamina, voalul, firele de ață se trec prin tuș sau alți coloranți fluizi bine diluați și se așează deasupra suportului, peste materialul folosit se așează o altă foaie de hârtie care se presează bine cu palma. Se înlătură apoi țesătura de pe suprafața suport. Pe fondul astfel obținut se poate desena cu pensula sau cu bețișorul; se pot realiza unele forme spontane cu ajutorul unui fir de ață înmuiat în culoare și tras de unul din capete suport.

Tehnica, prin însăși metologia ei, este un joc ce incită și datorită așezării pânzei în falduri care dă efecte de închis-deschis, ce sugerează și alte idei, uneori de domeniul fantasticului.

EXEMPLU:

Bibliografie :

1. COJOCARIU, V. (2008), *Teoria și metodologia instruirii*, E.D.P., București;
2. COJOCARIU, V., MĂTĂSARU, M., COJOCARU, L., ș.a. (2006), *Secrete metodice în didactica preșcolară-volumul I*, Editura Casei Corpului Didactic, Bacău;
3. CRISTEA, M. (coord.) (1997), *Ghid metodic de educație plastică*, Ed. Petrion, București;
4. ILIOAIA, M. (1981), *Metodica predării desenului la clasele I-IV*, E.D.P., București;
5. POPA, V. (2000), *Activități de educație plastică în grădiniță*, Ed. V&I Integral, București ;
6. XXX (2005), *Programa activităților instructiv-educative în grădinița de copii*, Ed. V&I Integral, București;
7. XXX (2008), *Curriculum pentru învățământul preșcolar*, Ministerul Educației și Cercetării

Influența climatului familial asupra dezvoltării sistemului de valori morale ale copilului

Invățător : Ivu Cristina
Școala „Ion Creangă”, Bacău

Când unele funcții ale familiei sunt deterioare sau absente, apar traume suferite pe care copilul le resimte în modul cel mai acut cu putință, la nivelul conștiinței sale morale în curs de formare. Intenționat sau nu, sistematic sau spontan, părinții exercită și influențe în plan moral, constituindu-se așa numita “Conștiință morală” primară, care acționează ca un fel de “voce” a părinților, asigurând pe de o parte reglarea conduitelor, iar pe de alta parte o anumită securitate afectivă a copilului.

În familiile destrămate sau caracterizate prin lipsa de armonie a părinților au fost identificate mai multe cazuri de copii cu defecte de vorbire, tulburări nervoase și de caracter, perturbări sau retardări în dezvoltarea intelectuală și școlară și chiar perturbări ale moralității ceea ce demonstrează că există o strânsă legătură între așa, zisa “patologie a copilăriei mici” și psihologia sau comportamentul părinților.

Există și alte situații familiale similare care favorizează tendințe caracteriale pregnant deviante: copilul minte în permanență, săvârșește acte de furt, demonstrează agresivitate, era iritabil, lipsit de sensibilitate, dovedindu-se ceea ce se numește “copil dificil”. Aceste conduite deviante dezvoltate încă din perioada de preadolescență constituie premisa formării unei conștiințe morale deficitare, care poate stimula ulterior copilul la săvârșirea unor acte cu caracter antisocial.

Ocupându-se de dezvoltarea judecăților morale la copil ca parte integrantă a procesului de dezvoltare cognitivă oferită de procesul educației parentale, J. Piaget distinge trei faze:

- a) realistă, în cursul căreia regulile morale sunt văzute de copil ca externe lui și existând în sine, fiind absolute și neschimbătoare;
- b) egocentristă, în cadrul căreia copilul acceptă obligația de a se conforma regulilor, dar nu simte că a luat parte la crearea lor, motiv pentru care va încerca să le schimbe conform intereselor sale;
- c) faza cooperării și a respectului mutual, în care are loc internalizarea moralității (“morală reciprocității”) și acceptarea ei ca mod de reglementare a propriului comportament și a comportamentului altuia.

Concluziile sale care rezultă din concepția lui J. Piaget sunt:

- cunoașterea morală este baza acțiunii morale, astfel încât nici un copil nu-și poate dezvolta o moralitate matură până nu a trecut printr-o “morală a constrângerii”.
- influențele familiei și ale părinților trebuie dublate cu cele ale factorilor din afară, astfel cu cât copilul este mai bine integrat într-un grup de prieteni, cu atât își va dezvolta mai puternic o morală a reciprocității care validează de fapt adevărata dimensiune a comportamentului său moral autonom.

Teoria învățării sociale acordă un rol important creativității, considerând că educația morală urmărește atât conformarea indivizilor la regulile sociale dar și însușirea unei creativități aplicabile în diferitele situații de interacțiune socială. Educația morală trebuie să fie capabilă nu numai să facă copii să se conformeze la regulile unei conduite adecvate, dar și să accepte aceste reguli ca și cum le-ar fi instituit ei singuri.

Fiind o premisă principală a formării conduitei morale, educația morală în familie nu se poate rezuma la un simplu proces de transmitere didacticistă a unor cunoștințe, norme sau principii abstracte. Este necesar a avea în vedere întreg ansamblul conștiinței morale a copilului adică constituirea unor sentimente și convingeri durabile, a unor deprinderi și obișnuințe, cu alte cuvinte, a pune accentul atât pe componenta cognitivă, cât și pe cele de natură afectivă, evaluativă sau comportamentală.

Acțiunile de moralizare retorică a copilului de către părinți rămâne fără valoare atâta vreme cât aceștia nu fac nici un efort pentru a înțelege specificul personalității în curs de formare a copilului, caracteristicile biologice și psihologice, contradicțiile impuse conduitei sale morale de situația dependentă față de adult. Aceasta dependență sau heteronomie dobândește accente dramatice mai ales în cazul adolescentului care nu se ghidează după aceleași norme ca ale adultului.

Dacă copilul reprezintă un scop în raport cu obiectivul educației morale trebuie subliniat că relația de la mijloc la scop nu este niciodată lineară sau univocă, putând apărea multiple contradicții cu care se confruntă copilul în raport cu cerințele care i se impun.

Dar nu e mai puțin adevărat că educația morală poate duce și la depersonalizare, mai ales când adultul solicită necondiționat supunere și ascultare fără a ține seama că copilul este de cele mai multe ori ostil controlului exercitat asupra conduitei sale sau mesajelor educative vădit moralizatoare.

Gradul maxim al “rezistenței copilului” față de mesajele educative se înregistrează de obicei la nivelul componentei afective sau comportamentale, cea mai mare influență și mai profund modelabilă fiind – așa cum indică rezultatele cercetărilor psihopedagogice – componenta cognitive. Educația morală nu se poate reduce însă numai la influențele exercitate asupra acestei componente, complexitatea ei cerând criterii și metode ferme, pe care numai o experiență îndelungată le poate oferi.

A fi părinte este deci mai mult decât o simplă calitate față de care ne putem exalta. Ea presupune experiență, pricepere, răbdare, cu alte cuvinte toate însușirile care se cer pentru exercitarea unei adevărate profesii, ”profesia de părinte”. Iar pentru realizarea unor performanțe existenta unui climat familial favorabil și armonios și competență în educație reprezintă premise de bază.

Proiect tematic

Educatoare : Rotaru Marinela
Grădinița cu P.P. Nr. 23, Bacău

Activitățile instructive-educative se desfășoară numai după o planificare, o anticipare a activității ierarhizate pe etape și anume: anual, semestrial, pe sisteme de activități și pe activități distincte.

Pentru o activitate înțeleasă și desfășurată, răspunzând la cerințele copiilor, trebuie pregătită ținând cont de particularitățile de vârstă, de înțelegere și de ritmul copiilor, experiența, aptitudinile și înclinațiilor pe care le au. Un proiect tematic desfășurat în activitatea avută la clasă este și următorul exemplu:

În lumea insectelor **Proiect tematic**

Motto: „ Pe-o crenguță stau ciorchine,

*O mulțime de albine
Și țin sfat; așa se pare,
Ce –or fi vrând să facă oare? ”*

Argument :

Deoarece toți copiii sunt fascinați de fluturași... și pentru că m-au asaltat cu întrebări de genul : „unde trăiește albina? Cum se deplasează fluturașul? ” etc. am hotărât să desfășurăm acest proiect tematic numit : „**ÎN LUMEA INSECTELOR** ”.

Descrierea proiectului :

Grupul țintă : preșcolarii grupei mici

Durata : 1 săptămână

Resurse umane : copiii, educatoarea, părinții,

Resurse materiale : planșe, creioane colorate, hârtie glasată, lipici, coli xerox, aparat foto, hârtie creponată, acuarele, pensulă, plastilină, cdplayer, cduri .

Scopul : - dezvoltarea capacității de cunoaștere și înțelegere a mediului înconjurător;

- dezvoltarea exprimării orale, înțelegerea și utilizarea corectă a semnificațiilor structurilor verbale - orale.

Obiectivele proiectului:

- să cunoască denumirea insectelor ;
- să identifice pe imagini insectele ;
- să recunoască o insectă folositoare(exp. albina) ;
- să cunoască din ce este alcătuită o insectă ;
- să se exprime corect din punct de vedere gramatical ;
- să-și adapteze comportamentul pozitiv la cerințele grupului ;

Inventar de probleme:

<i>Ce știi copiii?</i>	<i>Ce doresc copiii să afle?</i>
gâzele sunt mici; albina face miere; cunosc existența unor insecte dăunătoare (exp. țânțarul) ;	ce sunt insectele; cum se deplasează ele; unde locuiesc insectele; ce foloase ne aduc insectele; ce rău ne pot face ele;

Centrul tematic:

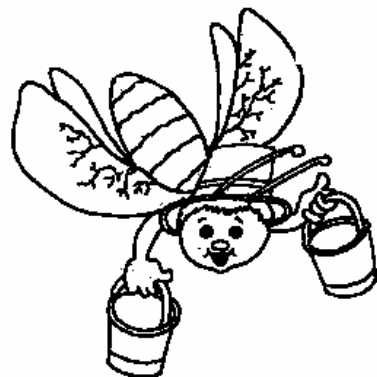
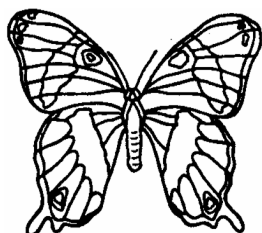
În sala de grupă, au fost expuse câteva materiale care ilustrează diferite insecte cu scopul de a stârni curiozitatea copiilor. A mai fost dotat cu cd - uri cu cântece pentru copii și cdplayer.

Finalitatea proiectului:

Evaluarea proiectului: - expoziție cu lucrările copiilor
- fotografii în albumul grupei

Metode : conversația euristică, observația, explicația, demonstrația, exercițiul, povestirea, problematizarea, aplicația, munca pe echipe.;

HARTA PROIECTULUI ÎN LUMEA INSECTELOR

Să cunoaștem insectele!

Denumire

Alcătuire

Foloase

SCRISOARE DE INTENȚIE CĂTRE PĂRINȚI

DRAGI PĂRINȚI,

*În cadrul activităților pe care le voi desfășura cu copiii, voi organiza un proiect tematic cu tema : „**ÎN LUMEA INSECTELOR**” desfășurat pe 1 săptămână în perioada 20 aprilie – 24 aprilie 2009.*

În acest scop, vă rog să discutați cu copiii dumneavoastră despre toate insectele pe care le cunoașteți .

Orice materiale legate de această temă - reviste, fotografii, imagini - sunt binevenite.

Doamna educatoare și copiii vă mulțumesc !

Inventar de activități

I. Activități pe arii de stimulare :

Biblioteca : - citim imagini cu insecte: „Alege cartea preferată”

Construcții : - gărgărița - mozaic
- stupul de albine

Artă: - colorăm albina
- colorăm gărgărița

Știință: - știm ce foloase avem de la insecte?

Joc de masă: - din jumătate –întreg
- sortăm jetoane cu insecte

Joc de rol : - de-a albinele

II. Activități pe domenii experiențiale:

Cunoașterea mediului : „Fluturașul” - observare

Educarea limbajului : „ Albinele” memorizare

Educație muzicală : „ Înfloresc grădinile” - cântec

Activități matematice : „ Câți fluturi am?” ex.mat.individual

Educație artistico-plastică : „Fluturașul” - pictură

Educație pentru societate: „Cum ne comportăm cu insectele?” - convorbire

Educație fizică :

Activități recreative :

Albinele pe floare!

Broscuțele și găzele

Zboară, zboară!

Puișori veniți la mama!

Jocuri desfășurate cu copiii în activități:

Joc didactic: Ne jucăm cu iepurașii - matematica

Scopul: verificarea însușirii numărului până la 2, raportarea numărului la cantitate;

Sarcina didactică: să numere corect elementele prezentate într-o imagine numerică;

Reguli de joc: copiii trebuie sa ridice cartonul cu un numar corespunzator celui indicat de educatoare si apoi sa caute in sala de grupa si sa aduca atatea iepurasi cati indica figura.

Material: pentru fiecare copil se dau jetoane cu unul sau doi iepurasi, iar in sala de grupa se vor aseza iepurasi- jucarii la vedere.

Desfasurarea jocului: dupa pregatirea salii de grupa si a materialului folosit la acest joc, se va anunta ceea ce urmeaza sa jucam. Copiii identifica materialul de pe masute si cel asezat la vedere, dupa care se trece la explicarea si demonstrarea jocului. Vor fi solicitati sa raspunda cat mai multi copii.

Pentru complicarea jocului copiii sunt solicitati sa caute in sala de grupa iepurasi, papusi, masini, etc. si sa aduca la masa educatoarei un numar identic cu cel exprimat de ea verbal. Pentru raspunsuri corecte copiii vor fi aplaudati de colegi, iar la finele jocului copiii vor fi recompensati cu stimulente.

Joc didactic: Iepuraşii la morcovi – educaţie fizică

Scopul: exersarea şi consolidarea săriturii libere cu desprindere de pe ambele picioare;

Sarcina didactică: să execute corect săritura şi să participe la joc active şi sportive;

Forma de lucru: doua siruri asezate la distanta in spatele liniei, reprezentand “casa iepurasilor”

Desfasurarea jocului: dupa amenajarea clasei pentru activitate formand “casa” iepurasilor si “stratul de morcovi” la care trebuie sa ajunga prin saritura, copiii vor fi impartiti in doua echipe echilibrate. Dupa explicarea jocului copiii pleaca in cursa la semnalul educatoarei “iepurii la morcovi”. Cand ajung la morcovi, copiii iau unul si se intorc la casuta tot prin saritura. Echipa care termina prima castiga si va fi recompensata prin stimulente.

Joc didactic: Cine este şi ce face? – educarea limbajului

Scopul: activizarea vocabularului ca cuvinte care denumesc unele fiinţe şi acţiunile caracteristice lor; perfecţionarea pronunţiei şi a exprimării în propoziţii scurte şi corect formulate din punct de vedere al acordului dintre subiect şi predicat.

Sarcina didactică: denumirea corectă a fiinţelor şi a acţiunii specifice lor.

Regulile jocului: copiii deschid şi închid ochii la semnalul educatoarei. La întrebarea: *Cine este şi ce face?* copiii răspund pe rând denumind animalul şi precizând de fiecare dată altă acţiune posibilă.

Elemente de joc: întrecerea, încurajarea, surpriza, aplauzele.

Material didactic: jetoane reprezentând animale, flanelograf.

Organizarea şi desfăşurarea jocului:

Mobilierul va fi aşezat în formă de cerc deschis.

În timp ce copiii stau cu ochii închişi educatoarea afişează imaginea unui animal. La semnalul ei, copiii deschid ochii privesc imaginea expusă şi dau exemple de acţiuni pe care le poate efectua animalul respectiv.

Pentru stimularea copiilor în vederea găsirii cât mai multor acţiuni educatoarea le poate sugera.

Joc didactic: Eu spun una, tu spui multe! – educarea limbajului

Scopul: consolidarea deprinderii de a folosi corect singularul şi pluralul substantivelor, precum şi de a alcătui propoziţii corecte din punct de vedere gramatical, respectând acordul dintre subiect şi predicat; stimularea rapidităţii în gândire; dezvoltarea atenţiei voluntare.

Sarcina didactică: găsirea formei de singular sau plural în funcţie de cerinţa exprimată de una din echipe; formularea unor propoziţii în care se utilizează substantivele respective.

Regulile jocului: reprezentantul unei echipe spune un substantiv, la singular sau la plural, iar cealaltă echipă răspunde repede cu forma opusă. Fiecare răspuns corect este evidenţiat printr-o bulină. Echipele vor formula propoziţii incluzând substantivele la singular sau la plural.

Elemente de joc: întrecerea, încurajarea, surpriza, aplauzele.

Material didactic: buline roşii şi albastre, 2 coşuleţe.

Organizarea şi desfăşurarea jocului:

Grupa va fi împărţită în două echipe care se vor aşeza faţă în faţă pe scăunele. Pe o măsuţă în dreptul fiecărei echipe va fi adus un coşuleţ cu buline. La semnalul educatoarei un copil dintr-o echipă

spune un cuvânt care indică un obiect, iar cel din fața lui, de la echipa adversă spune pluralul celui cuvânt. Pentru fiecare răspuns corect se acordă o bulină.

Pentru complicarea jocului se cere ca substantivul să fie însoțit de adjectiv. Exemplu: creion roșu – creioane roșii.

În ultima parte a jocului substantivele vor fi incluse în propoziții.

Bibliografie:

1. Curriculumul învățământului preșcolar, 2008- 2009
2. Didactica preșcolară, Elinor Schulman Kolumbus, București, 1998
3. Pedagogia preșcolară, Elisabeta Voiculescu, Aramis, 2001
4. Educația fizică la preșcolari, Lucia Sabău, Călin Drăgoi, Elisabeta Sabău, București, 1989
5. Jocuri didactice pentru toate grupele, C.C.D. Suceava 1977
6. Metodica activităților instructive-educative în învățământul preșcolar, Didactica Nova, 2007

Jocul în activitatea didactică

Institutor: Bîrzu Oana

Școala de Arte și Meserii Luizi Călugăra, jud. Bacău

În activitatea de fiecare zi a copilului, jocul ocupă în mod evident un loc important. Dar, jucându-se, el își satisface nevoia de activitate, de a acționa cu elemente reale sau imaginare, de a se transpune în diferite roluri și situații care îl apropie de realitățile înconjurătoare.

A ne întreba de ce se joacă copilul, înseamnă a ne întreba de ce este copil. Despre un copil nu se poate spune că el crește și atât, trebuie să spunem că el se dezvoltă prin joc. Prin el se dezvoltă funcțiile latente, ființa cea mai dezvoltată este cea care se joacă cel mai mult.

În copilărie jocul duce la antrenarea funcțiilor fiziologice cât și cele psihice, jocul având la copil rolul pe care îl are munca la adult. Așa cum adultul se simte puternic prin lucrurile care le face, așa și copilul se simte mare prin succesele sale ludice. Un adult caută să-și dovedească sieși și altora propria sa valoare printr-un rezultat real: operă artistică, construirea unei case, copilul aflat în afara lucrurilor reale și sociale, găsește acest substitut prin joc. Un copil care nu vrea să se joace este un copil a cărui personalitate nu se afirmă, care se mulțumește să fie mic și slab, o ființă fără viitor.

După împlinirea vârstei de 6 ani în viața copilului începe procesul de integrare în viața școlară. De la această vârstă, o bună parte din timp este rezervată școlii, activității de învățare. În programul său zilnic apar schimbări impuse de ponderea care o are școala, schimbări care nu diminuează dorința de joc a copilului, care rămâne permanentă pe parcursul întregii copilării.

Elementele de joc încorporate în procesul educativ îl pot motiva și stimula puternic, mai ales în prima parte a învățării. Folosirea jocului în lecție face ca elevul să învețe cu plăcere, să fie interesat de activitatea care se desfășoară, face ca cei timizi să devină mai volubili, mai activi, mai curajoși, mai încrezători în puterile lor, mai multă siguranță în răspunsurile lor.

Și în activitatea școlară se pleacă de la principiul că un copil nu face bine decât ceea ce vrea el să facă (ca și în cazul adultului). Motivația intrinsecă nu apare la comandă.

Jocul didactic poate fi folosit cu succes în captarea atenției elevilor pe tot parcursul activității didactice, înlăturând plictiseala, dezinteresul. Se știe faptul că jocul are o structură a sa, are reguli sub forma unor succesiuni ordonate. Disciplina cerută de regulile și structura jocului nu este considerată supărătoare pentru cel care joacă. Pe lângă aptitudinea de a se conforma regulilor, mai trebuie să existe și voința de a le realiza. El este câteodată obositor, chiar istovitor. El nu se naște din lene, ci din voință.

Prin intermediul jocului copilul ia contact cu alții, se obișnuiește să țină seama de părerea altora, jocul fiind o activitate de grup. În cazul jocului de grup, fiecare trebuie să țină seama de celălalt. Acest lucru reclamă de la fiecare elev o permanentă trecere de la coordonare la subordonare, un spirit de echipă, cum se spune în limbaj sportiv. Această atitudine de coordonare și subordonare nu este determinată de constrângere, ci se realizează în mod activ de către elevi în desfășurarea jocului.

Învățătorul poate folosi jocul și pentru a cunoaște mai bine elevul. Prin joc el își afirmă personalitatea, arată inteligența, voința.

Abordarea integrată a curriculumului în învățământul preșcolar

Inst.Luța Amelia G.P.P.Nr.9”Prichindelul”

Jud. Suceava

În contextul multiplelor schimbări din societatea actuală, domeniul învățământului nu putea fi plasat decât sub semnul reformei, adică al schimbării formei, structurii interne, realităților stabile, a modului de existență, organizare, structurare a elementelor componente: conținuturi, obiective, strategii, mijloace, metode. Necesitatea adaptării la cerințele europene a impus restructurarea adaptivă a învățământului preșcolar, prin elaborarea și aplicarea unui nou curriculum. Acest curriculum integrat reprezintă o modalitate inovatoare de proiectare, care presupune sintetizarea și organizarea didactică a conținuturilor din domenii diferite ale cunoașterii, astfel încât să se asigure achiziția de către preșcolari a unei imagini unitare despre lumea reală. Promovând ideea planificării pe teme, acest curriculum este gândit în spiritul aplicării metodei proiectelor, ceea ce facilitează demersul abordării integrate..

În practica educațională recomandarea proiectării integrate a curriculumului este considerată o adevărată provocare pe care învățământul preșcolar a acceptat-o atât la nivelul proiectării documentelor curriculare, cât și la nivelul micropedagogic, al practicii zilnice.

Metoda proiectelor pune în centru activitățile educative cu caracter integrat și abordarea complexă a conținuturilor. Astfel, actul educativ devine complex și creativ, stimulându-i pe copii în vederea asimilării cunoștințelor.

Se pune astfel accent pe flexibilitate și creativitate în realizarea situațiilor didactice, pe evitarea rutinei și în direcția transformării învățământului bazat pe informație și reproducerea ei, într-un învățământ global, integrat. Așadar, din aceasta perspectivă, demersul didactic poate fi realizat prin activități integrate, complexe, ce reunesc într-un tot indivizibil cunoștințe specifice diferitelor categorii de activități. Acest tip de activitate aduce o altă viziune asupra conținuturilor și procedeele de transmitere a lor, dar urmărește atingerea aceluiași scopuri și obiective. Realitatea înconjurătoare nu este compusă din obiecte separate, ci mai ales din realități în care intră și aceste obiecte. De aici și necesitatea desfășurării activităților integrate în care abordarea realității se face printr-un demers global, renunțând la fragmentare, la granițele dintre categoriile și tipurile de activități. Astfel se realizează o contopire a conținuturilor învățării într-un scenariu unitar, de cele mai multe ori ciclic, în cadrul căruia tema se lasă investigată cu mijloacele diferitelor științe. Aceste activități aduc un plus de lejeritate, flexibilitate și mai multă coerență procesului de predare-învățare-evaluare, punând accent deosebit pe joc, ca metodă de bază în învățământul preșcolar.

Deși abordarea în manieră integrată oferă mai multă libertate atât educatoarei (în proiectarea activității), cât și copilului(în realizarea sarcinilor), aceasta nu se poate realiza oricum, ci respectându-se anumite condiții. În primul rând, este indispensabilă stabilirea cu claritate atât a obiectivelor, cât și a conținuturilor activităților zilnice pentru ca, pe baza acestora, să poată fi gândit un scenariu didactic. Astfel, una din condițiile reușitei unei activități integrate, o constituie conceperea și elaborarea unui scenariu didactic bine definit și întocmit de către educatoare, scenariu în care sunt incluse atât elementele componente ale activității(ADE și/ sau ALA) dar și cele care fac legătura dintre aceste elemente componente(tranziții, rutine), toate încheiate sub forma unei povestiri din care transpare „firul roșu” al activității. Din acest scenariu didactic nu poate lipsi motivarea, elementul- surpriză menit să capteze, să orienteze și să dirijeze atenția copiilor spre sarcinile ce le au de rezolvat pe parcursul activității și să canalizeze activitatea copiilor spre elucidarea problemelor prezentate. Totodată, scenariul didactic este acela care îi orientează pe copii să opteze pentru diverse activități de grup pe arii de stimulare. Acest lucru oferă posibilitatea alegerii domeniilor de învățare și a materialelor, încurajând copiii să se manifeste, să observe, să gândească, să investigheze, să facă predicții, să exprime idei și păreri, să-și asume diverse roluri.

Cercetările teoretice, dar și practica educațională au relevat multiplele beneficii pe care le au cei trei parteneri ai procesului educativ(copii, educatoare, părinți) ca urmare a aplicării acestei metode a abordării integrate. Primii beneficiari sunt copiii care se manifestă natural, având mai mare libertate în acțiune, devin mai responsabili, participând la procurarea de materiale, își pot alege aria de stimulare ce reprezintă interes deosebit pentru ei, beneficiază de o învățare activă, își exersează și dezvoltă anumite competențe(capacitatea de a comunica, creativitatea, lucrul în echipă), au posibilitatea de a-și planifica propriile activități și devin participanți activi ai propriei formări. La rândul său, educatoarea are șansa de a cunoaște mai bine copiii, depistează diverse tipuri de comportament și poate realiza o evaluare completă a fiecărui copil.

Și părinții beneficiază de multiple avantaje, deoarece le este înlesnită cunoașterea mai aprofundată a activității din grădiniță și implicarea efectivă în realizarea acesteia. Totodată, părinții au posibilitatea de a monitoriza progresele copiilor și de a interveni la momentul oportun, de a le sprijini evoluția, toate acestea în colaborare cu educatoarea, dezvoltându-se astfel o relație mai strânsă cu aceasta, dar și cu ceilalți părinți.

Așadar, abordarea integrată, propusă de noul curriculum preșcolar, ca modalitate de bază a realizării activității în grădiniță, nu reprezintă altceva decât o împletire și fuzionare a conținuturilor într-o formă atractivă, originală și mobilizatoare pentru copii, conducând activitatea acestora spre investigare, documentare, cercetare și aplicare în practică a celor învățate.

Bibliografie:

- MECT - *Revista Învățământului Preșcolar*- Nr.1-2/2009
- Mateiaș, Alexandra – *Pedagogie pentru învățământul preșcolar*, E.D.P., 2003
- Lespezeanu, Monica – *Tradițional și modern în învățământul preșcolar românesc*, Editura Omfal Esențial, București, 2007
- *Curriculum pentru învățământul preșcolar*

Șase pui și-o biată mamă (Prelucrare după Vasile Militaru)

Educ. Elena Năstac Grădinița Nr. 1 Adjud, jud. Vrancea

Înv. Săndulache Daniela - S.A.M. N. Bălcescu, Școala cu Clasele I-VIII Galbeni, jud. Bacău

Povestitorii:

1. În locul iernii- primăvară
Și scurte ploi ne-nviorează iar.
Întreabă iarba: "Ce se-ntâmplă-
aici?"

Cu colțul inimii țâșnit afară.

2. Măru-n iarnă zgribulit
S-a schimbat, s-a priment,
Căci îi vin în ospeție
Fluturași de pădăie,
Gâze-n șorțuri colorate,
Păsări gureșe, moțate.

1. Prin amurgul de prier
Iuți, precum andrelele,
Se-ntorc rândunelele
Înflorind întregul cer.

2. Unde-au stat atâtea luni?

Cum au dus-o-n alte lumi?

1. Încă un ocol în zbor,

Căutându-și cuibul lor.

Îl găsesc. Spre el se lasă...

Bine ați venit acasă!

S-au întors de-acum aici

Berze, cuci și rândunici

Și deretică, grăbit,

Cuibul ce l-au părăsit.

2. Într-o zi, urcai pâș-pâș,

Tocmai pe acoperiș

Și descopăr, va să zică,

Șase pui de rândunică.

Îi privesc cam cu mirare

Cum ei învățau să zboare.

Puii: (Cântă.)

Noi suntem foarte fericiți,

C-am învățat zbura

Și suntem tare mulțumiți,

Că ne putem plimba!

1. Hai mai sus, hai mai sus!

2. O, ne bucurăm nespul!

3. Zbor spre plop-acela gros!...

4. E periculos!!

5. Ai uitat povața mamei?!

6. Nu te-ndepărta în hău,

Că te paște un vânt rău!

Rândunica:

Dragii mamei puișori,

Nu zburați până la nori!

Haideți, toți în cuib intrați,

Ce-am adus eu să mâncați

Și apoi să vă culcați,

C-apoi zbor spre răsărit...

Puii:

4. Cât este ziua de mare,

Umbli după-agonisit.

5. Iar pleci, mamă...

Nu te odihnești?!

6. Niciodată tu nu obosești?

Un copil:

Tare-i mândră rândunica
Ce-are-n cuibu-i șase pui!
Privește spre ei, sărmana,
Ca la chipul soarelui.

Alt copil:

De cu zori pleacă săgeată
Căutând pe deal și văi
Hrană pentru puii săi.
Și-n iubirea-i, nu odată
S-a culcat ea nemâncată,
Dar destul de fericită
Că nu s-a-ntâmpat nicicând
Dintre pui s-adoarmă unul
Ars de soare și flămând.

Povestitorii:

Dar când toți puteau să plece
Încotro voiau sub slavă,
Rândunica, istovită,
A căzut la pat, bolnavă...
Și cu ochii plini de lacrimi,
Zise celor șase pui:

Rândunica:

Dragii mamei, eu de-aseară
Simt în inimă un cui,
Aripile greu mă dor
Și nu pot ca să mai zbor...
Dumnezeu mi-a dat putere
Oricât am avut nevoi,
Să găsesc întruna hrană
Totdeauna pentru voi...
Astăzi, fiindcă sunt bolnavă,
Dragii mamei, se cuvine,
Mari, cum v-a făcut măicuța,
Să-ngrijiți și voi de mine.
Și ca nimeni dintre pui
Să nu simtă că mi-e rob,
Fiecare să-mi aduceți
Zilnic numai câte-un bob.
Ale voastre șase boabe
milostive
Mă vor ține
Până când o să vrea Cerul
Să mă facă iarăși bine...

Puii:

1. N-avea grijă, mamă scumpă.
Fără să mai stau pe gânduri
Eu acuma plec la muncă!
2. Voi zbură neconținut
Peste câmpul înflorit,
Ca s-aduc boabe de grâu
Din lanul de lângă râu!
3. Nu-și au rostul rugi fierbinți
Ca să îngrijim o mamă...
Nici nu vei băga de seamă
Când ai tăi copii iubiți
Îți împlinesc orice dorințe.
4. Sunt un pui puțin mai mic,

Dar un bob dintr-un spic
Pot s-aduc, că sunt voinic!

5. Câte nopți tu n-ai dormit,
Măicuță, pentru noi...
Și-acum prilejul s-a ivit
Să îți întoarcem înapoi
Tot binele făcut!
6. Hărnicuță și cuminte
Tu, mamă, m-ai crescut.
Iar acum, dacă-ai răcit
Și puterea ți-a slăbit,
Se poate să te refuzăm?!
Haide, frățioare,
Să plecăm!

Povestitorii:

1. Și cu multă-nflăcărare
Au zburat cei șase pui
Și-au adus vreo șase zile
Fiecare bobul lui.
Mai departe însă puii
Beți de-al slăvilor înalt,
Toți credeau și-aveau nădejdea
Că-i va duce celălalt.

2. Rândunica n-a murit,
De ea Domnul s-a-ngrijit.

1. Puii noștri au crescut,
Rostul și-au găsit în viață
Pe la cuiu n-au mai trecut,
Alte griji aveau în față!
2. Cunoaștem povestea lor
De la doi fluturi sprintari
Ce-au plecat ca să-i găsească,
Mama să și-o îngrijească.

Fluturele 1:

Doamne, mult am colindat
Prin văzduhul luminat...

Fluturele 2:

Nici un pui nu am găsit.
Oare nu ne-am rătăcit?

Fluturele 1:

Hai să ne lăsăm ușor
Pe o floare de bujor!

Fluturele 2:

Bujorel cu mult parfum,
N-ai văzut trecând pe drum
Șase pui de rândunică?

Fluturele 1:

Vești am vrea ca să le dăm
Despre buna lor mămică.

Bujorul:

Este unul, dar...se pare
C-a ajuns vedetă mare.
Și-a luat-o rău în cap
Stă-mbrăcat numai în frac

Și cât e ziua de mare
Cântă, cântă...

Fluturele 2:

Se crede privighetoare!?

Fluturele 1:

Haide iute să-l găsim,
Cântul să i-l potolim!

Fluturele 2:

Mulțumim, bujor roșcat,
Pentru sfatul ce ne-ai dat.

Puiul1:(Cântă.)

Eu sunt artist,
Sunt cel mai bun,
Cel mai distins!
Talentul meu
E greu de atins!
Sunt tare mândru
Să-ncânt pădurea
Cu trilul meu divin
Și cred că am ales
Cel mai plăcut destin!

Fluturele1:

(aplaudând)

Frumos interpretat,
De nota zece!

Puiul1:

Pe zi ce trece,
Cânt tot mai frumos
Și nimeni nu mă-ntrece!

Fluturele2:

Te-mbeți cu apă rece!

Fluturele 1:

Adevăru- acesta, frate,
Să-l ții minte până mori:
Soare dacă-ai fi-ntre sori,
De te-ai lăuda tu însuși
Nu te-nalți ci te cobori!

Fluturele 2:

Cânți frumos, asta e drept,
Cântul tău mai sus te-nalță...
Dar să-mi spui:
O fi corect ca s-o uiți așa ușor
Pe ființa ce-ți da viață?!

Puiul 1:

Mama-i bine, sănătoasă...

Fluturele1:

Dar de când n-ai fost pe-acasă?

Puiul 1:

Păi...Gândesc că frații mei,
Ce sunt mai bogați ca mine
Au mai vizitat-o ei...

Fluturele 2:

Rândunica e pe moarte
Și...cei șase pui, se poate
Să nu-i ducă nici măcar
Un bob zilnic în hambar!?...
Fluturele 1:

Spune repede, de știi,

Didactica Nr.12

Unde sunt ceilalți cinci pui?!

Puiul 1:

Unu-i dus la școli înalte,
Ca să plece-n țări mai calde
Mai deștept, mai învățat!

Fluturele 2:

Ei, aș...

Celălalt fârtat, unde-i oare?

Puiul1:

Cel de-al treilea frate-al meu
Nu o duce foarte greu,
Că de-o lună-i însurat.

Fluturele2:

Ce nevestă și-a luat?

Puiul 1:

Rândunea de neam bogat!

Fluturele 1:

Și de mama a uitat...

Fluturele 2:

Următorul frățior unde-i,
Pui de rândunea?

Puiul 1: (Plânge)

Simt că mor

De rușine și de dor

De sărmana maica mea...

Ceilalți doi nu se despart:

Și-au deschis o moară-n sat.

Fluturele 1:

A, deci s-au privatizat!

Fluturele 2:

Și de mama au uitat...

Fluturele 1:

Dar de puiul cel mai mic

Nu ai mai aflat nimic?

Puiul 1:

Puiul mic... e-o rândunea.

Sunt mândru de sora mea!

Casa Modei din cel nuc

Este-a ei și-a unui cuc.

Azi, rochița rândunicii

E la modă-n largul luncii.

De acolo și eu mă-mbrac,

Vezi ce bine-mi stă în frac!?

Fluturele 2:

Văd că valul te-a luat

Și de mama ai uitat...

Puiul1:

Uite, zbor să le-amintesc

Că până-i soarele la asfințit

Avem o datorie sfântă de

îndeplinit.

Povestitorii:

1. Puii au plecat în grabă

Înspre cuib, la mama bună,

Să îi spună ce isprăvi

Zi de zi ei mai făcură.

2. Și în zborul ca săgeata

Fiecare se gândea:

Oare mama-i va ierta?

1. Dar povestea este tristă,

Căci uitata lor mămică

Murise deja de foame...

Iaca-așa s-a prăpădit

Cea mai bună rândunică!

2. Iată cum o biată mamă

Crește cinci sau șase pui,

Însă șase pui, adesea,

Nu pot toți hrăni o mamă!

1. De trăiește-a ta mămică,

Mulțumește-i celui care

Hărăzitu-i-a viață,

Dumnezeului cel mare.

2. De trăiește-a ta mămică,

Cată să îi afli vrerea.

E bătrână și slăbită?

Ție ți-a jertfit puterea!

1. Nu e dat oricui pe lume

Fericirea dată ție.

Mulți o pierd și-o plâng

sărmanii

Din a lor copilărie.

Să veghezi la capul mamei,

Să-i arăți mereu iubire,

Ca-n sfârșitul vieții sale

Ea să afle mulțumire.

De trăiește-a ta mămică

Îngrijește-o cu iubire,

Ca albitul cap să-și plece

Spre odihnă-n mulțumire.

Iar de ești orfan pe lume

Și mămica ta-i sub glie

Valurile vieții aprigi

Când asupra-ți vor să vie,

Amintește-ți de mămica

Când te legăna în șoapte

Când la patul tău de boală

Ea veghea și zi și noapte.

Te îndreaptă spre mormântul

Care-ascunde-a ei făptură

Și să-ți pleci genunchii-n rugă

Și să uiți de- a lumii ură.

SFÂRȘIT

Inv. Carmen Isop
„Toamna în clasa noastră,,

O elevă talentată, REBECA

*Am ajuns în clasa a patra
Merg grăbit spre școala mea.
Afară plouă cu găleata
Note bune voi lua!
Toamna își ascunde chipul
După frunzele uscate,
Zboară păsările-n zare
Prin păduri întunecate.
Dacă toamna n-ar fi tristă
Multe lucruri s-ar schimba
N-ar mai exista nici ploaie,
N-ar mai fi nici vreme rea.
A căzut și prima brumă
Mai plouă din când în când,
Câteodată mai și ninge
Și ușor adie-un vânt.*

Rebeca Farcaș, clasa a IV-a, Școala cu Clasele I-VIII Lespezi,
jud. Bacău
Coord. **Inv. Sorina Ghiurcă**
2007, octombrie

t
o
a
m
n
a

Atunci când vara a plecat

Totul trist ea a lăsat.

Să picure a izbutit
Semn că toamna a venit!

Nimeni nu mai stă afară,
Nu-i căldura de-astă vară,
Acum toarnă cu găleata,
Trece-o ploaie, vine alta.

Toamna nu se potolește:
Suflă frunzele, firește.
Din frunzele înverzite
Au devenit aurite.

Școala este liniștită
Pe o bancă prăfuită
Este scris pe o hârtie
„Toamnă, toamnă aurie.“

Toamna a venit
Florile a vestejit
Păsările-a alungat
Totu-n jur stă supărat!
Lunca toată e pustie
Fără mierla cea zglobie,
Acum și ea aplecat
Doar cuibul l-a mai lăsat.

Văl de brumă argintie
Frunză mare, aurie!
Copaci goi peste câmpie
Bate-n poartă....

Cine vine?
Copt porumbul colo-n zare
Nori de plumb pe cerul mare.
Ce semne sunt astea oare?

Pe cerul ferit de nori
Mulți cocori sunt călători,
Zboară, zboară-ncetișor,
Alte păsări sunt în zbor.

Este sfârșitul toamnei.

Vântul șuieră cu putere îndoind copacii. Vremea este foarte rece. Iarna se apropie. Este atât de frig încât bălțile îngheață. Gerul îți pișcă nasul și picioarele. Începe să ningă. Prima zăpadă aduce cu ea chiotele copiilor. Norii de cenușă plutesc în înaltul cerului. Mingea de aur este din ce în ce mai palidă. Frunzele capătă culori calde. Stropii reci de ploaie lovesc pământul fără milă.

Porumbul tremură în haina lui zdrențuită. Păsările pier în zarea întunecată. Fructele din livadă au fost puse la adăpost.

Toamna a învăluit totul într-o mantie numită „Tristețe”. Este seară iar miresele coboară ușor. Se sting în aerul rece.

Într-o zi , în cer, fetele Anului stăteau în palat și nu se puteau opri din ceartă. Ele se certau deoarece nu puteau să se hotărască cine să domnească în acea perioadă a anului.

*Anul a venit la ele și le-a spus că a hotărât ca Toamna să domnească. Celelalte fete erau nespuse de mâniate și se gândeau la ceremonia din seara când Toamna va primi coroana. Veni seara și Toamna a fost încoronată, primind și numele de „ **Toamna, regina bogăției și frumuseții** „. Toamna își luă coroana în mână, iar Vara îi spune că ea este cea mai bogată dintre toate, ea trebuie să domnească. Primăvara sare și ea cu gura , amintindu-i că ea a domnit mai demult. Se iscă o ceartă mare între ele. Ca să le despartă, bătrânul tată, hotărî să le testeze bunătatea, frumusețea și dărnicia. Cea care va aduce coșul cu cele mai frumoase fructe, aceea să domnească.*

Primăvara se retrase, ea nu putu să pună în coș aproape nimic, Vara îl umplu cu cireșe, cu piersici, cu căpșune, mure, iar Iarna pune doar gheață și zăpadă. Vine Toamna. Din coșul ei , pe care abia îl mai purta pe umeri , se răspândea o aromă dulce de gutuie, sau de mere, sau de pere, sau poate toate la un loc. Strugurii le făceau cu ochiul, merele zâmbeau vesele și îmbujorate, gutuile, cam palide, nu se rușinau de culoarea lor, împrăștiu parfumuri îmbietoare.

Cine putea purta coroana? Toate surorile Toamnei, rușinate , lăsară capul în jos și primiră înfrângerea. Toamna e unică!

Despre REBECA:

„Venită din lumea copilăriei și a satului, Rebeca vrea să redea cuvintelor limba spațiului cuprins cu ochi de copil, prin alcătuire simplă, în care se ascunde profunzime:

Afară plouă foarte tare/Și zgomotul e foarte mare./ Picături bat în fereastră/E totul trist în casa noastră.

Poezia are ceva melancolic, ușurința cu care vede realitatea înconjurătoare este animată de elemente care populează spațiul (casa , mama, bunica, ploaia, fulgul, etc).

Puritatea versurilor este autentică, stângăciile începutului se simt și sunt lăsate așa cum a dorit mica poetă. Este un copil deosebit, are părul de culoarea focului, și este pistruiată primăvara. Este o fetiță micuță de statură, dar cu o energie de nebănuie. Trăsăturile frumoase, fine, uneori cam aspre, melancolia aproape permanentă, fac și din prezența fizică o ușoară nedumerire: „*Este un copil interiorizat?*” De multe ori se închide în lumea ei, nu comunică. Atunci știm că Rebeca este cu imaginația departe. Și o lăsăm în spațiul dintre poezie și culoare, acolo unde se simte în largul ei.

Dintotdeauna a citit cu o ușurință de invidiat, iar creionul îl mănuieste cu măiestrie uimitoare, realizând compoziții figurative de excepție. De la locuri comune, obișnuite, te poartă cu imaginația ei pe tărâmurile mirifice, exotice, pe care nici nu le bănuiești. De atâtea ori, în acești patru ani de școală primară, ne-a încântat cu creațiile sale deosebite. Alături de pasiunea pentru desen se află și aceea pentru literatură. Am adunat în paginile acestei cărți doar câteva din gândurile fetei. Tu, micule cititor, luând contact cu lumea Rebecăi, o lume de poezie, îmi vei da dreptate! Rebeca este talentată. Sper din suflet ca primele începuturi literare să nu se oprească aici! **Inv. Sorina Ghiurcă**

Prefață la „Anotimpurile în anii de școală primară”

Aceasta s-a întâmplat demult, între anii 2003-2007, când Rebeca făcea parte din colectivul clasei mele. Ea, și alte fetițe talentate, îmi umpleau existența în acea perioadă. Erau o explozie de creație literară și plastică, dornice mereu de a născoci frumosul.

Toate versurile Rebecăi au fost compuse în clasă , în orele de opțional, fără a interveni altcineva din exterior măcar cu un sinonim. Avea caietul mereu plin cu poezii. Spre sfârșitul anului școlar i-am cerut „*puțin caietul acasă*”.

Doamna, dar aveți grijă de el! mi-a atras atenția ea, grijulie.

Î-am tehnoredactat toate creațiile și i-am publicat cartea „*Anotimpurile în anii de școală primară*”. A fost o mare surpriză pentru colegi și pentru părinții ei care erau plecați în străinătate.

Acum a ajuns în clasa a șasea. Poate vă întrebați dacă mai compune cineva versuri...dacă mai desenează cineva....

Atât a fost! Rebeca ar mai avea multe de spus...dar...

Într-o zi , ca oarecare
Însă una , fără soare
Florile s-au întrebat
Soarele unde –a plecat?

De ce- i cerul înnorat?
De ce soarele-a uitat,
Că atunci când lumina
Natura se-nveselea?

Florile ce-au întrebat,
Repede s-au sesizat...
Ploaia-ncet, încet venea,
Și liniștea dispărea.

Fulgerele tresăreau,
Picăturile loveau,
Fără milă și blândețe,
Pământul plin de tristețe.

Așa-i o ploaie de vară:
Scurtă, rece și ușoară;
Ploile sunt minunate.
Noi le prețuim pe toate!

Dezvoltarea inteligenței, creativității și afectivității copiilor preșcolari prin utilizarea metodelor și tehnicilor interactive

**Educatore: Ștefan Mariana
Gădinița cu P.P.NR.29, Bacău**

Dezvoltarea inteligenței și a creativității copiilor presupune stimularea la copii a curajului de a expune propriile idei , de a elabora o strategie de lucru și de a nu aștepta soluții din partea adulților.

Creativitatea, așa cum spune Harris(1998) este o capacitate: aceea de a imagina sau de a inventa ceva nou; este o atitudine: aceea de a accepta schimbarea și noutatea, disponibilitatea de a „te juca” cu idei și posibilități, o flexibilitate în concepții, un obicei de a căuta moduri pentru a îmbunătății lucrurile; este un proces: persoanele creative muncesc mult și continuu pentru a îmbunătății ideii și soluții, găsind alternative și redefiniri pentru munca lor.

Pentru stimularea creativității și inteligenței copiilor se pot utiliza metode noi, interactive care să stimuleze curiozitatea și să dea libertate de exprimare copiilor, cum ar fi : metoda „Brainstorming”, „Brainwriting”, tehnica „Ciorchinelui”, metoda „Cubului”, tehnica viselor. Aceste metode și tehnici pot fi folosite cu succes în toate categoriile de activități având ca finalitate dezvoltarea flexibilității gândirii, dezvoltarea originalității răspunsurilor preșcolarilor, dezvoltarea gândirii divergente; oferă

posibilitatea manifestării libere, spontane a imaginației copiilor; crește productivitatea creativității individuale ca urmare a interacțiunii membrilor grupului.

Interactivitatea grupului de preșcolari presupune atât cooperarea, definită ca „formă motivațională” a afirmării de sine, incluzând activitatea de avansare proprie în care individul rivalizează cu ceilalți pentru dobândirea unei situații sociale sau a superiorității, cât și competiția, care este o „activitate orientată social, în cadrul căreia individul colaborează cu ceilalți pentru atingerea unui țel comun”(D.Ausubel,1981).

Există o dinamică intergrupală cu influențe favorabile în planul personalității, iar subiecții care lucrează în echipă sunt capabili să aplice și să sintetizeze cunoștințele

În moduri variate și complexe, învățând în același timp mai temeinic decât în cadrul grupului individual.

Avantajele interacțiunii grupului sunt: activitatea de grup este stimulativă în rezolvarea sarcinilor complexe iar obținerea soluției este facilitată de emiterea soluțiilor multiple și variate; stimulează efortul și productivitatea, dezvoltă capacitățile copiilor de a lucra în echipă

- Dezvoltă inteligențele multiple, capacități specifice inteligenței lingvistice (ce implică sensibilitatea de a vorbi și de a scrie), inteligența logico-matematică (ce constă în capacitatea de a analiza logic problemele, de a realiza operații matematice, de a face deducții), inteligența spațială (care se referă la capacitatea, potențialul de a recunoaște și de a folosi patternurile spațiului), inteligența interpersonală (capacitatea de a înțelege intențiile, motivațiile, dorințele celorlalți creând oportunități în munca colectivă), inteligența naturalistă (care face omul capabil să recunoască, să clasifice și să se inspire din mediul înconjurător) și inteligența morală (preocupată de reguli, comportament, atitudini). (Gardner H, 1993).
- Stimulează și dezvoltă capacități cognitive complexe (gândirea divergentă, gândirea critică, gândirea laterală - capacitatea de a gândi și de a cerceta lucrurile în alt mod, de a relaxa controlul gândirii).
- Munca în grup permite împărțirea sarcinilor și responsabilităților în părți mult mai ușor de realizat.
- Timpul de soluționare al problemelor este de cele mai multe ori mai scurt în cazul lucrului în grup decât atunci când se încearcă găsirea rezolvărilor pe cont propriu.
- Cu o dirijare adecvată, învățarea prin cooperare dezvoltă și diversifică priceperile, capacitățile și deprinderile sociale ale elevilor.
- Interrelațiile dintre membrii grupului, sporește interesul pentru o temă sau o sarcină dată, motivând preșcolarii pentru învățare.
- Lucrul în echipă oferă copiilor posibilitatea de a-și împărtăși părerile, experiența, informațiile.
- Se reduce la minim blocajul emoțional al creativității;
- Interacțiunea colectivă are ca efect și dobândirea unor comportamente tolerante față de opiniile celorlalți.

Învățământul modern preconizează o metodologie axată pe acțiune, operatorie, care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității.

Educatorul trebuie să cunoască și să folosească adecvat metodele și tehnicile de predare-învățare menite să stimuleze activismul și creativitatea copiilor.

Educatorii care respectă ideile copiilor îi ajută să gândească și să-și rezolve problemele singuri. Copiii care sunt liberi să greșescă, să exploreze și să experimenteze, se vor simți liberi să inventeze, să creeze și să găsească multiple modalități de rezolvare a situațiilor întâlnite. Copilului trebuie să-i dai libertatea să greșască și să învețe făcând diferite lucruri, astfel activitățile vor fi mai eficiente și mai distractive, dând farmec imaginației și învățării. Astfel, educatorii ar trebui: să accentueze procesul și nu produsul, să asigure un mediu care să permită copiilor să exploreze și să se joace fără restricții, să primească cu deschidere și bunăvoință ideile copiilor și să nu-i forțeze să gândească ca adulții, să ofere timp copiilor să exploreze toate posibilitățile, să spună copiilor că orice problemă are mai multe soluții, să nu descurajeze copii spunându-le că ideile lor nu sunt practice.

Educatorul poate oferi activități cu multiple oportunități pentru un comportament creativ. Pot propune obiective care cer muncă originală, învățare independentă, proprie inițiativă și experimentare.

Un educator care va reuși să elimine din calea copiilor blocaje precum: existența unui singur mod corect de face lucrurile, obligând copii să fie realiști, fără a-i lăsa să viseze, comparând copii între ei, descurajând curiozitatea copiilor, va constata în timp că "la a căror formare a contribuit vor deveni oameni echilibrați, inteligenți și originali."

„Pedagogia modernă nu caută să impună nici un fel de rețetar rigid, dimpotrivă, consideră că fixitatea metodelor, conservatorismul educatorilor, rutina excesivă, indiferența etc. aduc mari prejudicii efortului actual de ridicare a învățământului pe noi trepte; ea nu se opune în nici un fel inișiativei și originalității individuale și colective de regândire și reconsiderare în spirit creator al oricăror aspecte care privesc perfecționarea și modernizarea metodologiei învățământului de toate gradele. În fond creația în materie de metodologie, înseamnă o neconținută căutare, reînnoire și îmbunătățire a condițiilor de muncă în instituțiile școlare."

(Ion Cerghit, 1997)

Luând în considerare toate aceste aspecte, educatorul trebuie să-și revizuiască metodele de lucru și să adopte o atitudine deschisă către nou în scopul unei educații bazate pe independența copilului. O educație „a copilului, de calitate este o educație bazată pe experimentare, libertatea de a expune propriile idei și sentimente, exploatarea celor din jur fără restricții, încurajarea creativității. Toate acestea vor duce la dezvoltarea inteligenței copiilor într-un mod relaxat și original.

-

Cuprins

Nr. crt.	Titlul materialului publicat, autorul , școala și localitatea	Pag.
1.	<u>Integrarea , toleranța și acceptarea copiilor cu cerințe educative speciale</u> <i>Inv. Bulgaru Gianina, Școala cu clasele I-VIII „Ioniță Sandu Sturdza” Săucești, jud. Bacău</i>	4
2.	<u>Importanța studiului limbii române în școală</u> <i>Prof. de limba română Borhan Crenguța, Școala nr. 8, Botoșani</i>	6
3.	<u>Evoluția școlară a elevului prin citit-scris</u> <i>Inst. Ferician Carla Andreea Florina, Școala cu clasele I – VIII „Octavian Goga”, Oradea, jud. Bihor</i>	8
4.	<u>Anotimpuri în sunet, culoare, cuvânt -Opțional clasa a II-a</u> <i>Inv. Sorina Ghiurcă, Școala cu Clasele I VIII Lespeyi , jud. Bacău</i>	10
5.	<u>Modalități de organizare a orelor de educație civică</u> <i>Inst. Ionescu Mihaela, Școala Nr. 37 “Mihai Eminescu”, Craiova, jud. Dolj</i>	15
6.	<u>Coordonate metodologice ale cercetării privind rezolvarea problemelor de aritmetică (studiu de specialitate)</u> <i>Inst. Barcan Carmen – Mihaela, Școala cu Clasele I-VIII Barați, jud. Bacău</i>	17
7.	<u>Rolul comunității în reușita educației incluzive</u> <i>Inst. Brahariu Angela, Școala cu cl. I-IV Cumpărătura, jud. Suceava</i>	19
8.	<u>Demersuri creative în cadrul orelor de istorie</u> <i>Hobjilă Daniela Ramona, Grupul Școlar Industrial „Ștefan Procopiu” – Vaslui, jud. Vaslui</i>	21
9.	<u>Materialele autentice în predarea limbii engleze</u> <i>Prof. Corina Vasile, Liceul Teoretic „Henri Coandă”, Craiova, jud. Dolj</i>	24
10.	<u>Utilizarea hărților conceptuale în activitatea de recapitulare și sistematizare a cunoștințelor de geografie</u> <i>Inst. Cămărașu Maria – Liceul de Artă “Marin Sorescu” Craiova Inst. Voican Victoria - Școala Nr. 37 “Mihai Eminescu” Craiova , jud. Dolj</i>	25
11.	<u>Educația copiilor supradotați</u> <i>Înv. Savin Cristina, Școala „Ion Strat” Gioseni, jud. Bacău</i>	26
12.	<u>Bursa Comenius 2.2.C - 2008</u> <i>Institutor: Popescu Maria - Școala NR. 36, “Gheorghe Bibescu”, Craiova, jud. Dolj</i>	28
13.	<u>Dezvoltarea creativității prin joc</u> <i>Institutor Anton Simona Marinela, Școala cu clasele I-VIII nr. 2 Vorniceni, jud. Botoșani</i>	29
14.	<u>Autoevaluarea – o treaptă spre progres</u> <i>Înv. Carmen Isop, Școala Șerbești Săucești, jud. Bacău</i>	31
15.	<u>Particularitățile gândirii școlarului mic și accesibilitatea noțiunilor matematicii moderne</u> <i>Înv. Elena Tofan, Școala Schineni, jud. Bacău</i>	33

16.	<u>Proiectul „PĂDUREA - AURUL VERDE”</u> <i>Prof. Mihaela Temelie, Grup Școlar de Ecologie și Protecția Mediului „Grigore Antipa”, Bacău</i>	35
17.	<u>Educația europeană în curriculumul optional (Curriculum la decizia școlii) pentru clasele III – IV</u> <i>Inst. Iuliana Mîndrescu, Școala nr. 5 “Spiru Haret” Dorohoi, jud. Botoșani</i>	37
18.	<u>Metodele activ-participative în predarea biologiei</u> <i>Prof. drd. Mîndrescu Ciprian Radu, Colegiul Național “Grigore Ghica” Dorohoi, jud. Botoșani</i>	39
19.	<u>Timiditatea - o problemă importantă a copiilor de azi-studiu-</u> <i>Prof. Laura Herman, Școala cu clasele I-VIII „Nicolae Iorga”, Baia Mare, jud. Maramureș</i>	41
20.	<u>În lumea povestilor- proiect educațional</u> <i>Înv. Săndulache Daniela, S.A.M. N. Bălcescu - Școala cu Clasele I-VIII Galbeni, jud. Bacău</i>	42
21.	<u>Proiect de activitate</u> <i>Invatator: Gabriela Hoge, Școala cu clasele I-VIII Nr.2 Buhusi, jud. Bacău</i>	44
22.	<u>Test initial cls. a V-a</u> <i>Prof. Mariana Ionescu, Școala cu Clasele I VIII, Nr.2 Gârleni, jud. Bacău</i>	46
23.	<u>Jocul culorilor</u> <i>Inst. Guriță Oana Mihaela, Școala cu clasele I-VIII Nr. 8 Suceava, jud. Suceava</i>	47
	ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR	
24.	<u>Dezvoltarea vorbirii preșcolarilor prin jocurile didactice</u> <i>Inst: Delia Merticariu, Grădinița nr. 2 Cleja – Structură S.A.M. Cleja , jud. Bacău</i>	49
25.	<u>Proiect de activitate</u> <i>Educ. Laura Olaru, G.P.N. Șerbești-Săucești-Bacău, jud. Bacău</i>	50
26.	<u>"Iubitorii artei" Optional</u> <i>Inst. Ciobanu Elena Monica, Grădinița nr. 1 Târgoviște, Jud. Dâmbovița</i>	52
27.	<u>Proba docimologică multidisciplinară</u> <i>Educatoare: Lupșoru Dumitrita Petronela, Grădinița cu program normal „Emil Brăescu” Magura, jud. Bacău</i>	54
28.	<u>Stimularea creativității la vârsta preșcolară</u> <i>Educatoare: Irina Filip, Grădinița nr.2 Cleja – structura S.A.M. Cleja, jud. Bacău</i>	55
29.	<u>Cerințe psihologice în integrarea în grădiniță a copiilor cu CES</u> <i>Institutor: Ostache Mihaela Gabriela, rădinița nr.1 – structura S.A.M. Cleja</i>	57
30.	<u>Strategii de realizare a educației artistic-plastice în preșcolaritate – de ce și cum?</u> <i>Institutor: Daniela Dorobăț, Grădinița cu PP nr.29, Bacău</i>	59
31.	<u>Influența climatului familial asupra dezvoltării sistemului de valori morale ale copilului</u> <i>Invățător : Ivu Cristina, Școala „Ion Creangă”, Bacău</i>	61
32.	<u>Proiect tematic</u> <i>Educatoare : Rotaru Marinela, Grădinița cu PP. Nr. 23, Bacău</i>	62

33.	<u>Jocul în activitatea didactică</u> <i>Institutor: Bîrzu Oana, Școala de Arte și Meserii Luizi Călugăra</i>	66
34.	<u>Abordarea integrată a curriculumului în învățământul preșcolar</u> <i>Inst.Luța Amelia G.P.P.Nr.9”Prichindelul”, Suceava, jud. Suceava</i>	67
35.	<u>Sase pui și-o biată mamă(Prelucrare după Vasile Militaru)</u> <i>Educ. Elena Năstac Grădinița Nr. 1 Adjud, jud. Vrancea</i> <i>Înv. Săndulache Daniela - S.A.M. N. Bălcescu, Școala cu Clasele I-VIII Galbeni, jud. Bacău</i>	68
36.	<i>O elevă talentată, REBECA</i>	71
37.	<u>Dezvoltarea inteligenței, creativității și afectivității copiilor preșcolari prin utilizarea metodelor și tehnicilor interactive</u> <i>Educatore: Ștefan Mariana, Gădinița cu P.P. NR.29, Bacău</i>	74